

11. März 1988
11 Mart 1988
Nummer 130

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855367 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20.- S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

gündemdeki
konu

Politik göçmenler
ve yurda dönüş

Sorun birlikte ele alınıyor

■ Köln'de 20 Mart'ta yapılacak toplantının çağrısını Tektaş Ağaoğlu, Sümeyra Çakır, Kemal Daysal, Melike Demirağ, Ergin Erkiner, Bahtiyar Erkul, Gültekin Gazioglu, Süleyman Kırteke, Doğan Özgüden, Demir Özlü, Ömer Polat, Orhan Silier, Müslim Şahin, Yücel Top, Selahattin Uyar, Yücel Yeşilgöz ve Şanar Yurdatapın yaptı

TELE-
RÖPORTAJ

Av.Şansal
“Savcının
eğitimi
tamamlamasını
bekliyoruz”

□ “Savcı konuyu bilmediğini söylüyor... DGM'ler uzmanlık mahkemesi olarak kurulmuştu... O zaman uzman birini getirsinler!”

“TİP ve TKP Genel Sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun mahkemesi ne zaman başlayacak?... Türkiye Postası bu soruyu araştırdı.

İlk duruşmanın Nisan ayının ilk haftasında olabileceği yolunda görüş ağırlık kazanıyor. “...olabileceği yolundaki görüş ağırlık kazanıyor” diyoruz, çünkü, Sargın ve Kutlu'nun avukatları son iki haftadır ne DGM savcılarını ile gö-

Mikis Teodorakis

Çiçek Yağcı

Teodorakis, “Kutlu ve Sargın'a Özgürlük Komitesi” kuruyor

■ Haydar Kutlu'nun eşi Çiçek Yağcı ile basın toplantısı düzenleyen Teodorakis “yıllardır Türkiye halkının dostuyum, böyle bir çalışmayı görev bilirim” dedi

Aydınlar Çağrısına yurt dışından 10 bin imza

Yunanistan'ın ünlü bestecisi Mikis Teodorakis Paris'te 8 Mart günü yaptığı bir basın toplantısıyla “Kutlu ve Sargın'a Özgürlük Uluslararası Komitesi” kurmak için girişimlere başladığını açıkladı. Mikis Teodorakis, yavanda Haydar Kutlu'nun

Yurttaşlıktan çıkarılanların Eylül 87'de, Özal Bati Berlin'e geldiğinde başlatılan girişimlerle, politik göçmenler ve yurda dönüş konusu yeni bir boyut kazanıyor ve özgür dönüş hakkının kazanılması için birlikte mücadele öne çıkıyordu

Dönüş hazırlığı yapanlarla görüştük

Dönüş hakkının kazanılması için başlatılan kampanyaya ilk hafta içinde 450'ye yakın politik göçmen imza attı.

● Imza atananlar listesi 4'ncü sayfada

İş yasaları sallanıyor

ÖZAL'ın ekonomik politikası kendi mantığı içinde doğru olabilir. Benim esas itirazım, bu ekonomik politikanın sosyal adaletsizliği daha da arttırmasıdır..."

PROFESÖR Sadun Aren, 6 Mart günü WDR televizyonunun yaptığı röportajda böyle konuşuyordu.

ÜLKEMİZİN bu değerli bilim insanının önemle altını çizdiği konu, yani çalışanların yaşamının çekilmez hale gelmesi, geçtiğimiz günlerde çok değişik çevrelerde hareketlenmelere neden oluyordu.

İŞÇİ sınıfının istemleri, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun genel grev uygulamasına kadar uzanabilecek bir eylem planında ısrarlı olmasıyla yeni bir aşama kazanıyor, Türk-İş'in kimi üst yöneticileri ve hükümet çevrelerini güç durumda bırakabilecek bir gelişme olarak öne çıkıyordu.

TÜRK-İŞ içinde mutlakla sonuç alıcı eylemler görüşü büyük bir ağırlık kazanırken, konu parlamentodaki muhalefet partileri liderleri tarafından ortak bir toplantıda ele alınıyordu.

İNÖNÜ ve Demirel, partilerinin meclis grup başkanvekillerinin de katıldığı bir toplantıda 12 Eylül'de getirilmiş bulunan iş yasasına ilişkin, tüm anti demokratik uygulamaların, Anayasa ve yasalardan çıkarılması konusunda görüş birliği sağlıyorlardı.

SHP ve DYP liderlerinin toplantısında, tüm çalışanların sendikall haklara kavuşturulması konusunda mutabakat sağlanırken, köylülerin ve esnafın da etkin bir örgütlülüğüne kavuşması için çalışma yapılmasında ilke kararına varılıyor. Muhalefet parti liderleri ülkede çalışma yasalarının Avrupa normlarına ulaştırılması için çaba göstereceklerini ifade ediyorlardı.

12 EYLÜL'den sonra kurulan ve çok boyutlu baskılar altında insan hak ve özgürlükleri için, demokratikleşme için büyük bir mücadele veren **İnsan Hakları Derneği** 1988 yılını çalışma yaşamının demokratikleşmesine ayıracaklarını açıklıyordu.

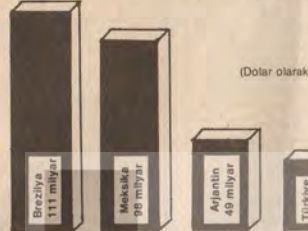
İNSAN Hakları Derneği Genel Sekreteri **Akın Birdal** "bu konudaki çalışmalarını bir kampanyaya dönüştürceklerini de belirtiyordu.

Türkiye Postası

Devamı 2. sayfada

Laçiner, Akçam ve Soner ülkeye dönüşü tartıştı

● Yazısı sayfa 5'te

Dış borçta dünya dördüncüsü olduk

● Yazısı sayfa 8'de

Güney Afrikada ırkçı rejimin yeni uygulaması **Politik çalışma yasağı**

Güney Afrika ırkçı Rejimi 18 demokratik örgüte politik çalışmayı yasakladı. Rejimin bu kararı sonucu gizli çalışmaya itilen örgütler arasında bünyesinde 32 kuruluşu barındıran Birleşik Demokratik Cephe ve en büyük sendikall birlik örgütlerinden COSATU da var.

● Yazısı sayfa 9'da

yurt dışından 10 bin imza

☐ **Türkiye'de imzaya açılan "Aydınlar Çağrısı"na yurtdışından toplanan imzalar kısa sürede 10 bini buldu. Aralarında dünyaca ünlü yazarlar, bilim adamları, sanatçılar ve milletvekillerinin bulunduğu imzalar 15 Mart tarihine kadar Türkiye'ye gönderilecek.**

Gürbaca: "Daha uzun soluklu bir mücadeleye hazır olmalıyız"

5 Mart günü Batı Berlin'de çalışma süresinin kısıtlıması ve sendika temsilciliği seçimleriyle ilgili olarak tartışılacak bir toplantı yapıldı. Batı Berlin Türk-Yabancılar Merkezi'nde yapılan toplantıya Necati Gürbaca da katıldı.

● Yazısı sayfa 6'da

NATO alternatif bulmakta zorlanıyor

Orta menzilli roketleri yokeden anlaşmanın ardından ilk kez bir araya gelen NATO ülkeleri, zirveyi "birlik-beraberlik" içinde bitirebilmek için yoğun çaba harcadılar

8. zirve toplantısında NATO içindeki kimi anlaşmazlık noktaları bir kere daha sergilendi

● sayfa 9'da

BU SAYIDA

"KADINA ÖZGÜ SORUNLARA ÖNEM VERMELİYİZ"
Hamburglu kadınlar ve genç kızların tartışması

● 7. sayfada

Uluslararası Berlin Film Festivali'nde Sosyalist ülke filmleri başan kazandı

● Yazısı sayfa 11'de

Ayşe Emel Mesci, Tahsin İncirci ve Ataoğlu Behramoğlu anlatıyor: MUSTAFA SUPHI DESTANI
nasıl sahneye kondu?

● 10. sayfada

"2000'li yılların eşliğinde insanlık yeni bir dünya yaratma uğraşı veriyor. Savaşsız, açılardan olmadığı, böylece bir dünya kurmak olanaklıdır. İçine girmeye başladığımız yumaşma havası bu anlamda yeni umutlar doğuruyor. Ancak insan haklarının kabaça çöğendiği yerler hala vardır. Ne yakın ki, çeşitli uygarlıkların kavgası olan bir ülkede böylece bir durum hüküm sürmektedir. Haydar Kutlu ve Nihat Sargın ülkelerine döndükten sonra başlarına gelenlere dünyanın hiçbir yerinde insan haklarının savunucusu olanlar sessiz kalmamalıdır. Haydar Kutlu ve Nihat Sargın özgürce poli-

Devamı 3. sayfada

İş yasaları sallanıyor

Baştarafı 1. sayfada

İŞÇİLERİN ve tüm çalışanların yaşamlarının keşilmez hale geldiği, çalışma yaşamına ilişkin düzenlemelerin demokratikleştirilmesinin kaçınılmazlığının gerek Türk-İş ve gerekse muhalifet partilerinin üst noktalarında da kabul görmesi, **demokratikleşmenin bu çok önemli alanında ileri adımlar atılması için de ıkna edici bir mutabakatı** ortaya koyuyordu.

NİTEKİM, Tercüman Gazetesi'nde **Yavuz Donat**, SHP ve DYP'nin bu konudaki önerilerine iktidar partisinin de karşı çıkamayacağını belirtiyordu.

ÖTE yandan iş yasalarında kimi anti demokratik uygulamaların kaldırılacağı için bir işaret olarak ABD'nin Ankara Büyükelçisi **Hupei**'nin Çalışma Bakanı'na söylediği sözlerle dikkat çektiği, bu iyileştirmelerin "**Büyük patron**" tarafından tavsiye edildiği görüşü öne sürülebilir. Hatta bu yölla ulusal bağımsızlığımızın ayaklar altına alındığı da belirtiliyordu.

ABD'nin ülkemizi yönetimine müdahalesi ve ulusal bağımsızlık konularındaki hassasiyet elbette atlanmaması gereken ciddi bir konuydu ama, bu değerlendirmede iki nokta eksik bırakılıyordu.

İş yasalarında anti demokratik maddelerin temizlenmesinin "Büyük patron" emriyle yapılacağı söyleniler, işçilerin, emekçilerin bunca yıllık mücadelesini, en kötü koşullarda elde ettikleri başarıları, işçilerinin yana olan tüm parti ve örgütlerin, tüm demokrasi güçlerinin bu konuda aynı görüşte olmalarının önemini altıyordu.

İKİNCİ eksik bırakılan nokta ise işçi sınıfının uluslararası dayanışmasıydı.

"**BÜYÜK patron**" durup dururken Türkiye'deki çalışanların çıkarlarını savunmak gibi görüntüde bile olsa bir davranış için hiçbir girişin ki, Belki bu girişim kendine çok yakın bir kaç sendikacıyı kollamayı da içerebilir ama, asılan Amerikan sendikacılığının bile, arktı uluslararası platformlarda, işçi sınıfının kazanımlarının asgari sınırının altına geçi yunamayacağı gerçeğiydi.

GERÇİK henüz iktidar partisi çalışma yasalarındaki anti demokratik uygulamaları kaldırmayı kabul etmiş bulunuyor. Ama görünür bir şey var ki, önümüzdeki günlerin önemli mücadele alanlarında biri de çalışma yaşamının demokratikleştirilmesi olarak ortaya çıkıyor.

DEMOKRATİKLEŞMEDEN yana olanlar bu alandaki mücadelede güçlü dayanaklara sahip olabilirler.

BU dayanaklardan biri ülke içinde tüm demokrasi güçlerinin kararlılığı ve birliği olarak ortaya çıkıyor. Bir diğer dayanak ise işçi sınıfının enternasyonalist gücü olarak beliriyor.

OKUYUCU POSTASI

Demokratik yığın örgütleri üzerine
Nereden başlamalı?

Bilindiği gibi yığınsal bir demokratik kitle örgütünün gerekliliğini kendini dayatmıştır. Sanyorum bu herkes tarafından artık kavranmıştır. Özetle, bu yığın örgütünün nasıl olması gerektiği sorusunun cevabını bu veya bu öçüde (teorik olarak) kafalarımızda net olması gerekir. Netleşen bu durum, **herkesi kendi istemleri doğrultusunda hareket etmeye itecektir.** Böyle olunca da herkes, kendi mücadele yöntem ve araçlarını değiştirmek, geliştirmek durumunda kalır. Bu nesnel şartların bizlere dayattığı bir şeydir.

İşte bu değişikliklerin, istemlerin teorik olarak kafalarımızda netleşmesiyle, başta kişilik yapılarımız (davranışlarımız) olmak üzere pratik kendini gösterimide elbette. Burada da karşımıza yeni bir politik kültürün oluşması süreci çıkıyor. Bu süreçte, ortak genel sorunlarımız için ortak hareket etme, değişik dünya görüşlerinin varlığını kabullenme, değişik düşünce ve inançlara saygı gösterme, ortak çıkarlar için verilen ortak mücadelede birbirimize güven verme (sözünün eri

olma, düşünce ve davranışların uyumluluğu vb.) özellikle önem kazanır.

İşe derneklere başlamak gerekiyor. Derneklerin iş düzenlemeleri, değişik görüşlerden insanları rahatsız gello gidebilecekleri bir yapıda mıdır? İnsanların bugünkü psikolojik yapılarının çekingen kaldığı (hatta ürktüğü) bazı resmî derneklere aslında ya devam ediyor mu? Üzerinde çok durulduğu halde, dernekle-

rimizi temiz tutuyor muyuz? Eğitim, bilinc ve kültür seviyeleri düşük olan insanlarımız karşı davranışları insanî ilişkilerde uyuyor mu? Büyük iş, küçük iş demeden yapılması gereken her işe dört elle sarılıyor muyuz? (Vb. vb.) Günümüz şartları bizi, bu ve benzeri sorulara olumlu yanıt vermemizi gerekli kılıyor.

Kemal Yıldırım
Heinsberg-F. Almanya

**Kemal Yıldırım arkadaşımı-
zın 6 sayılıkt mektubunun an-
cak ilk bölümünü yayımlayabil-
dik.**

Türkiye Postası kimin postası?

Ben, birçok göçmen işçi gibi, göçmenlik yaşamım süreci içinde **de Türkiye Postası** ile tanıştım. Ve her fırsatta Türkiye Postası'nı takip etmeye çalıştım. 1987 yılı içinde abone oldum. Aboneliğim süresi içinde birçok konularda haber ve bir yazarak benden de bir katkı olsun diye düşündüm.

Türkiye Postası'nın her yeni sayısını, yazılarını yayınladığı sayı sabırsızlıkla bekledim. Ama hiç bir yazıma ve şiirime yer vermedin. Bu konuda daha önce sizin

bu tutumunuza protesto ettiğimi belirlen bir mektup yazdım. Türkiye Postası yazı kurulunu ikinci kez protesto ediyordum. Ve yazı kurulunuzun bu tutum ve davranışına bir anlam veremiyordum. Bir dindar olarak seçtiğim mektup yazsaydım, eminim ki tüm yazılarımı yer verirdiniz.

Bu zamana kadar çeşitli sebeplerden dolayı esas kendi isimini yazmadım. Bunun, sizin için bir gerekçe olamayacağı kanısındayım. Türkiye Postası yazı kurulundan bu konuda tatmin edici bir açıklama bekliyorum. Bu arada eksik ve yanlışlarımla varsa onu da bana bildirirni istiyorum.

Türkiye Postası F. Almanya'ya yönelik geniş haber ve yorumlar yazıyor. Diğer Avrupa ülkelerinden haberleri oldukça çok az buluyorum. Özellikle, İsviçre'den

FAC-Steinfurt'tan yazan bir okurunuzu uyarmak istiyorum. İçeriği insanların dostluklarının iyi olduğunu şüphem yok. Yazınız okununuz, aşırı denebilecek şekilde iyi niyetli. Bazen insanın iyi niyeti sonuçta cezanın ceza-viriyi yasıması.

Karl Marks'ın bir sözü var: "**Cehennemim yolu iyi niyetlerle döşelir.**" Bu aşırı iyi niyetli insanın, iyi niyeti beni duygulandırdı. Kimi insanlarımız, kendisn ilericileri diye tanımlayan insanlar tarafından tokatlanmıştır. Alınan

ların meşhur atasözünü bu iyi niyetli arkadaşda hatırlamakta yarar görüyorum. Güvenmek iyi, kontrol daha iyi.

Türkiye Postası'nın birinci sayısından bir aboneyim. **Özlem Özgür** dostumuzun yazdıkları, severek okuduğum yazılardır. Yazınız bir eksiklik var. Sadece Türkiye ekonomisi üzerine yazıyor. Dünya ekonomisi, Avrupa, Amerika konulu, sosyalist ekonomi konulu yazılar yazmasını rica ederim. Çünkü dünya ekonomisi tanıyan insan kendi ülkesini de tanıy.

Sakin Türkiye'yi göçmenleri nasil olsa birgün ülkemize dönceceği, felsefesinden hareket edilmese. Çünkü göçler ekonomiktir. Türkiye'deki ekonomik koşulların kötü olması sonucu burada bulunuyor. Koşulların düzelmesi sonucu döneriz. Onun için **borşada yaşam, sılay cumalar, dolar artış, borsa krizi** bizi yakından ilgilendirir. Borsak ekonomik toplumun bir parçasıyız.

Naci Akın/Cenevre

Yusuf Yüksel/Hagen-FAC

Bedel kampanyasına ne oldu?

Uzun süre bedelin düşürülmesi için çalıştık. 20 bin marktan 15 bin marka düşürüldü de. Bu konu her grüpten insanlar tarafından benimsendi, ortak çalışmalar yapıldı. Artık ANAP bile bedelin daha düşürülmesi istemiş mi karşı gelmiyor. Özal bedeli

10 bin marka düşüreceği diye açıklama yapmak zorunda kaldı.

Biz tam sonuç alabileceğimiz bir ortamda tüm çalışanları bırakarak benimsendi, ortak çalışmalar yapıldı. Artık ANAP bile bedelin daha düşürülmesi istemiş mi karşı gelmiyor. Özal bedeli

Özal, bu konuyu oyalama yoluna geçecek, sıkıştığı zaman da işine geldiği kadar bedeli düşürecektir. Biz baskıyı bırakarak niye hazir gelen dövizden vazgeçsin?

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

**NAZIM HİKMET
BÜTÜN ESERLERİ
2. Cilt geldi
Fiyatı: 15,- DM**

1951-1963 yılları arası şiirlerini içeren 520 sayfalık Abidin NİNDİ'nin resimlerini bez kapattığı 2. cilt gelmiştir.

Türkiye Postası

TGT

TÜRKİYE GÖÇMEN TOPLULUĞU

Bu dayanıklı bir üyenin gücünün her birinin kararlılığı ve birliği olarak ortaya çıkıyor. Bir diğer dayanık ise işçi sınıfının enternasyonalist gücü olarak beliriyor.

Türkiye Postası

Türkiye Postası

Abone Fişi

Adı-Soyadı
Adresi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Ülkesi

Abone ücretini: **Verenigung für Volkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** hesabına yatırın ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası: Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Bu abone siparişin 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edilebilir.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit ausdrücklich, die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.

(Sizlere bu imzadan -her an geri alabilmek üzere- TÜRKİYE POSTASI'na abone ücretini kontodan çekim hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekim yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)

Strasse, PLZ, Ort:
(Adres)

Mein Bank/Postcheckkonto bei:
(Bankam/Postahesabın adresi)

Konto Nr.:
(Hesap numarası)

Datum:
(Tarih)

Unterschrift:
(İmza)

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere Hollanda	İsviç.
6 aylık	30 DM	600 BF 120 Km 90,- FF	9,- £	35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km 180,- FF	18,- £	70 G	190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Volkerverständigung und Solidarität e.V., Donaustr. 1, 1000 Berlin 44. **Verantwortlicher Redakteur:** A. Sayimozoglu. Anschritt der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45. Tel: (0205) 340397. Herstellung: Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45. **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1. **Banka Hesabı:** Vereinigung für Volkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00. **Sparkasse:** Duisburg-Kaisersberg. **Abone Kayıtları:** Federal Almanya ve Berlin'de aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilcileri:** Fransa-Paris Tel: 142597402. İsviçre Tel: 004127-235243. **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-890-336. **İngiltere-Londra** Tel: 01-881514. **Danimarka-Kopenhag** Tel: 01-707506. **İsviçre-Stockholm** Tel: 08-7401941.

GORBAÇOV

Fiyatı: 15,- DM

1951-1963 yılları arası şiirlerini içeren 520 sayfalık **Abidin DİNÖ**'nun resimlediği **bez kapaklı** 2. cilt gelmiştir. 20 adetlik üzerindeki siparişlere % 20 indirim. Posta ücretleri alıcıya altır. Ödemeli isteklerde 470 posta gideri kitabın fiyatına eklenir.

GORBAÇOV
-Çeşitli
konuşmaları-

M.S. Gorbacov'un 1987 yılında yaptığı bazı konuşmalarından seçmeler bir broşür halinde çıkmıştır.

110 Sayfa 4,- DM

GÜNEŞ
HERGÜN
DOĞAR

Şakir Bilgin

Yön Yayıncılık, 278 sayfa
12,50 DM

GURBET
-Nihat Behram-

Türkiye'de en çok satan romanlarda ilk sıraya yerleşen bu kitapta yazar, gurbetin sorunlarını ve olgularını sıca, insanları, sarı, çekki duygusal acımasız, sevecen bir bakışla irdeliyor.

-Roman-
Can Yayınları, 424 Sayfa
15,- DM

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

Kitap Kulübü hizmetine devam ediyor

Kitabın adı	Yazar	Fiyatı
Seri Halk Adına Ölüme Mahkum Ediyorum, M. Gribçeva		13,-
Hapishane Mektupları, Rosa Luxemburg		7,90
Dar Sokakta Siyaset, Yalçın Doğan		12,90
Yüzyılları Gerçeği ve Mirası III. Server Tanilli		16,-
Çağdaş Sendikaya Evet, Henri Krasucki		7,90
İki Şehrin Hikayesi, Charles Dickens		11,90
Muebbet Türküsü, Nevzat Çelik		5,-
Şafak Türküsü, Nevzat Çelik		5,-
Önce İnsanım Sonra Gazeteci, Emin Çölaşan		8,90
Kim Kazandı Kim Kaybetti, Osman Uluğay		14,90
Ölümün Koyununda Biter Açılışım, Kürpat İstanbullu		9,-
Tarihi Yaşarken Yakalamak, Hasan Cemal		14,-

Aziz Nesin, Orhan Kemal, Salt Fakı, Ömer Seyfettin, Rifat Ilgaz, Müzaffer İzgü, R.Nuri Güntekin, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Halit Ziya Uşaklıgil, Halikarnas Balıkcısı, Hasan Hüseyin Tunc eserleri ve yüzlerce çocuk kitabı okutacağımız hizmetine sunulmuştur.

İndirimi satışlarımız devam etmektedir. Ayrıntılı bilgi için adresimize mektupla ya da telefonla başvurabilirsiniz. Ödemeli kitap gönderilir.

İletişim adresi: **Infomedia GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1**
Ödeme: **Infomedia GmbH, Sparkasse Duisburg**
Konto Nr. 219-006673
BLZ. 350 500 00

TGT

TÜRKİYE GÖÇMEN TOPLULUĞU AMBLEM YARIŞMASI

"TÜRKİYE GÖÇMEN TOPLULUĞU
Almanya'da yaşayan yaklaşık 1,5 milyon
Türkiyeli göçmen topluluğunun ve Alman
halkının ortak yaşamlarında barış, eşitlik ve
demokrasi fikirlerinin egemen olması için
çalışmak ve halkların dostluğu düşüncesinin
yaşama daha güçlü yansımaları
amaçlamaktadır"

YARIŞMA KOŞULLARI

Konu: TGT, "Türkiye Göçmen Topluluğu"nu simgeleyecek bir amblem,
Yarışma tüm amatör, profesyonel sanatçılara açıktır,
Amblemler 30x30 cm beyaz karton içine 15x15 cm boyutunda, biri siyah-beyaz, diğeri ise renkli olarak 2 adet çizimeli ve amblemin 3x3 cm boyutunda küçültülmüşü eklenmelidir,
Yarışmaya en çok üç amblem çalışmasıyla katılabilir,
Amblemlerin arkasına isim ve açık adres yazılmalıdır,
Yarışmada birinci seçilecek ambleme 1500 DM ödül verilecektir,
Amblemler 1 Temmuz 1988 tarihine kadar Sümer Sokak 36/1-A Kızılay-Ankara adresine ulaştırılmalıdır,
Jurinin değerlendirmesi Temmuz ayı içerisinde açıklanacaktır.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1. Ülkemizde ona saygı olmadığı belirtilerek, sağlanmasi için çeşitli kampanyalar yürütülen temel hak, 2. Mavi (Eski dil) - Antalya ilinin ilçelerinden birisinin eski adı, 3. İnce ve kuşak, tırmalayıcı ses - Dünyanın en uzunluk biriminin kısası yazıldığı - Sodyum elementinin simgesi, 4. Gözün bir tabakası - Ağaçların kimilerinin kıyın düktükleri ve baharla birlikte yeniden kazandıkları organları, 5. Traş etme - Hava ile ilgili, 6. Su (Eski dil) - Germen ırkından olan - Ceylan (Eski dil) 7. Katran - Küçük teknelerin yönetilmelerini sağlayan ve arkasına takılarak kullanılan kö, 8. Kaderler (Eski dil) - Hollanda'nın plaka işareti, 9. Özellikle boğaz hastalıklarına iyi gelen ve güzel kokusu olan çiçeklerinden yapılan çayın sevildiği ağaç - Bir masal konusu, 10. Din bakımından günah olmayan - Niteklere kötü olmayan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Aynacılık, 2. Afrika'da bir ülke - Hohnyum elementinin simgesi, 3. Bizim değil - Aş çekilme ölümlü ve içinde eşya taşınabilen çanta, 4. Spor karşılaşmalarının yapıldığı alan - Bir renk, 5. Mülitrenin kısası yazıldığı - Fakat, 6. İranlı ünlü bir sair - Köle, 7. Ver'in zıddı - Bir akademik ünvan, 8. Politika, ekonomi, kültür gibi alanlarda, belirli bir süredek etkinlik döneri, 9. Sivi ölçmekle kullanılan birim - Kını maddenin koruyak, belirli bir paralıklı kazandırmak için saydam ya da donuk cama benzeyen birim, 10. Bir ünvan - Piring ve çekermakışım elde edilen bir tür rakı - Nikelin simgesi, 11. Can Yücel'in bir şiir kitabının adı, 12. Lütüsyum elementinin simgesi - Bir renk.

GEÇEN SAYIDAKI BULMACININ ÇÖZÜMÜ

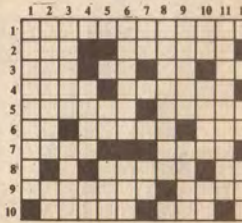
SOLDAN SAĞA: 1. Nikağusa - As, 2. Üretim - Yara, 3. Kal - Ceren, 4. Aalet - Rom, 5. Yr - Sığara, 6. Etniyet - Nal, 7. Rua - Aroma, 8. Ak - Mar, 9. Or - Narenciye, 10. Tenekte - Lane.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Nükleer - Ot, 2. İra - Muare, 3. Kelaynak, 4. At - Tri - Ne, 5. Rica - Yanak, 6. Amel - Et - Re, 7. Restore, 8. Etil - Mani, 9. Ayar - Amca, 10. Ran - İn, 11. Ar - Oral - Ye, 12. Sarmal - Ve.

Ali Ketes/Hessigheim-FAC

Türkiye Postası'na dizgi makinası

Kampanyamız sürüyor

Cemal Bulut	60,-
Çihan Resuloğlu	10,-
Behçet Barış	20,-
Ayşe Yıldız	50,-
Mele Parlar	24,50
Filiz Kardan	10,-
Mustafa-Ford işçisi	10,-
Doğu Gıda P.-Huseyin	10,-
Turgay Enioç	10,-
Hakkı Kazan	10,-
Fuat Temizer	20,-
Ahmet Tüzün	10,-
Gülşen	5,-
Hayrettin Ülker	5,-
Ahmet Göbüt	5,-
Abdullah Göbüt	5,-
Muhtar Aktas	5,-
Kemal Atabek	5,-
Ahmet Güven	5,-
Hilidesheim Halkevi	100,-
Cevat Özkan	3,-
Toplam	382,50

Avukatlarına sorduk, "Kutlu ve Sargın davası neden açılmıyor?"

Av. Ersan Şansal: "DGM Savcısının eğitiminin bitmesi bekleniyor"

Türkiye Postası (Özel) - TİP Genel Sekreteri Dr. Nihat Sargın ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun Ankara'ya gitmeleri ve hapis edimlerinden buyana 4 aya yakın bir zaman geçti. Halâ ortada ne bir iddianame, ne de açılmış bir dava var.

Türkiye Postası hemen her sayısında "iddianame şu zaman çıkacak, dava şu zaman açılacak" türünden haberler vermiş ve açılacak. Ama hemen her haberinde de okurlarının karşısında mahcup durumda kaldı. Çünkü, ne iddianame hazırlanıp ortaya çıktı ne dava açıldı. Ama bu yanlış haberlerin sorumlusu da hem iddianameyi hazırlamak hem de davayı açmakla yükümlü bulunan DGM Başsavcısı Nurettin Demiral'dı.

Demiral, her sorulduğunda "15 gün içinde iddianame bitiriyor" diyor. Ama bu 15 günler, hiç bitmedi.

Biz de telefonu kaldırdık, Sargın ve Kutlu'nun Avukatlarından Ersan Şansal'ı aradık.

- ...Savcı Demiral'a biz de "İddianame ne zaman hazırlanacak?" diye soruyoruz. Aldığımız yanıt, "Bu konuyu iyi bilmiyorum, okuyorum" oluyor...
- ...DGM'ler uzmanlık mahkemeleri olarak kuruldular. Savcı olarak da uzman birini getirsinler o zaman...

Savcı eğitim görüyor

— Sayın Şansal, TİP ve TKP Genel Sekreterlerine ilişkin dava neden açılmıyor?

Av. Şansal - Nedeni gayet basit. DGM Başsavcısı Sayın Nurettin Demiral'ın eğitiminin tamamlanmasını bekliyoruz.

— Afedersiniz ama bu basit neden anlayamadık...

Av. Şansal - Efendim, Sayın Savcıya biz de sizin bize sorduğunuz gibi soruyoruz. "İddianame neden bitmiyor? Dava neden açılmıyor?" diyoruz. Aldığımız yanıt,

"Ben bu konuyu iyi bilmiyorum, öğreniyorum" oluyor. Eskilerin deyimiyle "Müdde-i Umumi'nin tahsil ve tedrisi"ni bekliyoruz.

Dilekçeler, başvurular, suç duyuruları

— Peki, sizin girişimlerin neler oluyor bu durumda?

Av. Şansal - Olaysı şöyle kısaca bir hatırlayarak ele almakta yarar var. Bildiğiniz gibi, müvekkillerimiz 16 Kasım günü Ankara'ya geldiler ve hemen gözaltına alındılar. 16 gün işkence gördüler. 5 Aralık

ta DGM'de tutuklandılar. 21 gün sonra, 7 Aralık'ta ancak ilk kez avukatları ile görüşebildiler. 8 Aralık günü kendilerine yapılan işkencelerle ilgili olarak Cumhuriyet Savcılığına başvurular.

Bizlere müvekkillerimiz tutuklanıp cezaevine gelene kadar görev yaptırılmadılar. İlk görüşme gününde iki arkadaşımızı gözaltına alındı. Müvekkillerimizin dosyaları bütün ısrarlarımızla rağmen gösterilmedi.

Bunun üzerine 3 kez DGM savcılığı hakkında Adalet Bakanlığı ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na başvurduk, şikayette

bulunduk. Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusu yaptık. Dosyalarına bize gösterilmesi için iki kez yazılı başvurumuz var. Sözlü başvuruları ise saymak mümkün değil. o kadar çok ki.

Müvekkillerimizin serbest bırakılmasını için her ay başvuruyoruz. Şimdiye kadar bu başvurular da 4 oldu. Biz tahliye istiyoruz, onlar reddediyor.

Durum politik

— Sayın Şansal bu süreç sürüp gidecek mi?

Av. Şansal - Ortada politik bir durum var. Bilindiği gibi, Devlet Güvenlik Mahkemeleri uzmanlık mahkemeleridir. Özel ve uzmanlık isteyen konuları ele alırlar.

Ama olayımızda çok enteresan bir durum var. Savcı "Konuyu iyi bilmiyorum, öğreniyorum, okuyorum" diyor. Efendim, madem ki uzmanlık mahkemeleri kurulmuş bunun savcısı da uzman olsun. Konusunu bilsin. Savcı konuyu bilmiyor diye adalete çekemez ki."

— Savcı kimi gazetecilere de konuyu inceliyoruz şeklinde açıklamalar yapıyor.

Av. Şansal - Savcı neyi inceliyor? Olayda şahit yok, balistik yok, bilirlik raporu yok, keşif yok... Ne inceliyor?

Açık olan bir şey var. Savcı belli bir politikaya göre hareket ediyor.

ARINIR BAHİ

Süleyman ÜSTÜN

Kelepçe ve bilezik

Martin ilk günleri ve her yerde kar var. Beyazı örtünmüş toprak... dağ-bayır kar. Damlar, yollar, dallar bembeyaz. Gökyüzü bulut bulut. Kılıç gibi değil ayaz... soğuk esiyor ama rüzgar. Soğuk rüzgar fakat, kuş seslerini taşıyor; sabah seher cıvı cıvı.

Del göveriyor kuru ağaçta; tomurcuk çatlamış, uç vermiş yeşil ve güneşe gülümsüyor taze yaprak.

Çiğın bu doğa! Beyaz kar altında yeşil yaprağıyla çıgın... üşüten rüzgarında öten kuşuyla çıgın.

Nisan-mayısta iyiden delirir artık ve bin canlanırlar, bin açar... aşk ile sersem olur insan.

Yazı kışından aç ayrılan burada da kışmıddı evren... demek ki bahara devrildi mevsim.

Bahar hapishanelere de geliyor mu ki? Diyarbakır Askeri Cezaevine örneğin. Mamek'in baharı ne zaman? Sağmalcılar, Sultanahmet, Sinop Cezaevinde ve tüm damlarda hangi mevsimdir bahar?

İçerdekilerin baharı dışardakindedir. Bizdedir hapishanelerin baharı. Dışardakinden bir selam sevinçtir içerde, umuttur. Bir kaç satır, bir kart-bir mektup yaşam sevinci, damına gücüdür. Bir kat don-gömlek sağlığıdır tutuklunun. ziyaretler yalnızlığa kurşundur... Hapishanede baharın adı dayanışmadır.

Hapishanelere bahar getirecek dayanışmalarından biri, 27 Şubat günü "Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya özgürlük... Tüm tutuklulara Dayanışma Gecesi"nde Stuttgart'ta yaşandı. Alman, Yunanlı, İranlı ve Türkiyeli insanlar bir aradaydılar bu gecede. kardeştiler, "Hoch de internationale Solidarität" birlikte haykurdılar.

Coşku doluydu salon. renkliydi çünkü dayanışma. Stuttgartlı kadınlar altın bilezikleriyle, yüzükleriyle, kol-yeleri, altın zincirleriyle katılmışlardı dayanışmaya.

15 burma bilezik, 11 altın yüzük, 2 altın kolaye, 1 küçük altın zincir ve bir de 1,55 metro altın zincir komuşları dayanışmaya. Ve dayanışmanın adına bu ka-

Başsavcı Marksizmi öğreniyor

"Yardımcı Savcı Ülkü Coşkun iddianamenin eylemler yanıyla, bense ilmi yanıyla ilgileniyorum" diyen DGM Başsavcısı, Nurettin Demiral, bu "ilmi cabası"na neye var-

Onca itiraza, karşı çıkmaya rağmen DGM'leri kurdurtmak için çağa sarfedenlerin en önemli gerekçesi "Efendim, şüpheli davalar içindeki özel bir mahkemeye, siyasal mahke-

HABERİN İÇİNDEN

Yardımcı Savcı Ülkü Koşkun iddianamenin enyeniler yanıyla, bense ilmi yanıyla ilgileniyorum" diyen DGM Başsavcısı Nurettin Demiral, bu "ilmi çabası"nda neye yoğunlaşır?

Demiral, "Ben şimdiye kadar bu konuları hiç bilmiyordum. Son üç ayda bir çok kitap okudum ve Mark sizmi öğrendim" diyor. Jet hızıyla Marksizmi öğrenen Demiral, "Davaya bakacak hakimlere de söyledim. İyiye okuyun, avukatlar bu konularda bilgi sahibidirler" şeklinde uyardı bulunduğunu da ifade ediyor.

İnsan şır DGM'lerin kurulması için olan biteni bir hatırlıyor da şimdiki duruma bakıp gülünür mü, ağlanır mı şaşırıp kalıyor.

Onca irtaza, karşı çıkma rağmen DGM'leri kurdurtmak için çaba sarfedenlerin en önemli gerekçesi "Elendim, siyasi davalar uzuyor, özel bir mahkemeye, ihtisas mahkemesine ihtiyaç var" değil miydi? İşte 12 Eylül onlara DGM'leri tesis etti. Niye hazırlayamıyorlar iddianameyi? Niye başlatamıyorlar duruşmayı?

Eğer, savcının dediği gibi "Konuyu öğreniyorlarsa", DGM'lerin en önemli gerekçesi "İhtisas mahkemesi" olma özelliği ortadan kalkmıştır.

Yok eğer savcının dediği doğru değilse, o zaman bu kurumun, DGM'lerin ciddiyeti ortadan kalkmıştır. İsrarlı savunucularını tercihine sunulur.

yok, bilirtisi raporu, keşif yok...Ne inceliyor?"

Açık olan bir şey var. Savcı belli bir politika uygun hareket ediyor. Müvekkillerimize ilişkin olarak kamuoyunun ilgisini dağıtmaya çalışıyor.

Nitekim, Cumhuriyet Gazetesi'nde Mehmet Kemal geçen hafta "Açacaksa açın bu davayı" diye yazıyordu. Müvekkillerimizin durumu ile yakından ilgilileniyor.

Teşekkürler Sayın Şansal... Çalışmalarında başarılar dileriz. Av.Şansal - Ben de Türkiye Postası'na başarılar dilerim.

15 burma bilezik, 11 altın yüzük, 2 altın kolye, 1 küçük altın zincir ve bir de 1,55 metre altın zincir koyunlarırdı dayanışmaya. Ve dayanışmanın adına bu kadınlardı.

"Bir bilezik bir kalepçeyi çözer" demişlerdi.

Metal işçisi İbrahim, (adı artık İbrahim Usta olsun) bu altınlar için, paslanmaz çelikten ve 50x75 ebadında bir çerçeve yapmış. Çerçevenin içini kadınlara korumazı satenle kaplamışlar. Üstüne de elleriyle "TBKP ile dayanışma" yazıp işlemişler. Altınlar sıra sıra bir çerçevede asılı ve altlarında, küçük harflerle dayanışma yapanın kimliği yazılı.

Sakin kimse dokunmasın onlara. Devrim müzesi için saklansın bir çerçeve.

Hapishanelere de bahar gelir...

KUTLU VE SARGIN'A ÖZGÜRLÜK KAMPANYASI

■ 15 Martta Avrupa Parlamentosunda Belçikalı parlamenterler bir basın toplantısı yapıyor

■ Esslingen Zell'de yapılan gecede TBKP ile dayanışma için genç kızlar bileziklerini verdi

■ Batı Berlin'de Kutlu ve Sargın'a ve tüm politik tutuklulara özgürlük isteyen 1784 imzalı dilekçe Türkiye Büyükelçiliğine verildi

Belçika Demokratik Hukukçular Birliği Ankara'ya bir avukat, Nürnberg Nachrichten gazetesi de dış politika yazarı Helmut Tikel'i göndericek

60 Belçikalı parlamenter katıldı

Avrupa Parlamentosu üyesi, Belçika Milletvekili Jef Ulbrugs'un Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılma amacıyla başlatıldığı imza kampanyasına 20 Senaör ve 40 Milletvekili katıldı. Öte yandan, Avrupa Parlamentosu'nda düzenlenecek olan Basın toplantısına çok sayıda Belçikalı Parlamenterin de katılacağı, Haydar Kutlu'nun eşi Çiçek Yağcı ile Nihat Sargın'ın eşi Yıldız Sargın'ın da davet edildikleri belirtildi.

Hristiyan Sosyal Parti, Sosyalist Parti, Ecolo (Yeşiller), Liberal Parti millet vekili ve Senatörlerinin katıldığı imza kampanyası, Belçikalı demokratlardan da ilgi topladı. Belçika Demokratik Hukukçular Birliği ise Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'a ilişkin açılacak davayı yakından izlemek için bir Avukat gördürmeye karar verdiklerini bildirdi.

Basın toplantısı

Belçika Milletvekili ve Avrupa Parlamentosu üyesi Jef Ulbrugs'un, 15 Mart günü Avrupa Parlamentosu Basın salonunda yapacağı basın toplantısına TIP ve TKP adına Osman Saksız ile Mehmet Karaca'nın katılacağı, toplantıda Nihat Sargın'ın eşi Yıldız Sargın'ın da hazır bulunacağı bildirildi. Basın Toplantısına bir soruncukmadığı takdirde Haydar Kutlu'nun eşi

Çiçek Yağcı'nın da katılacağı belirtildi.

Jef Ulbrugs'un Sargın ve Kutlu'ya özgürlük isteyen imza kampanyası'na katılan 60 milletvekili ve senatörlerin bazılarının da basın toplantısında bulunacağı öğrenildi. Ulbrugs'un basın toplantısına davet ettiği politikacıların Senaör Frank Trufaut, Milletvekili ve Erterberg Belediye Başkanı Leon de Fosset katılacaklarını bildirdi.

Öte yandan Belçika Flaman Sosyalist Partisi Genel Başkanı Karel Van Miert de davet üzerine Ulbrugs'a bir mesaj gönderdi ve girişimlerini desteklediğini bildirdi.

Nürnberg'den bir gazeteci

Federal Almanya'nın en büyük yöre gazetesi olarak bilinen Nürnberg Nachrichten de, Dış Politika Redaktörü Helmut Tikel'in Sargın ve Kutlu'nun Ankara DGM'de basılacak duruşması izlemekle görevlendirildi. Tikel duruşma başladığında Ankara'ya gidecek.

ESSLINGEN ZELL: 27 Şubat akşamı, Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun özgürlüğü istemiyale yapılan dayanışma gecesine konuşmacı olarak TKP Politik Büro Üyesi Veysi Sansözben ve Alman Komünist Partisi adına da Baden Württemberg Eyalet Başkanı

Dieter Keller katıldılar. Kültür bölümüne Nedim Hazar, Yannisian Grubu, Ozan Şimşek ve Iskender'in katıldıkları gecede, kadımlar dayanışma için topladıkları bilezikleri kırmızı bir bez üzerinde TKP Politik Bürosu üyesi Sansözben'e verdiler.

WIESBADEN: Bir süredir faaliyetlerini sürdüren dayanışma girişisi

mi 19 Şubat günü bir gece düzenledi. Avukat G.Strauch'un ve Türkiye'ye giden delegasyonda yer alan Dr. Ernst Girth'nin birer konuşma yaptıkları gecede, Federal Almanya'daki partilere ve Dışişleri Bakanı Genscher'e telgraf çekildi. Dayanışma Girişimi bu tür bildirime toplantılarını sürdürceğini açıkladı.

Teodorakis, "Kutlu ve Sargın'a Özgürlük Komitesi" kuruyor

Baştaraf 1. sayfa

lik çalışmalarını sürdürdebilmelidirler. Kutlu ve Sargın serbest bırakılmalıdır."

Bir soru üzerine, Teodorakis böyle bir girişime başlama kararının nedenlerini şöyle sıraladı: "Yıldardan beri Türkiye halkının dostuyum. Kaldı ki, Türkiye'nin bugün yaşadığı kopuluları bizler de yaşıyoruz. Ne demek olduğunu biliriz. Bu kopuluları kabullenmek insanlık onuruna yakışmaz"

Teodorakis ayrıca 28 Martta Türkiye'ye gideceğini ve yetkililerden Kutlu ve Sargın'a görüşme istemine bulunacağını da belirtti.

Türk-Yunan ilişkilerine de değinen Teodorakis "Tarih rüzgarı insanları karşı karşıya getiriyor. Karşılıklı görüşmelerin olması artık kaçınılmazdır. Davos bu anlamda olumlu olmuştur. Eğer iki ülke arasında dostluk denizi oluşabilir. Kıbrıs sorunu da barışçıyoluna bulunmalıdır," dedi. Bu görüşlerini daha 1975'lerde de açıkça dile getirdiğini ve bu nedenle "vatan haini" ilan edildiğini bundan da onur duyduğunu belirtti.

BATI BERLİN: Alman ve yabancı 15 kuruluşun "Kutlu ve Sargın'a ve tüm politik tutuklulara özgürlük" istemiyale başlatılan imza kampanyasında toplam 1748 imza 13 Şubat günü 5 kişilik bir delegasyon tarafından Türkiye'nin Batı Berlin Başkonsolosluğuna teslim edildi.

DORTMUND'TA UYARI NÖBETİ

Dortmund'da, Remigokirche önünde, 4-5 Mart tarihleri arasında Türkiye'deki Demokratik Dayanışma Girişimi tarafından 24 saatlik uyan nöbeti tutuldu. Kutlu ve Sargın'a özgürlük, genel af, özgürlüğü döndür hakkının kazanılması, iykenen cin suyu emmesi, sendikal ve politik örgütlenme hakkının kazanılması doğrultusunda istemlerin dile getirildiği 24 saat boyunca, cadırdı Sildi, İranlı ve Alman komünistleri Türkiye'ye bir kile nöbet tuttu.

Uyan nöbeti VVN, Sosyal Akademi, ASTA, GEW, JUSO, Antifasist Forum tarafından desteklenildi ve ziyaret edildi. IG-Metall uyanıcılar komiyonu başkanı İris Fink ve Almanya'da bulunan İnsan Hakları Derneği 2. Başkanı Le-man Yıldırım'ın birer konuşma yaptıkları uyan nöbetine Ulustarası AF Örgütü (ai) de bir mesaj gönderdi.

kısa...kısa...

TKP adına sahte bildiri dağıtılıyor

Federal Almanya'da Frankfurt kentinden postalanmış mektuplarla çeşitli demeklere ve kişilere "Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Adına" imzalı ve "Demokrat halkımız - Hainleri tanyalım" başlıklı sahte bir bildirinin gönderime olduğu öğrenildi.

Sahte bildiride, "Kutlu ve Sargın'ın yasa dışı faaliyetler amacıyla yurda dönmeleri ile emgen güçlerle bir avuç terör grubunun aynı anda saldırmaya geçmeleri bir tesadüf değildir. ...Bizim yasa dışı ve komünist, demokratik güçlerle cephe oluşturma hareketimiz, emgenleri iürkütme olacak ki, karanlık güçlerin hemen harekete geçirdiler, onlar da emre itaatla ve hizmette kusur etmediler" deniliyor ve PKK, THKP-C (Acililer) ve TKP/B adı örgütlerin adları anılarak Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin ağzından bu örgütlere karşı ağır ithamlarda bulunuyor.

Bahadamlı, ülkeye dönüşle ilgili yanlış haberi düzeltti

Yusuf Ziya Bahadamlı, Noka gerdisinde adından söz edildikten yanlış bilgiler verdiğini belirtti bir açıklama yaptı. Bahadamlı açıklamasında Noka gerdisinde kendisini TSPİP olarak gösterdiğini, oysa TIP'ın kurucusu ve sonuna kadar öyle olduğunu ifade ediyor.

Bahadamlı açıklamasında ayrıca, sözkonusu haberde "Ülkeye dönme için erken bulandıran bir" olarak göstersiğide işaret ediyor ve bunun tamamen ters bir yaklaşımda olduğunu şu sözlerle dile getiriyor:

"İnsanın nasıl doğma hakkı varsa, doğduğı yerde yaşamaya, doğduğı yerde düşünmeye, doğduğı yerde düşüncesini örgütlemeye hakkı da vardır. Bu hakkı kullanmak için her şeyi rağmen ülkesinde yaşamayanlar, ülkesinde yaşamak isteyenlere, her şeyi rağmen onurunu yitirmeden illi - kesine dönenlere selam olsun..."

İngiltere Dışişleri Bakanlığı, Türkiye'yi uyardı

İngiltere Dış İşlerinde Türkiye'den sorumlu müsteşar Lynda Chalkel, Kutlu ve Sargın konusunda soruları bir soruya "Ankara büyükelçiliğimiz Kutlu ve Sargın hakkındaki gelişmeleri yakından izledi ve izlemeye devam ediyor" dedi. Türkiye'de insan haklarının ihlali iddialarına ilişkin olarak ciddi bir endişe duyduklarını her fırsatta Türkiye Hükümeti'ne bildirdiklerini söyleyen Chalkel "Aynca Türklerle açıkça belirttik ki, demokratik sistemleride ve insan hakları konusundaki düşünceler Avrupa Topluluğu ile olan ilişkilerinin çok önemli vazgeçilmez bir parçasıdır" şeklinde açıklamada bulundu.

gündemdeki konu

Sorun hep birlikte tartışmaya açılıyor

Politik göçmen toplantısı 20 Martta Köln'de

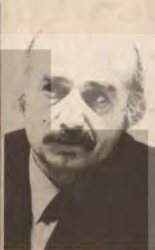
Toplantı çağrısını, Tektaş Ağaoglu, Sümeysa Çakar, Kemal Daysal, Melike Demirağ, Ergin Erkiner, Bahtiyar Erkul, Gültekin Gazioğlu, Süleyman Kırteke, Doğan Özgüden, Demir Özlü, Ömer Polat, Orhan Silier, Müslim Şahin, Yücel Top, Selahattin Uyar, Yücel Yeşilgöz ve Şanar Yurdatapan yaptı

Demir Özlü

Melike Demirağ

Bahtiyar Erkul

Sümeysa Çakar

Yücel Top

Gültekin Gazioğlu

Doğan Özgüden

Dursun Akçam

Ömer Polat

Kemal Daysal

sunun demokratik hak ve özgürlükler uğruna ülkemizde verilmekte olan mücadelede önemli bir yer tuttuğu" vurgularak bu toplantının amaçları konusunda özetle

suzlukların giderilmesi için yavaş ve etkili bir mücadele yürütmek gerektiği. Bu kapsam içinde konuları doğrudan ilgili olan siyasi göçmenlere de önemli görevler düş-

Ekinci ve Coşkun'un açıklamaları

Öte yandan Diyarbakır, Mardin, Siirt, Tunceli Odaları eski Başkanı

kullanmak isteyenleri gözünden kestiklerini. Günlü gelişinde kendi özgür iradinde bu hakkı kullanacağını ve güzel yurduna dönmek istediğini, Feris Coşkun da

Dönüş hakkı için bir haftada 450 imza toplandı

"Politik göçmenlerin Türkiye'ye özgürce dönebilme hakkının sağlanması ve bu hakkın güvence altına alınması için" başlatılan kampanyanın ilk haftasında 450 imza toplandı. Politik göçmenlerin imzasına açılan "Açıklama" da kampanyanın amacı şöyle özetleniyor:

"Biz politik göçmenler, özgür ve demokratik bir Türkiye mücadelesinde daha aktif bir biçimde yer almak ve ülkemize geri dönme hakkını elde etmek için gerekli bütün girişimlerde bulunmak kararındayız. Bizler ülkemize geri dönmek, yurttaşlık haklarımızı ülkemiz topraklarında kullanmak, demokratik ve özgür bir Türkiye uğrunda mücadeleyle kendi katkımızı yapmak istiyoruz."

"Dönüş hakkı için" başlatılan ve önde gelen sanatçıları, sendikacıları ve politik parti ve akları temsilcilerinin imzalarına vardıkları kampanyanın sürmekte olduğu açıklandı. İlk bir hafta içinde toplanan imzaların politik göçmenlerin yaşadıkları ülkelere göre dağılımı şöyle:

AVUSTRALYA: Muammer Toprakçı, Kenan Öztürk, Arslan Arslan, Tahsin Babacan, Apur Arslan

BELÇİKA: İlkay Alptekin, Sabri Bal, M. Sevan Bilgin, Ersin Tozun, Şükrü Güneş, Turgay Çelikörs, Tülin Eroğlu, Bekir Güncü, Kenan Ay-yıldız, Yeyisi Sarsözün.

BATI BERLİN: Arif Gelen, Selahattin Uyar, Arif Özserin, Süleyman Üstün, Özlem Özgür, Ahmet Karam, Dr. Filiz Karam, Tacettin Dağcı, Ahmet Göbüt, Kadriye Göbüt

DANİMARKA: Bakiye Benia Onger, Ayşe Coşkun, Ünal Inceer, Hürşide Özdemir, Burçin Coşkun, Ayten Özkanlı, Ümmühan Inceer, Haluk Tan İpeki, Şevket Özkanlı, İbrahim Efe, Semra Erdoğan, Gürkan Coşkun, Enver Öksal, Aysel Gürkan, Saimle İpeki, Hasan Gürkan, Bahattin Seven, Günay Seven, Zülat Kılıç, Alaattin Kılıç, Mustafa Göllü, Ufuk Şükrü Erdoğan, Mehmet Özdemir, Bayram Yıldırım, Taygun Erkul, Gönül Tekeli, Ayşe Duran, Hüseyin Duygu, Adnan Yalın, Sittü Coşkun, Mahmut Erdem, Nami Doğan, Ali Kara, Hüseyin Gemen

FEDERAL ALMANYA ve AVUSTURYA: Enver Yapıcı, Ali Haydar Çınar, Hülya Çınar, Yücel Feziloğlu, Gün Doğan Gürsev, Rasim Canlılık, İbrahim Serpen, Macide Serpen, Erol Çakar, Hafize Çakar, Berin Uyar, Aytaç Eryılmaz, Serpil Eryılmaz, Selçuk Uzun, Feza Şişman, Muzaffer Emiş, Aydın Senesen, Güray Tekin Öz, Semra Arslan, Rahmi Arslan, Salt Günel, Yüksel Selek, Sevan Akol, Müslim Güler, Dilber Güler, Tahsin Yardımcı, Fazilet Yardımcı, Mustafa Şahin, Nuray Şahin, Ahmet Gelgeç, Dr. Ali Söylemezoglu, Murat Tokmak, Dündü Tokmak, Suat Einsel, Dönay Acarbaş, Muammer Çapın, Hayıralıh Tiyekli, Turhan Ata, Mustafa Bozturmuş, Abidin Koçak, Garip Aydin, Aydın Engin, Oya Baydar, Selim Çavuş, Ömer Polat, Melike Demirağ, Şanar Yurdatapan, Dursun Akçam, Osman Sakalız, Zerrin Sakalız, Zeki Kılıç, Kemal Erdoğan Gözütek, Zeki Bostancı, Zerrin Dağ, Nesime Güneydin, Sami Güneydin, Atıl Behramoğlu, Zerrin Senesen, Bahtiyar Erkul, Mehmet Halaç, İsmet Koles, Süleyman Akçıoğlu, Halit Erdem, Serap Erdem, Ramiz Doğan, Razaman Çelbi, Hakkı Akar, Nihal Behram, Ergün Yılmaz, İsmet Saygılı, Bayram Çermi, Çetel Gıvanc Altıla Keskin, Rıfık Tarmak, İlkyü Gürkan, Neci Örtel.

Tektaş Ağaoğlu, Dursun Akçam, Bayram Açar, Yalçın Çerit, Sümeyle Demirbaş, Engin Erkinler, Bahiyya Erku, Gültekin Gazioglu, Süleyman Kırteke, Doğan Özgüden, Demir Özlü, Ömer Polat, Orhan Silier, Müslim Şahin, Yücel Yeşilgöz ve Şaban Yurdasapan'ın yaptıkları toplantı sırasında, "Siyasi göçmenlerin yurda dönüşü konu-

"Yurda herbeste dönmek ve yurt içinde özgür bir yurttaş olarak yaşamak siyasi göçmenlerin en doğal hakkıdır. Böyle bir dönüşü engelleyen peşitli faktörler var. Bu nedenle siyasi göçmenlerin yurda dönmeleri için gerekli şartların yaratılması önem taşıyor. Siyasi göçmenlerin dönüşü önündeki olu-

tuşu" vurgulanarak bu toplantı amaçları konusunda özellikle şöyle dendi:

"Yurda herbeste dönmek ve yurt içinde özgür bir yurttaş olarak yaşamak siyasi göçmenlerin en doğal hakkıdır. Böyle bir dönüşü engelleyen peşitli faktörler var. Bu nedenle siyasi göçmenlerin yurda dönmeleri için gerekli şartların yaratılması önem taşıyor. Siyasi göçmenlerin dönüşü önündeki olu-

tuşu" vurgulanarak bu toplantı amaçları konusunda özellikle şöyle dendi:

"Yurda herbeste dönmek ve yurt içinde özgür bir yurttaş olarak yaşamak siyasi göçmenlerin en doğal hakkıdır. Böyle bir dönüşü engelleyen peşitli faktörler var. Bu nedenle siyasi göçmenlerin yurda dönmeleri için gerekli şartların yaratılması önem taşıyor. Siyasi göçmenlerin dönüşü önündeki olu-

"Yurda herbeste dönmek ve yurt içinde özgür bir yurttaş olarak yaşamak siyasi göçmenlerin en doğal hakkıdır. Böyle bir dönüşü engelleyen peşitli faktörler var. Bu nedenle siyasi göçmenlerin yurda dönmeleri için gerekli şartların yaratılması önem taşıyor. Siyasi göçmenlerin dönüşü önündeki olu-

Özal ve ekibi hergün fikir değiştiriyor

Politik göçmenler ve hükümet

Ahmet KARDAM

Başbakan Özal Türkiye'nin gündemini ne kadar kendisi belirlemeye çalışsa ve zaman zaman bunda başarılı olsa da, insan hakları ve demokrasi sorunu gündemin birinci maddesi olmaktan çıkarmıyor. Simdi yurt dışındaki politik göçmenlerin "ülkeye dönüş hakkı" için hareketlenmeleriyle birlikte bu sorunun da, insan hakları ve demokrasi mücadelesinin bir parçası olarak Türkiye'nin gün demine gireceği anlaşılıyor.

Ashında 12 Eylül'den sonra yurt dışında yaşamak zorunda bırakılan insanların sorunu ilk kez gündeme geliyor. Yeni olan, politik göçmenlerin bizleri kendilerinin "geçirye dönme hakkı" için yığılsın olarak hareketlenmeye başlamaları.

Bu konuda ki ciddi adamlardan biri, geçen yıl Nisan ayında bir grup tanınmış yazar ve sanatçının yardımından ve yurttaşların çıkarma ve pasaportlara el koyma işlemlerinin son bulmasını istedikleri "Yurttaşlık Bildirisi" oldu. Bu bildirgenin başında da geniş yer alması üzerine "Politik göçmenler ne olacak?" sorusuna ilişkin olarak Özal hükümetinden ilk tepikler gelmeye başladı.

"Gelmelerinde bir mahzur yok"

Başbakan Özal, 15 Ağustos 1987 günü Milliyet gazetesinin, "Türk vatandaşlığından çıkartılan binlerce kişinin geri gelmesi için geniş kapsamlı bir karar dünlendiliyor mu?" sorusuna şu yanıtı veriyor:

"Bunun icabı neyse bakarsın. Af kanunu mudur, yoksa mülakatı eden vatandaşın teker teker mi almız, bunun usulüne bakılır. Gelmelerinde bir mahzur yok."

- 15 Ağustos 1987 - ÖZAL: "Gelmelerinde bir mahzur yok"
- 24 Eylül 1987 - KAHVECI: "Gelsinler cesaretle haklarını arasınlar"
- Kutlu-Sargın dönüş kararı üzerine - ÖZAL: "Çok önemli olmayanlar gelsin"
- 5 Kasım 1987 - KAHVECI: "Gelsinler derken, askerlik problemi olmayanları kestirim."
- 12 Kasım 1987 - KURT: "Karambole gidenler varsa onlar dönebilirler"
- 22 Ocak 1988 - KAHVECI: "Dönüp de işçence gören var mı?"

Bu gelişmeler, 23 Eylül 1987 günü Başbakan Özal'ın Batı Berlin'i ziyaret etmesi sırasında 40 kadar "vatandaşlığından çıkartılan" Türkiye'den Batı Berlin parlamentosunda düzenlenmiş basın toplantısı izledi. Başbakan Özal'ın da altında imzası bulunan birer Bakanlar Kurulu kararı ile vatandaşlık hakları elinden alınanlar, "dönmelerinde bir mahzur yok" diyen Özal'a, Türkiye'de demokrasi olmadıkları hatırlatırken, bu basın toplantısının yapıldığı gün Başbakanın danışmanından Adnan Kahveci de onlara fal yetiştirmeyle çalışıyordu.

"Gelsinler, cesaretle haklarını arasınlar"

Kahveci, 24 Eylül 1987 günü gazetelerin birinci sayfasından yayınlanan demecinde aynen şöyle diyor:

"Biz yaraları sarmak istiyoruz. Yurt dışında bulunmaları karşı ne özel bir kınım ne özel bir sempatiğimiz var. Kınım orada kılınmaz su-

dan iki gün sonra gazetele verdi-ğimde, "geçirye dön" çağrısı ile "herkesi" kastetmediğini ilan etti.

"Çok önemli olmayanlar bir takım sebeplerle yurt dışında kalmış, vatandaşlığından çıkartılmış kişiler var. Bunların problemi yoksa gelmelerinde bir mahzur yok. Ge-lerler, ufak tefek pürüzleri halledi-lyor."

Adnan Kahveci de 5 Kasım 1987 günü Terakkipar gazetesine yaptığı bir açıklamada ile "çok önemli olmayanlar"ın kimler olduğunu açıklı-ğı getirildi. Meğer hükümetin "dönmeye çağırıldıkları" askerlikte-ri yapmadıkları için vatandaşlık-ları çıkartılmamış... Kahveci'nin sözleri aynen şöyledi:

"Ben yurtdışında bulunan ve yüzde 95'i askerliklerini yapma-dıkları için veya birtakım küçük problemlerden dolayı vatandaşlık-ları çıkartılmamış kişilerdir. Benim de-ğeri dördümler bunlar. Bu in-sanlarımızı TKP'lileri birbirine karıştırmamak gerekir."

Zamanın ANAP Genel Başkan Yardımcısı ve günümüzün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fahrettin Kuri ise, 12 Kasım 1987 günü "Çok önemli olmayanlar" kavru-muna bir başka boyut getirecek birini, "karambole gidenler" ol-duğunu açıkladı.

"Adamlar gidişinde ve gelişinde önemli bir sakınca yoksa, böyle karambole giden insanlar aramam-za bence dönebilirler. Ama memleketin temelinde dinamik koymuş insanların memleketi dönmeleri azımsanılmazdır."

"Dönüp de işçence gören var mı?"

Bu sözlerin üzerinden iki ay geç-tikten sonra şimdi Özal hükümeti-ni tekrar "liberalleşme manevrası" hatırlatan açıklamaları da boy göstermeye başladı. Ama bu kez iş "İçgörü bir olay" haline almasıyla bağ-lyor. Özal'ın danışmanlarından Devlet Bakanlığında terfi eden Adnan Kahveci 22 Ocak 1988 günü Hürriyet'te aynen şöyle yazıyı yayı-nyor:

"Sakıyım yok, mahkemeler baksınlar çalışıyor ve biz, dönmekle-ri için mahkemelere gönderilmeli-lyoruz. Dönüp de işçence gören var mı? Kutlu ve Sargın'a işçence yapıldığı sözleri sadece bir iddia-dır. İşçenceye karsıyız. Yurt dışı-dakilerin davaları sonuçlanmadı, ne ceza aldıkları belli değil. Sonuçlanmamış bir dava için af çı-kartılmaz. Gelsinler, kendilerini yazı-şarız her türlü yurtdışı apara-lı. Bir anlamda da yaraları sarı-mak."

"Türkiye Cumhuriyeti, sözünü bu kadar güvenciler bir başka hükü-met daha gördü mü acaba?" "İştir aynesi kışın, lala bakmaz" sö-zü belki her zamankinden çok çok hatırlanmaz. Ama bu yalnız Özal hükümeti için değil, ona karşı mücadele eden demokrasi güçleri için de geçerli olsa gerek.

1983 yılından bu yana geçen za-man, Özal hükümetinin, anladığı tek dil, "mülakat" ve "kararlık" olduğunun yitirince gösterdi. Bunun çarpıcı ve son örneği Diyar-bakır Cezaevi'ndeki direniş sonu-cu ekte eden kazanımları oldu.

"Ülkeye dönüş hakkı" için hare-ke geçen politik göçmenlerin bir-likte haklarını koruyabildikleri ve ka-rarı davanın baskınlığında duruma Özal'deki demokrasi mücade-lesine kendi özgür kıldıkları yapamamaları için hiçbir neden gözü-kmüyor.

FRANSA: Cemal Kural, Murat Dilli, Alaattin Bakbak, Atilla Cantelek, Merve Şimşek, Ahmet Muhtar Sökücü, Neşe Sökücü, Dr. Cüneyt Başbuğ, Mahmut Mengüllüoğlu, Nil Mengüllüoğlu, Feridun Aşan, Ke-nan Öztürk, Naim Gökçen, Salim Dinç, Esin Şimşek, Mehmet Go-gen, Ali Çapanoğlu, Şakir Gökçen, Hasan Kahraman, Hayri Ate, Yaşar Özkan, Yusuf Dikici, Enis Coşkun, Adien Şimşek, Cemal Day-sal, Fatay Göçer, Tank Ziya Ekinci, Yalçın Çerit, Şahin Taner, Şaban Turan Yılmaz

HOLLANDA: Metin Denizler, İhsan Geçit, Can Akçöz, Yavuz Ünal, Gökül Demirel, Seyda Tala, Cevat Güç, Mehmet Emin Yıldırım, Sema Uluşoy, Semra Çarkçıoğlu, Fatma Dikmen, Nevai Yıldız, Hanefi Vatansever, Talat Uluşoy, Mustafa Çöplü, Aynur Hayrullahoğlu, Kemal Yıldız, Ahmet Alpay, İhsan Meriçoğlu, Mehmet Bilgen, Vehbi Özer, Refik Tezel, Ahmet Gök, Nalle Çöplü, Omer Semiz, Cengiz Akıcı, Erdal Talat, Nürten Ayhan, Nuri Gazibeyoğlu, Şerhat Akkurt, Ahmet Hulusi Özturan, Seyhan Akkurt, M. Ali Akyıldız, Mehmet Aslan, Şükri Gün

İSVİÇE: Ekrem Aydın, Nurettin Bediz, Zekai Büyükdade, Mustafa Keskin, Mehmet Ali Tazodet, Nurettin Yalçın, Ali Altınaynak, İmam Kaya, Akat Sağner, Yusuf Küpel, Ali Cevat Tapran, Hülya Tapran, Kamil Körünoğlu, Raif Yurdaoğlu, Fatma Yıldız, Faik Yılmaz, Turan Kaya-oğlu, Murat Özül, Sadık Tazodet, Mazlum Kiper, Eyyup Ayar, Ali Bulut, Harun Demirel, Fahrettin Filiz, Hale Kurtül, Bülent Metin, Aynur Metin, Zeynep Sarıoğlu, Mustafa Yılmaz, Naim Özkay, Mehmet Ceviz, Ali Gültekin, Sedat Özgenç, Tayyar Alaca, Baki Temel Saç, Salim Akyol, Osman Yılmaz, Hamit Kaya, Ramazan Coşkun, Ay-sun Özçelti, Fehmi Arslan, Canan Arslan, Taçettin Kocaman, Cabir Akı, Bahri Kararalan, Eşref Öner, Güzel Aksoy, Celal Bedirhanlıoğlu, Haydar Akçınay, Kürşat Demirkazık, Hasan Özkan, Hüseyin Akkap, Sefik Çağlarlar, Salim Ergin, Hüseyin Demirdal, Selim Türkyılmaz, Tuğrul Tuna, Mehmet Emin Oval, Nuri Karakoç, Gülizar Nar, Hasan Nar, Melahat Akçınay, Mehmet Toprak, Hüseyin Kızılaslan, Nihat Yıldırım, Nuriy Yılmaz, Mihai Çetir, Ali Ertaş, Selahattin Bulut, Ho-samettin Arslan, Saif Kızıllı, Abdurrahman Kutlu, S. Açar, Arif Gün-görmüş, Azap Göreçoğlu, Halil Abdurrahman, Zeliha Bahpetik, Ahmet Ka-pitan, A. Erkan Özen, M. Ali Ali, A. Turkan, R. Gündoğmuş, İbrahim Gü-lü, Gülsin Güllü, Hüseyin Ünver, Ersin Arslan, Mehmet Karamuz, Mah-zar Kaplan, Hüseyin Yertkin, Kemal Görgü, Gülbahar Baksoylu, Ali Kemal Yıldırım, Mehmet Talat, Mehmet Aydın, Şükriye Tuna, Ahmet Celik Aziz Cuydül, Şerhat Yıldız

İSVİÇE: Gencer Uyar, Bayram Katrak, Ahmet Özsoy, Nuriye Bos, Halil İbrahim Yaşar, Ali Rıza Altıntaş, Ali San, Rıza Koç, Mustafa Dil-şiz, Maysa Kaya, İmam Karat, Ahmet Akarsel, Mehmet Yılmaz, Vehbi Başbağ, Aydın Doğan, Ünal Doğan, Cümali Adar, Hasan Çoban, Cemal Azmi Poyraz, Bayram Sanal, Mahmut Sanal, Yusuf Cizmeli, Kamal Kara-kuş, Mehmet Akyol, Mahmut Öncel, Abbas Yüzük, Ömer Babaoğlu, Dur-sun Tosun, Hidir Şahn, Erdoğan Koyuncu, İbrahim Altın, Yusuza De-kan, Aclan Akçoç, Cafer Sadık, Ali Tezcan, Kemal Yurmuş, Zaffer Aleş, Nuri Yaşar, Gül Menir, Mustafa Aydın, Demet Aydın, Necmettin Meriç, Halil Altınbaşak, Şahmet Altınbaşak, Demet Temirci, Hasan Altınbaşak, Ayşe Aksoy, Okes Yaşar, Ali Bünyar

İNGİLTERE: Kerim Yılmaz, Abdullah Akyüz, Ali Gülaltın Abbas Ay-ğün, Feyzullah Bülbül, Ayse Birkan, Karabey Kalkan, Hasan Gazi, Nafiz Bostancı, Sadettin Yumukap, Fergül Özgüven, Ayval Kalkan, Mürvet Demir, Fikret Demir, Cahit Baylar

YUNANISTAN: Alaettin Taş, Ahmet Türkmen, Veli Karaman, Bünyä-min Gülsen, İsmail Yılmaz, Mihdat Deniz, Binali Kavak, Metin Sener-gül, Mehmet Çapan, Hasan Kılıç, Murat Özsoy, Ender Öztürkçü, Ahmet Kervan, Kenan Bulut, Sedar İlin, Hatice Taş, Zeynep Cemil, Ömer Onbaçoğlu, Gülenay Öztürkçü, İbrahim Arık, Can İzar, Hasbi Afşar, İhsan Başkan, Hüseyin Eryılmaz, Müjride Arık, Salim Doru, İsmail Sabaz, Adnan Gülen, Mehmet Ali Yaşar, Ahmet Yalçın, Sınan Çetin, Kemal Erdoğan, Kadir Demir, Mete Tugal, Kerim Kaya, Özhan Barlas, Nezihi Doru, Mürşerif Bos

(Yıma toplama çalışmaları devam ediyor.)

Türkiye Postası, 11 Mart 1988

Batı Avrupa'da dönme kararlılığında olan politik göçmenlerle görüştük

Dönüş hazırlığı başladı

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın ülkeye dönüşlerinden sonra politik göçmenlerin ülkeye özgürce dönme istemleri ve girişimleri sorunu kamtuoynunu yakından ilgilendiriyor. Ülkeye demokratikleşme süreci içinde politik göçmenlerin dönüşü, dönüş biçimleri, girişim konusunda tartışma sürüyor. Türkiye Postası 12 Eylül sonrasında yurtdışında yaşamak zorunda kalan ve şimdi ülkeye dönme kararlılığında olan bir grup politik göçmenle görüştük.

Konuştüğümüz sendikacılar, geri dönüşün, ülkedeki demokratikleşme sürecini olumlu etkileyeceğine inanıyorlar

"Filistinliler gemi kiralayıp dönmek istiyorlar ülkelerine. Ölümü göze alıyorlar. Onların toprakları işgal altında, apaçık düşman var karşılarında. Onlar dönmek için bu kadar çaba harcadıktan sonra, biz daha ne duralım buralarda. 1985'de babam öldü gidemedim. Annem 80 yaşında, gidip görmek istiyorum."

Nafiz BOSTANCI
Genel-İş Sendikası
Marmara Bölge
Temsilcisi. Londra'da
politik göçmen olarak
yaşıyor.

"Hükümete karşı yıllarca silahlı mücadele yürüten El Salvador Devrimci Demokratik Cephe Başkanı Giermo Ungo ve Yardımcısı Rubin Zamora ülkelerine döndüler. Ben zaten bavulların içi kilitinden birini hiç açmamıştım."

Murat TOKMAK
DİSK'e bağlı Maden-İş
Sendikası Genel Başkanı
Vekili. 12 Eylül
sonrasında yurtdışında

Zekai BÜYÜKADA
Genel-İş Sendikası
Kozaeli Şube Sekreteri.
İsveç'te politik göçmen
olarak yaşıyor.

"Hükümet bugün demokrasinin var olduğunu söylüyor. Buna inanmıyorum. Fakat demokrasinin nesnel koşullarının geliştiğine ve bu süreçte dolaylı müdahale gelecektir, inanıyorum. Konulduğu"

Nurettin YALÇIN
Makine Mühendisleri
Odası İstanbul Şubesi
Başkanı. 12 Eylül
sonrasında yurtdışına
çıkışını, halen İsveç'te
politik göçmen.

"Sunu çok iyi biliyoruz ki: Bu işin büyük bedelini ülkedeki politik tutuklular çekiyor. Bu amaçla demokrasi mücadelesini sürdürmek ve bu mücadeleye katkıda bulunmak için politik göçmenlerin ülkeye dönme zamanının geldiğine inanıyorum. Kutlu ve Sargın'ın ülkeye dönmeleri bunu açıkça kanıtladı."

Ömer Laçiner

Işık Soner

Taner Akçam

Dönüş ilişkisi üç ayrı görüş

Hannover'de yapılan bir panelden sonra muhabirimiz Levent Takan, Soner, Laçiner ve Akçam'la, politik göçmenlerin geri dönüşleri hakkında görüştü

20 Şubat'ta Hannover'de "Tür. kiye'de 60'lı ve 70'li yıllarda politik sürece ilişkin" konulu bir panel düzenlendi. Bu dönemde politik yaşamda özellikle gençlik hareketinde yer almış, dönemin tanınmış isimlerinden İlyas Demir, Taner Akçam, Ömer Laçiner panelleri konuşmacı olarak katıldılar. Toplantıda konuşmacılar bu dönemde ve günümüzde politik yaklaşımlara değişimlere ilişkin kendi görüşlerini dile getirdiler.

Toplantı sonrasında muhabirimiz Levent Takan politik göçmenler olarak Avrupa'da yaşayan Taner Akçam'dan ayrıca kapatılan TKİP

MK üyesi Işık Soner'den politik göçmenlerin ülkeye dönüşleri konusunda görüşlerini aldı.

"7 yıldır bavullarımı hiç açmadım"

Işık Soner: Kutlu ve Sargın'ın, diğer politik göçmenlerin ülkeye dönüş kararlarını çok olumlu buluyorum. Ben 7 yıldır bavullarımı hiç açmadım. Türkiye'de mücadele gelişiyor, yurtdışında sosyalist kesimlerin çok önemli bir birikimi var. Bir an önce ülkeye dönüp, mücadelemizi almalıyız diye düşünüyorum. Geçici bir olgu olan

kenceden geçirilmesinden sonra düşüncemde bir değişiklik olmadı. Devrimci insanlar ülkenin demokratikleşmesine katkıda bulunmak için işkenceleri göze almak zorundadırlar, diye düşünüyorum.

"Hepimiz dönmek istiyoruz"

Ömer Laçiner: Dönmek arkadaşlar herhalde sadece politik göçmen değil, aynı zamanda bir politik hareketin belirlediği bir tavır doğrultusunda dönüyorlar, koşulları değerlendiriyorlar. Türkiye'de belirttikleri bir projeyi gerçekleştirmek için dönüyorlar. Bizim için, mensup olduğum eğilimler ve dünya görüşüm içinde henüz Türkiye'ye bu tarzda dönmeyen ne tartışması ne de eğilim var. Türkiye'ye dönmeye isteğini şu anda bir istek olarak muhafaza ediyorum.

Senatörleri Genel Başkan
Kekilli, 12 Eylül
sonrasında yurtdışına
çıkması, halen Federal
Almanya'nın Hamburg
şehirinde yaşıyor.

"İdamla yargılanan işkence gören
sendikacılar halkın gözünde, top-
lunun vicdanında aklamıştır.
Bunun en somut kanıtı ise, DSK
Genel Başkan ve Genel Sekreteri
nın son seçimlere parlamentoya
girmiş olmasıdır. Ben niye dönme-
yecekmiş ülkeme?"

Ekrem AYDIN
Maden-İş Sendikası
Genel Başkan Vekili ve
DİSK Yürütme Kurulu
üyeli. 7 yıldır İsveç'te
politik göçmen

"Ülkeme kesin olarak dönmek istiyorum. Tüm politik göçmenler gibi ben de insan hak ve özgürlüklerine saygı ve demokratik güvence istiyorum. Çünkü yünönelimler, 12 Eylül rejiminin geride kaldığını, demokrasiye geçildiğini kamu-
ya açıkıyorlar. Sözde devranın
arasında şüphe olmamalıdır. Aksi takdirde, demokrasiye dair söylen-
lerini demagogiden başka birşey ol-
madığı, dünya ve Türkiye demo-
kratik kamuoyu nezdinde kanıta-
naksaktır. Politik göçmenlerin ül-
keye dönüşü, demokrasi için katkı
ve kazanım olacaktır."

Turhan ATA
DİSK'e bağlı BANK-SEN
Yürütme Kurulu üyesi.
Halen Federal
Almanya'nın Stuttgart
şehirinde yaşıyor.

Çiçek Yağcı Pariste 8 Mart yürüyüşüne katıldı

TKP Genel Sekreteri Haydar
Kutlu'nun eşi Çiçek Yağcı FKP
Politbüro ve Merkez Komitesi Sek-
retörlü Gisele Mercat'un davetlisi
olarak Fransa'da temaslarda bu-
lundu.

Fransa Türkiye'li Birliği'nin 8
Mart günü ziyaret eden Çiçek Yağ-
cı burada bir konuşma yaptı.

Yağcı, 6 Mart günü Bastille Mey-
danı'nda başlayan törene "Serif
Konuşu" olarak katıldı. Çiçek Yağ-
cı 8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü
dolayısıyla düzenlenen törene
de FKP Genel Sekreteri George
Marchais'e Cumhuriyet başkanı
André Laboinie ile birlikte yer aldı.

Fransa'da 10 gün kalan Çiçek
Yağcı, 8 Mart günü Yunanistan
ülkü besvresi Theodorakis
ile de görüştü.

Strasbourg'da Avrupa Parla-
mentosu eyaletleri ve politik grup-
larla da temaslarda bulunan Yağcı
11 Mart'ta CGT Konfederasyonu
kadın yöneticileri, Fransız Kadınlar
Birliği merkez yöneticileri ile görüş-
tü. Yağcı 12 Mart'ta ise Cezayir,
Tunus, İran, Türkiye, Sili ve İspanya
ya kadınların ortaklığı kurduğu
kadın ve Bars Demiş'in düzen-
lediği törene katıldı.

Yıldız Sargın ve Çiçek Yağcı'dan 8 Mart çağrısı

Türkiye'ye döndükleri 16 Kasım
1987 tarihinde bu yana hapis bu-
lunan TİP Genel Sekreteri Dr. Ni-
hat Sargın'ın eşi Yıldız Sargın ve
TKP Genel Sekreteri Haydar Kut-
lu'nun eşi Çiçek Yağcı 8 Mart Ulus-
lararası Kadınlar Günü nedeniyle
bir çağrı yaptılar.

Yıldız Sargın ve Çiçek Yağcı'nın
yaptıkları ortak çağrı şöyle:
"Sevgili kardeşler, sevgili dost-
lar!

Uluslararası kadınlar gününde
bütün kadımlara ve erkeklerle bir
dilekle sesleniyoruz. Nihat Sargın
ve Haydar Kutlu'nun serbest bir-
akılmaları için hareketi geçin.

Sargın ve Kutlu'nun isimleri
Türkiye'deki binlerce politik tu-
tukluyu sembolize ediyor. Bunla-
rın arasında çok sayıda kadın tu-
tuklu var. Ezer yurt içindeki ve
dışındaki demokratik kamuoyu e-
ylerimizin serbest bırakılmaları
saglayabiliriz, ülkemizde insan
haklarının gerçekleştirilmesi yo-
lunda bir adım da atılmış olacak.

Bulunduklarımız ülkedeki Türki-
ye Cumhuriyeti eklekligne veya
dışarıdan doğruya Ankara'ya Baş-
bakan Turut'u çağırmak! Kutlu ve
Sargın'ın hemen serbest
bırakılmalarını isteyin!"

nesnel koşulların geliştiğine ve
bu süreçle dolaysız müdahale ge-
rektigine inanıyoruz. Koşulların
olgunlaşmasına inanıyoruz. H. Kut-
lu ve N. Sargın'ın dönüşleri bana
cesaret verdi. Bu iki parti lideri
dönüşüne göre neden bir sendi-
kacı olarak ben düşünmeyim? Bu
nedenle karar verdim dönüyorum"

Ali GÜLTEKİN
20 yıllık öğretmen.
Dersim TİP subesi ve
TÖS kurucularından.
1974'den bu yana
İsveç'te politik göçmen.

"Yaşamın her türlüünü halkım-
la paylaşmak istiyorum. İnsan
hakları demerğinin, aydınların giri-
şimleri, genel af ve işkencelere son
verilmesi için yürütülen kampanya
ve direnmelere katılma kararına
dayanışma göstermeyi kendim için
görev biliyorum. Kıvıscak Türkiye'
de gelişen demokratik mücadelesi-
ne katkıda bulunmak istiyorum. De
gelişen demokrasiye katılmak istiyorum.
Biz diyoruz ki haklıdan yana olmak
için ölüm ürgünde da ölmüldür,
yorganda da ölmüldür, fark etmez"

== HABERİN İÇİNDEN ==
Tartışma ve eylem içiçe yürüyor
Türkiye Postası çok sayıda politik göçmenin ülkeye
dönüşle ilgili görüşlerini yanıtlamaya çalışıyor. Bunun için
birçok politik göçmenle görüşüyor. Ortaya şöyle bir sonuç
çıkyor:
Politik göçmenlerin hemen hepsi, ülkeye dönmek, de-
mokratik ve özgür bir Türkiye için mücadeleyi ülke to-
praklarında yürütmek istiyor.

Ülkeye dönüşün gerçekleşmesi için, ülkenin demokra-
tikleşmesine katkıda bulunmak için yoğun bir tartışma sü-
rüyor. Bu tartışma, 20 Mart'ta geniş bir politik göçmen
topluluğunun Köln'de biraraya gelmesiyle en geniş plat-
formunu gerçekleştireceği benziyor.

Politik göçmenler ülkeye özgür dönüş hakkının sağ-
lanması için yapılabilecekleri sapıyor, yapılacak girişimler
gözden geçiriliyor.

Bu tartışmalara katılan bir bölüm politik göçmen de
"Bizler özgür dönüş hakkının kazanılmasına katkıda
bulunmak için, bavulları, hazırladık, dönüyoruz" diyor.

Öğrenci demoklelerinden gençler
tanışık, onların toplantılarına
katıldık. Ayrıca diğer demokratik
gençlik dergilerinden Öğrenci
Postası, Yeni Asama, Gençlik
Dünyası ve Cözüm dergilerinden
temsilcileri tanıştık. Gezimiz sı-
rasında tarihse bir olaya da te-
sadüfen tanık olduk. Belçika'da
sürgünde yaşamını yitiren Türkiye
işçi Partisi Genel Başkanı Be-
hice Boran için yapılan törenle
Ankara ve İstanbul'da katıldık.
Gençlerin bu eylemdeki aktivite-
sini ve disiplinini yaşamak; poli-
sin provokasyon çabalarını aşan
kararlılığı görmek olanağı bul-
duk. Yeni düşünce ile yeni başa-
rılara yönelen Türkiye'li ko-
münistleri bu tarihsel eylem için-
de de tanıdık.

Türkiye'de diktatörlük rejimi-
nin ağır koşulları altında genç-
lerin ve öğrencilerin büyük sa-

Türkiye'de
yayınlanan
çevreli gençlik
dergilerinin
temsilcileri

var. Bir an önce ülkeye dönüş-
me hakkı verilmesi almalıydı diye dü-
şünüyoruz. Geçici bir olgu olan
politik göçmenliğe son verip, oto-
büsler, uçaklar dolusu, hep birlikte
gidelim. Böylece düşünce, hep birlikte
idealimiz. Türkiye'de karşıla-
şacağımız sorunları hep birlikte al-
t edelim. Belirli bir örgütlenme ve
düzenleme olsun ve böyle gidelim
Türkiye'ye. Kutlu ve Sargın'ın iş-

Hannover'deki panele İlkey De-
mir konuşmacı olarak katıldı

"Dünenlere yardım ve
desteğe hazırız"
Taner Akcam: Türkiye'de bugün
meşru ve legal sınırlar içerisinde
parti kurmaya çalışan, koşulları
zorlayan her girişimi desteklemek
bizim görevim. Eleştirim bu hare-
ketin meşrulaşması konusunda
problemi aşın bir biçimde legal-
leşmeye sürmü gördüğümüz, legal-
leşme için ödediği fiyatın fazla ol-
duğu. Ama bu bizim kendi iç so-
yalist eleştirimizdir. Bu tavizler veri-
meden de, bu çerpeve içinde Türki-
ye'de sosyalist hareketin meşruyet
kavgası verilebileceğini inanıyor-
m. Fakat kendi adıma bu dönüş-
çe, dönen arkadaşlara yapılacak
basıklara karşı yurtdışında bir poli-
tik hareket olarak elimden gelen
her türlü desteği ve yardımı göster-
meye çalışırım. Kendi dönüşümle
ilgili, koşulları ve perspektifi arka-
daşların koyduğu çerpevede ele-
almayı bir eksik ve sürup buluyo-
rum.

Hannover'deki panele İlkey De-
mir konuşmacı olarak katıldı

Elan, Yarn'ın kardeş yayını etti

amacıyla yapmadıklarını ya da
yayınlarını bir politik bildiriler
toplama olmaksızın görüyorusu-
nuz. Gençlik yayasanını tüm
anlamları kapsayıcı ve nitelikli
bir yayıncı kıyartıyorlar. Yarn'm
aynı zamanda gençliğin kolektif
bir örgütlenişinde olduğunu gör-
dük. Yani bir dergiden de öte,
bir gençlik hareketi denemeli.

Ziyaret ettiğimiz değişik kent-
lerdeki birimler ve temsilciler-
le, elyasa oradan oraya koşu-
ran, son durumlara değerdelerinden
tartışan gençler insanları hatırla-
yordum. Örgütlenme hakkının
yaşama geçirilmesi için, tutak-
lamalara karşı yapılan yürüyüş-
leri, temel belgileri, söylenen tür-
külleri, yemek boykotlarını, otu-
ma eylemlerini, konuşmalarını, gö-
zleri alev alev anılan gençleri hatırla-
yordum.

Değnekten istediğimiz bir diğer
nokta da, Yarn dergisinin say-
gınlığı. Diğer demokratik gençlik
dergileri ile iştirikli çabaları
gençlik sorunlarının çözümü ve
harekete desteğin sağlanması
için siyasi partiler, demokratik
kuruluşlar ve basınıla geliştirilen
sevak ilişkiler sonucu sağılanla-
bilmiş.

Sonuç olarak, Türkiye'den et-
kilennisi olarak döndük. Türkiye
gençlik hareketini sağlıklı ve ya-
kından tanımak isteyen gençlerin
Yarn Dergisi'yle ilişki kurma-
nın bir olanağı düşünüyorduz.
Bu nedendenle "Sizin Türkiye'
deki adresinizi" diyerek Elan Der-
gisinde Yarn'ın "Saklı Sokak
36/7, Kolej-Ankara" adresini ya-
yınladık."

Yürüyüşte yabancılara yerel seçim hakkı istendi

DGB işçileri ÖTV ile dayanışmaya çağırdı

Stuttgart'ta 100 bin kişi yürüdü

■ Yürüyüşte çalışma saatlerinin azaltılması istemi ile ÖTV'nun desteklenmesi yanında insancıl bir yabancılar yasası ve yabancılara yerel seçim hakkı istemlerine verildi

Alman Sendikalar Birliği DGB'nin çağrısı üzerine 27 Şubat günü 100 bin işçi yürüdü. Yürüyüş toplu sözleşme görüşmelerinin ayrılmazla sonuçlanması üzerine "Alman Kamu Hizmetleri Sendikası ÖTV" ile dayanışma amacıyla yapıldı. İşveren, ÖTV'nun ücret artışı yanında 35 saatlik iş haftasının yanında Rheinhausen'in yasatılması, herkese iş, herkese eşit hak, yabancı düşmanlığa hayır, insancıl bir yabancılar yasası, ya-

Sendikası DPG ve Alman Demiryolları Hizmetleri Sendikası GES bugüne kadar birçok bölgede işçileri yetimler, uyan grevleri yaptılar.

DGB'ye bağlı 17 sendikanın desteklediği yürüyüş katılanların istemleri arasında 35 saatlik iş haftasının yanında Rheinhausen'in yasatılması, herkese iş, herkese eşit hak, yabancı düşmanlığa hayır, insancıl bir yabancılar yasası, ya-

bandılara yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı gibi istemler yer aldı.

Yürüyüşte DGB Eyalet Başkanı Siegfried Pommerenke, IG-Metall Sendikası Genel Başkanı Franz Steinkühler ve ÖTV Sendikası Genel Başkanı Monika Wulf-Mathies yaptıkları konuşmalarda yabancı işçilere yönelik istemlere ağırlık verdiler. Bu üç sendika liderinin "Daha insancıl bir yabancılar yasası ve yabancılara yerel seçim hakkı"nı istemesi, yürüyüşte katılan 100 bin kişinin de bunu onaylaması yabancı işçilerin hiç de yalnız olmadıklarını bir kez daha gösterdi.

Batı Berlin'de, çalışma süresinin kısaltılması ve sendika temsilciliği seçimleri konusunda tartışmalı bir toplantı yapıldı

Gürbaca: "Daha uzun soluklu bir mücadeleyle hazır olmalıyız"

■ Konuşmacılar, çalışma süresinin kısaltılması mücadelesinde en büyük engellerden birinin "fazla mesailer" olduğunu vurguladı.

Batı Berlin (Özel): Batı Berlin Türkmenler Merkezi'nde 5 Mart günü "İşaatlarının kısaltılması ve sendika temsilciliği seçimleri" konulu tartışmalı bir toplantı yapıldı. Toplantıya IG-Metal Berlin Bölge Sekreteri Necati Gürbaca ve işyeri sendika temsilcileri Güngör Demirel, Cumali Kangal ve Hilmi Kaya Turan konuşmacı olarak katıldılar.

Konuşmacılar bu yıl yapılacak sendika temsilciliği seçimlerinin, çalışma saatlerinin kısaltılması mücadelesinde önemli olduğuna işaret ettiler. Hükümetin sendikaların gücünü ve işçilerin işverenleri karşı karşıya getirmek amacıyla taşıyan yasal düzenlemeler peşinde olduğunu da belirten konuşmacılar, bu yasal düzenle-

melerle işverenlerin isteklerinin dirençle karşılaşmadan gerçekleştirilmesini sağlamak istendiğini söylediler.

1 Nisan 1985 tarihinde haftalık çalışma süresinin 38 buçuk saate inmesi, 140 bin yeni işyeri açılması sağlanmıştı. Sendikalar şimdi bu sürenin haftada 35 saate indirilmesi için mücadele ediyorlar. Öte yandan, işverenler ve hükümet ise çalışma süresinin esnekleştirilmesi adı altında işçilerin hafta sonları da dahil çeşitli biçimlerde daha fazla çalıştırılması olanağı kılacak formleri dayatıyor.

Toplantıda söz alan konuşmacılar, gerek hükümetin gerekse işverenlerin bu planlarının boş çıkarmasında işyeri sendika temsilcili-

lerinin önemli rol oynadıklarına ve oynayacaklarına değindiler. Konuşmalar, buna örnek olarak, toplu sözleşmelerdeki bazı koşulları ve özellikle de 38 buçuk saat uygulamasının işyeri sendika temsilcilerinin bu konuya verdikleri öneme bağlı olduğunu dile getirdiler. IG Metal Batı Berlin Bölge Sekreteri Necati Gürbaca konuşması sırasında bu konuya verdikleri öneme bağlı olduğunu dile getirdiler. IG Metal Batı Berlin Bölge Sekreteri Necati Gürbaca konuşması sırasında bu konuya verdikleri öneme bağlı olduğunu dile getirdiler. IG Metal Batı Berlin Bölge Sekreteri Necati Gürbaca konuşması sırasında bu konuya verdikleri öneme bağlı olduğunu dile getirdiler.

İnşaatçıların sorunları da yansıyan konuşmacılar işçilerin işveren tarafından "fazla mesai"ye zorlanmasının olumsuzlukları yaratıyorları belirttiler. Toplantıya izleyen işçiler ise, özellikle Türkmen işçilerin fazla mesai konusunda duyarsız olmasından yakındılar ve bunun işverenlerin işçileri bölme ve çalışma sürelerini uzatma planlarını yardımcı olduğunu söylediler.

Nuri Musluoglu

VVN

Yürütme Kurulu'nda bir Türk

Baden Württemberg Anti-faşistleri Birliği VVN'nin, 20 Şubat'ta yapılan eyalet kongresinde, Yürütme Kuruluna bir Türk seçildi. 7 kişilik Eyalet Yürütme Kurulu, VVN'nin iki kongresi arasında en yetkili kurul.

VVN Eyalet Yürütme Kurulu üyeliğine seçilen Nuri Musluoglu, 1966 yılından beri Federal Almanya'da yaşıyor ve halen Heilbronn'da Türk Danışman olarak çalışıyor.

Haberi öğrendikten sonra kendisini telefonla aradığını Nuri Musluoglu, VVN'nin Heilbronn'un savastırı sonrakı ilk belediye başkanı ve iki yıl önce ölen Walter Wellhauser'ı tanıdığını sonra, 1983 yılında üye olduğunu, kısa süre içinde VVN Şehir Yürütme Kurulu'na seçildiğini söyledi.

1985 yılında, VVN'nin eyalet kongresine misafir delegasyonu ile katılan Musluoglu, VVN Baden Württemberg Eyalet Yürütme Kuruluna alındı. 1987 yılında yapılan VVN Genel Kongresinde ise bir Yu-

Barfuss mahkemedede

■ Şahitlerin bir kısmı işten atılma korkusuyla susuyor

■ Ustabaşlarının dayak atabildikleri, bötüm değiştiğimiz ya da işe girmek için rüşvet verilen Barfuss'da işten atılan işçi temsilcisi Haydar Özcan ile dayanışma komitesi kuruldu

Türkiye Postası (Özel): Haberin geçen sayısında verdiğimiz, Örs-Erkenschiwick-Barfuss fabrikasındaki düşüş ve dayak olayları

ma önderi. Ayrıca konuşmayan şahitleri de dikkate alarak bu davanın çok uzun sürebileceğini belirtti. Ancak DKP ve "Knackwurst"

çeği şeklindeki endişesini dile getiren "Knackwurst" temsilcisi Dieter Beyer'in bu endişesi ne yazık ki, mahkeme sonuçları sonuçlanmaz geçmekte.

Barfuss firması yönetimi, mahkemenin kararından sonra, işçi temsilcisi olan Haydar Özcan'ın işine derhal son verdi. Yasal güvencesi olduğu halde işine son verilen Haydar Özcan'ın yeniden işe alınması ve "kanun bizzati" diyen fabrika yönetiminin bu uygulamayı genişletmesinin önüne geçilmesi için sendika iş mahkemesinde dava açtı. Öte yandan Haydar Özcan ile dayanışma da gelişiyor. Olusturulan bir

700 bini aşkın kamu hizmetlisinin uyarı grevleri

700 bini aşkın kamu hizmetlisinin uyan grevleri hayatı felce uğrattı

Alman Kamu Hizmetlileri Sendikası (ÖTV) 35 saatlik iş hıfzısı için eylemlerini yoğunlaştırdı. ÖTV sendikasının 35 saatlik iş hıfzısı ve zam istemleri, kamu işverenlerinin önünde gelince, Federal Hükümet İşçileri Bakanı Zimmermann tarafından gençe çevrildi. İşverenler, kamu çalışanlarına yüzde 1,3 oranında zam yapabileceklerini fakat çalışma saatlerinin azaltılmasına rıza gösteremeyeceklerini belirttiler.

ÖTV, işverenleri bu olumsuz tavına karşı, geçtiğimiz haftalarda bir çok kentte uyan grevlerine gitti. 700 bini aşkın kamu hizmetlisi otobüs, tramvay, çöp toplama gibi işkollarında 3 saate varan uyan grevleri yaptı.

Türkiye Postası (Özel): Haberi geçen sayımızda verdiğimiz, Oer-Erkenschwick-Barfuss fabrikasındaki rüşyet ve dayak olayları mahkemeye yansıdı. Bu tür uygulamaların başını çeken, ustabaşları Ewald Ruthe ve Ramazan Karakaya, olayı ortaya çıkaran "Knackwurst" gazetesini mahkemeye verdi. Bir celsede sonuçlanan mahkeme, şahitlerin bir kısmı cezaiyetle yapılanları anlatırken, bir kısmı da başlarına birşey gelirdi endişyle susmayı tercih ettiler.

Duruşma hakimi Johannes van der Hövel, şahitleri dinledikten sonra, firma yönetiminin ve işçi temsilciliğinin, olaylar duyulduktan sonra araştırma yapmalarını eleştirerek, taraflar arasında uzlaş-

ma önerdi. Ancak konuşmayan şahitleri de dikkate alarak bu davranışın çok uzun sürelebileceğini belirtti. Ancak DPK ve "Knackwurst" gazetesinin sorumlusu olan Detlev Beyer, iddialarından vazgeçmeyecek, olayın aydınlatılması, sorumluların cezalandırılması gerektiğini belirtti. Bunun üzerine "Knackwurst" hakkında dava açan ustabaşları davalarını geri çektiler.

Mahkeme, firma yönetimi ve işçi temsilciliğinin araştırma yapması, rüşyet ve dayak gibi diğer baskı olaylarının ortaya çıkmasını yola karardı.

Mahkemede, firma yönetiminin olayda taraf olan işçileri işten çıkarma ya da bölümlerini değiştirme biçiminde uygulamalar yapabil-

eyinmesini bu uygulamaları yönetimin önüne geçmesini önüne sendika iş mahkemesinde dava açtı. Öte yandan Haydar Özcan ile dayanışma da gelişiyor. Oluşturulan bir dayanışma komitesi şehirde toplanılar yaparak imza topluyor. Şu ana kadar toplanan 250 imzanın yarısı da önümüzdeki günlerde dayanışmanın yeni biçimleri sürdürüleceği de bildiriliyor.

kongresine misafir delega-
stüsü ile katılan Musluoğlu,
VNN Baden Württemberg Eyaleti
yönetim kuruluna alındı.
1987 yılında yapılan VNN Genel
Kongresinde ise biri Yu-
goslav, ikisi Türk olan üç ya-
banca delegeden birisi olan
Musluoğlu, 20 Şubat'ta yapılan
kongrede de Eyalet Yürütme
Kuruluna seçildi.

Geçtiğimiz günlerde aralarında Fakir Baykurt'un da bulunduğu bir grup sanatçı Duisburg Türkiye İşçi Derneği'nde Krupp işçileriyle dayanışma amacıyla bir toplantı yapıldı. Fotoğrafın E. Gözütok, Baykurt, Krupp işçi temsilcilerinden Engin Çabak'la

SENDİKACI GÖZÜYLE

Şükrü KORKMAZ

Kazın ayağı!!!

Daha önceki yazılarımdan birinde "kapitmal" üzerine değerlendirmeler yapmış, çok patronların, Ruhr ve Rheinhausen bölgesinde bir dizi işvereni kapatarak, onbinlerce insanı bir anda sokakta bırakmış işçi nası payret sarfettiğini anlatmaya çalışmıştım.

Okuyucuların hatırlayacaktır, o yazıda tüm patronların "aynı kaba şeyi" yaptıklarını da belirterek sadece çoklık işkoluunda değil, diğer birçok sanayi kollarında da, patronların kılın için gözlerini kırpmandan işçileri kapının önüne koyabileceklerini, acizane ifade etmiştim.

Aradan çok zaman geçmedi. Münih'te Siemens patronları uzun tekinliğinde saatleride, TV antenlerinde kullanılan lambaları yapan "Röhre" lamba işletmesini (Röhrenwerk) Berlin'e taşıyacaklarını açıkladı.

Gerekece olarak da, Berlin ve Münih'te aynı ayrı ki Röhrenwerk'in ekonomik olmadığını gösteriyor. Çünkü Berlin'de de aynı işi yapan işletme bulunmaktadır.

650 insan çalışıyor bu işyerinde. Çoğu çocuğu, karısı kocasıyla elleri kibin için ve ağaları diyor ki, "İsteyen Berlin'e gelsin."

Şimdi soruyorum: Senelerdir Münih'te yaşamış, burada ev tutmuş, çocuklarını okula yazdırmış, kendisine çevre edinmiş, dostlar kazanmış, yaş ortalaması 45-50 olan bu insanlara nasıl olur da, herşeyi için, yeniden başlamanı dersiniz?

Ama patronlar der. Onlardaki yüz, yüz değil aynakabı köselesi. Kendi çıkarları

sözkonusu olursa Berlin'e değil Patagonya'ya (Güney Amerika) da inen cinin olmadıkları bir yer) bile gitmeyi çekil ediler.

İşin arkasında yatan gerçek başka: Bu işletme ister Berlin'de olsun, ister Münih'te, en fazla üç sene yaşar. Çünkü üretim tekniği geri, ürettiği mallar ise sadece belirli alanlarda kullanılan ve giderek geçerliliğini yitiren mallar. Yeni tekniğe geçmek çok pahalı. Oyleyse en iyi yol, en kârlı bir biçimde bu işten ayrılmak değil mi?

İşveren bunun yolunu da Berlin'e taşınmakta buluyor. Şimdi diyebilirsiniz, "Ne diyorsun arkadaş, kâr taşınmanın nesindedir?"

Berlin'e özüğü bir kanun var, adı "Berlin Forderungsgesetz" yani Türkçesi "Berlin teşvik kanunu". Bu kanuna göre eğer işveren Berlin'de işyeri açarsa, yaptığı ciironun her bir markı için 10 Pfening yardım alıyor. Yani 10 mark ciro yapıyorsa 1 mark, 10 milyar ciro yapıyorsa 1 milyar yardım alıyor. Durum böyle olunca zaten ömrü dönmüş bir işletme için, 3 senede 3 milyar havadan. Daha doğrusu bizim vergilerden yardım alınması hiç de fena fikir değil!

İşveren bu için görüşünü, bir bilgilendirme toplantısında açıklıyor. Ne olursa, ondan sonra oluyor. İşçiler, toplantıda işvereni konuşuy sıkıştırıp bir güzel hırpalıyorlar (tabii dilleriyle). Dillerine sağık... Daha sonra bölümlerinde dağılıp saatlerce tartışıyor, tek vıda bile sıkımlıyor.

İşveren tedirgin, huzursuz. Sağa koşuyor, sola koşuyor. Bu sırada işçi temsil-

ciliği basına da bilgi veriyor. Basın deyince Siemens'in tüyleri diken diken.

Sonunda, işveren haziran ayına kadar süreceğini söylediği araştırmalarını "olağanüstü" bir hızla tamamlıyor, bir hafta geçmeden kararını yeniden işçi temsilciliğine bildiriyor.

"Efendim 650 kişiden sadece lazer bölümünü kapsayan bölümü aynı 250-300 kişilik bölümü Berlin'e aktaracağız. Bu bölümde çalışanlar taşınması 100 ki-şi, neden 250-300 olsun? Ve işveren devam ediyor: "Berlin'de üretilemeye izin verilmeyen askeri amaçlı lambaları Münih'te üretmeye devam edeceğiz."

Ne kadar da çabuk karar değiştirileniyor bu işverenler canım, hemencecik yelkenleri suya indir. Hayır, aslında çok kurnazca uygulanırlar bir plan bu. Böl ve yönet takatına, işçilerin arasına kırım sokup bölmek ve otabı bir direniş engellemek.

Bir kısım diyor ki, "bana dokunma, yılan bin yıl yaşasın" öbür tarafta diyor ki, "O yılan bir gün sen de sokar."

İşçiler aralarında bunları tartışırken, katıların aralığı direniş geçemeyecekler. Geçenler ise cıltz kalacak, sık çıkartmayacaklar, işyeri oldu bittiyle hallolulerecek.

Kazan ayağı öyle değil, işçi temsilciliği uyumuyor, Sendika hiç uyumuyor. 650 kişidir, bir anda işyerlerini kaybetmesine izin verilmeyecek, eğer tüm olanakları işyerlerini koruma uğruna seferber edilecek. Direniş komitesi kurulu du bile.

İşveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu Genel Kurulu toplandı

İşveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu 8. Olağan Genel Kurulu 28-29 Şubat tarihleri arasında toplanmış. Dernekler kısıda adı TENSTA, ISTIB, ALBY, JDRBRO ve MARSTA olan dernekler federasyonu üyeliğine kabul edildi. Federasyon başkanlığına ise yeniden Ali Haydar Akan seçildi.

Genel kurul da 1986-1988 dönemi çalışma raporu Genel Başkan Ali Haydar Akan tarafından okundu. Çalışma raporunda geçen kongreden bu yana yapılan çalışmalar üzerinde duruldu. Göçmen işçilerin İşveç'ten kaynaklanan sorunları ele alınıp incelendi. Eğitim, seçme özgürlüğü ve işbirliği ilkelelerinden hareketle çalışmaların sürdüren Federasyon, bu temel ilkelere hayata geçirilebilmesi bakımından yabancılara işveçlilerle ekonomik, sosyal, politik ve kültürel yaşamda eşit koşullara sahip olabilmeleri için gerekli önlemlerin alınmasını ve toplumsal yapının bu koşullar içinde yenilenmesini talebini sundu.

Çalışma raporunda ayrıca Türkiye'deki gelişmeler üzerinde de duruldu. Türkiye'deki tüm anti-demokratik yasaların kaldırılması istendi. Bunun dışında Türkiye'ye yönelik işverenler tarafından yapılan kısıtlamaların önüne geçmek için Federasyon, tekrar vatandaşlığa alınması ve bu tür uygulamalara son verilmesi de vardı.

Sanatçılar direniş çağırında

Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde yaşayan sanatçılar, Ali Arslan, Fakir Baykurt, Nihat Behram, İhsan Eze, Kemal Erdoğan, Yücel Fezizloğlu, Salt Günel, Nedim Hazar, İzzet Hendek, Fuat Hendek, Aydın Karahan, Murat Karaslan, Sami Sütlük ve Aydın Yeşilvurt Rheinhausen Krupp Çelik İşletmeleri 1 numaralı kapısında dayanışma nöbeti tutacaklar.

"Sorun Alman-Türk ve diğer uluslardan Krupp işçilerinin ve tüm bir kentin sorunu" diyen sanatçılar işçilerle dayanışma amacıyla 12 Mart cumartesi günü saat 10.00-22.00 arasında direniş çağırında olacaklar.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu'nun, göçmen dernekleri konusunda bilgi toplaması tepkiyle karşılandı

12 Eylül sonrasında Milli Güvenlik Konseyi tarafından kapatılan Türk Dil Kurumu'nun yerine kurulmuş, Başbakanlığı bağlı Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun yurtdışında faaliyet gösteren dernekler göçmen dernekleri konusunda bilgi toplama girişimi tepkiyle karşılandı.

Yüksek Kurum Başkanı Suat Ilhamı masayla yurtdışındaki derneklerle gönderilen bir yazıyla "Karşılıklı olarak sağlık bir ilişkim kurulabilir" amacıyla kurumun bilgi toplama çalışması olduğu bildiriliyor ve yazıyla ilişkin gönderilen bilgi formunun doldurulması talebi edilmiş isteniyor. Doldurulması istenen "Bilgi formu"nda dernek başkanının adı, yazma ilişkin durumu gibi konular da yer alıyor.

İşveç'te Türk Dernekleri Federasyonu çatısı altında örgütlenmiş dernek yöneticileri, bu sorunları Atatürk Kültür ve Tarih Kurumu'na iletmeye bağdaşmadığını belirterek, göçmen derneklerini bu "Bilgi formu"na yanıt vermemeye ve amaçının dışına çıkan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu'na protesto etmeye çağırıldılar.

Hamburg Halkevinde 16-17 Ocak tarihlerinde düzenlenen bir konferans, farklı politik görüşlerden kadın ve girişimleri, kadına özgü sorunlar etrafında çalışmak üzere bir araya getirdi. Ortak bir kadın hareketinin ilk adımlarının atıldığı konferans, kadınların ve genç kızların sorunlarının ele alındığı iki bölüm halinde sürdürüldü. Çalışma gruplarına 48 kadın ve 23 genç kız katıldı. Türkiye Postası, örnek bir etkinlik olarak değerlendirilen konferansı düzenleyen komite üyeleriyle konuştu

“Kadına özgü sorunlara önem vermeliyiz”

Erhan ÖZÇELİK

Türkiye Postası: Hamburg'da bir kadın ve genç kızların sorunları konferansı düzenlenmesinin amacı neydi?

Filiz Karahasanoğlu: Daha önce Halkevi'nde kadınlara yönelik belirli bir çalışma yapıyordu. Bu çalışmanın ileride yönelik bir perspektifi olmadığı kanısındaydık, çünkü yıllık planlara göre çalışıyorduk. Çalışmamız kadın hareketi oluşturulacak bir çalışma değildi. Bunun dışında Halkevi'nden başka yerlerde, örneğin insiyatiflerde, diğer göçmen işçi derneklerinde de kadın çalışması yapıyorlardı. Tüm bu çalışmaları birleştirmek, koordine edilmesi, Hamburg'da bir kadın hareketi yaratmanın koşulları var mı, sorusuna yanıt aramak ve her şeyden önce kadınların, Türkiye'den kadınlardan ortak sorunları nedir, bunu tesbit etmek istedik.

Dönay Esinsel: Hamburg'da kadınlarla yönelik üç türlü çalışma var. Birincisi, göçmen derneklerindeki kadın kolları biçiminde, diğeri insiyatiflerde sosyal çalışmalar biçiminde, bir diğeri de özellikle Türkiye'deki feminist gelişmelere paralel olarak oluşan kadınların eğitim grupları denilen kendi aralarında sorunları tartışılan aç saayda kadınlar yer aldıkları gruplar var. Bizim bu konferansı yapmamızdaki amaç kadınlarla yönelik bu üç değişik çalışmanın bir araya getirilmesi, ortak bir platform oluşturulması idi. Kadınların özgül sorunları doğrultusunda ortak düşünemediğimiz kimsesizdi, öyley-

Filiz Karahasanoğlu

“...Önümüze koyduğumuz hedefe ulaştık. Konferansa katılanlar, kendi politik düşüncelerini, ikinci planı atarak, kadın sorununu birlikte tartıştılar...”

bitinin boyutlarıyla ele almak istedik. Kadın kendisi sorunlarına eğilebilsin, bu doğrultuda çalışsın istiyoruz.

Filiz Karahasanoğlu: Hamburg'da birçok insiyatifi var, ama bunların çalışmaları genellikle kadına yapılan bir çeşit “Amerikan yardımı” ile sınırlı

Necla Biral

“...Aynı doğrultuda çalışma yaptıkları halde, bir araya gelemeyen kadınlar olarak ilk kez bir araya geldik... Bu iyi bir başlangıç...”

fincine varmak da yeltmiyor. Resmi dairelerin belli bir konsantrasyonu var. Bunun dışında pek çok zor oluyor. Biz bu konuda resmi dairelerin anlayışına erişki yapabilir miyiz, sonusunu ele almak istedik.

Selma Özkan: Konferansta genel olarak Hamburg'da yaşayan kadınların sorunlarını saptamak istedik. Çalışma kadınları, çalışmayan kadınlara

de de geniş kesimlere doğrudan görüldü. Bu iyi bir başlangıç oldu.

Dönay Esinsel: Birincisi kadın sorununda çok değişik politik düşüncedeki kadınların bir araya gelmesi. Hem hemen Hamburg'daki tüm farklı oluşumları kapsaydı konferansımız. Yelpezi çok genişti. Eğer doğru bir politika izlenilirse, kadınların sorunlarına yönelik çok iyi çalışmalar yapılabilir. İkincisi, kadın sorununu ele almadaki yetersiz olduğumuz ortaya çıktı. Kadınların daha çok göçmenlikten, işçi olmanın kaynaklanan sorunlarına ele aldık, ama kadın olmanın gelen sorunları ele almakta çok yetersiz olduğumuz görüldü. Bu yeter sızlığını ortadan kaldırılması isteminin ağır basması ve bunun bütün kadınlar tarafından getirilmesi konferansın en büyük başarılarından bir tanesiydi. Kadın sorununa bakışta öncelikle hangi halkayı yakalamamız gerektiğini ortaya çıkarmış oldu.

Kadın üzerine farklı bir baskı-sömürü var, daha fazla ediyoruz. Görmeyen olarak buna bir öncünceye ekleniyor. Bu üçü basından birincisi, yani kadın olmanın kaynaklanan sorunları daha ayrıntılı, birinci olarak ele almalıyız. Alamazsak, diğer sorunları işlemeyiz, fazla bir basın sağlanıyordur.

Filiz Karahasanoğlu: Başlangıçta önümüze koyduğumuz hedefe ulaşmış olduk. Kendi arası katılanlar, kendi politik düşüncelerine ikinci plana iterek, kadın sorununu birlikte tartıştılar. Yeni fikirler oluşan bir koordinasyon komisyonu kuruldu.

Türkiye Postası: Bu komisyonun işlevi ne olacak?

da araya bir dizi başka işler girdi. Çalışan kadınların zamanı sınırlı. Tüm bu güçlükleri rağmen ilk defa yapılan böyle bir çalışmaya kadınlar olarak örgütleyebilmemiz gerçekten başlı başına bir başarıydı. Bize basılarak “gücünüz ne ki, böyle bir konferansa katılıyorsunuz?” diyenler şimdi biziz kulluyorlar.

Filiz Karahasanoğlu: Konferans için her kadın belirli bir katkıda bulundu. Kolektif bir çalışma oldu. Kimimiz gece yarısına kadar yemek yaptık, kimisi insiyatiflerle görüştü. Hepimiz dayanışma içinde birlikte çalıştık. 180 kişinin katıldığı böyle bir konferans ve kültür programını hiçbir gereklilik olmadan herkes gönüllü ve istekli görev olarak başarabildik.

Dönay Esinsel

“...Bu üçü basından

TARTIŞMA

“8 Mart yaklaşırsa kadın üzerine çeşitlemeler”

Hülya BAKIŞ

Bilmem yeterli mi? Yalnızca 8 Martlar gelirken çeşitleme olsun diye “kadın üzerine” düşünmek bence çok az.

İlk görev yerim İzmir Gültipe Orta Okulu. Her gün dolmuşla Tepecik Genelevi'nin önünden iki kez geçiyorum. Sabahın erken saatlerinde, mevsim bahar da olsa, güneş pırı pırı her köşeyi aydınlatsa da, Tepecik Genelevini aydınlatmıyor. Hep kışın ağırlığında, pis, sıkıntılı, utançlı, ezik bir gökyüzü üstümüzde. Dolmuşun içinde insanlar birbirinden kaçırıyor gözlerini, tam Genelevin önüne gelince. O saatte bile sanki bir fabrika kapısı gibi kalabalık, gülmeyen bir bakış fırlatıyor kalabalığa tam virajı alırken ve baskı teybin düğmesine yüksektir sesini. Havanın ağırlığı, suskunluğu, suçluluğu bir arabeskte boğuşun gitsin işleri belli.

Görmezlikten gelecek, düşünmekten kaçarak yaşıyor insanlar. Biraz düşününler de teselliler bulsunlar. “Size daha kötü kadın derler” diye farkları söylüyor ve dayanışma gösteriyorlar. Veya derin sosyolojik ve psikolojik yorumları gerekcek: “Bizim gibi cinselliğin tabu olduğu toplumlarda, hayat kadınları sübab görevi görüyor. Yoksa temiz ale kadınların her dakika tecavüz uğrama tehlikesi altında. Böylece hiç değilseniz buralardaki büyük kısmı korunmuş oluyor. Hem zaten buralarda yaşayan kadınlar kendi aptallıklarını da zannı çekiyorlar. Namussu vasahtı istemiyorlar.” gibi açıklama larla çok güler, bizim kardeşiyolar.

Cok iyi anımsıyorum, erkek kardeşimin aile büyüklerinin den uygun görülür bir tarafından genel eve götürülürken. Erkek çocukların bulduğu çalınma girince, erkek olabilmelerinin koşullarından biri, cinselliklerine hiçbir baskı konmadı, aptıyan ve kayıptan söz etmediler, erkekliklerini yaşayabiliyorlar. Son derece gizemli bir tören bu. Anlatar utandıranların altında övünçlü: “delikanlı oğulları” var artık, evde bir fışıldama dıydıyır yetkinliklerin arasında. Babalar yaptıkları işin güçlüğüne bir bincinde, belki ilk kez evde gerçekten bir iş yaparınan zevkini tam anlamıyla pıkanıyorlar. O zamanlar henüz AIDS tehlikesi yok. Ama sanırım çok ilerli katıldık düzen bu deride de bir çarpı bulacaktır. Tek bir kez kullanılan iğneler gibi, bir kez kullanıp atılan kızlar da türeyecek ve piyasaya sürülecektir!

Çok çocuklar için çekilen korkular, sıkıntılar, koruma iç güdüler, erkek çocuklar için tam tersine işliyor. Erkek çocuklar cinselliklerini tanımadıkları ve yaşamadıkları oranda tehlike de taşıyorlar. Öyle ya, sapık ilişkilerle kaplılabiliyor, normal bir erkek olarak serpilip gelişemeler, evliliklerinde de hiç bir şeyden haberi olmayan bir acemi durumuna düşerler. Eh bu da erkekliğe yakışmaz herhalde.

Aslında yapılan hazırlıklar çok “kutsal evlilik”lerin başarısı ve kurtuluşu için. Kızlar iyi bir aile küs olarak, erkekler “tam erkek” olarak her bu kutsal tören için buyutılıyoryru, kuru-

namın bir araya getirmesi, ortak bir platform oluşturulması idi. Kadınlar örgütlerinin doğrultusunda ortak düşünöbildüğümüz kanısındayız, öyleyse bir araya gelelimiz.

Necla Biral: Ben bir inisiyatifte çalışıyorum. Burada yapıldığı çalışma kadın olmanın doğan sorunları değil, erkeklerin de karşılaşılabileceği göçmenlikten kaynaklanan sorunlar. Meslek ev sorunu, her ne kadar bizim toplumumuzda kadınların işi olarak görürse de, erkeğin de bir sorunu olan, çocuk yetiştirme sorunu, işsizlik ve diğer sorunlar. Bu konferansta biz kadın olmanın doğan sorunları ortaya çıkarmak istedik. İnisiyatiflerde yapılan çalışmaları göçmenlikten kaynaklanan sorunlarla sınırlı kaldığı için belli bir noktaya kadar başanlı olabiliyor. Biz bu konferansta kadın sorunu

Filiz Karahasanoğlu: Hamburg'da birçok inisiyatiyi var, ama bunların çalışmaları genellikle kadın yapılan bir şey. "Amerikan yardımı" ile sınırlı kalıyor. Kadın buraya geliyor, sorunu anlatıyor, çözümenecek görüşleri yardım ediyor ve kadın yapıyor. Düzenli işleri kuruyorlar. Bu çalışmayı biz yetecek görüyoruz. Kadının kendi başına bir iş yapabilmesini, kendi kendine yetmesini sağlayacak bir çalışma değil inisiyatiflerde yapılan bu tür çalışmalar. Birkaç inisiyatifte bilinci arkadaşlarımızın yönlendirmesiyle daha farklı bir çalışma yapılabiliyor. Bu konferansta inisiyatiflerde kadın çalışması yürütüleni de çalıştıracağız birlikte nasıl daha iyi bir kadın çalışması yapılabileceğimizi tartışalım.

Necla Biral: Sadece sorunun bir-

Selma Özkan: Değişik inisiyatiflerde, derneklerde, değişik kişiler tarafından. Dile getirilen sorunların herkeste aynı olduğunu gördük. Ancak çözüm yollarına yaklaşımları farklı. Birlikte olmanın gerekliliği vurgulandı.

Necla Biral: Aynı doğrultuda çalışmaya çalıştık. Bizi, bir araya getirmeyen kadınlar olarak ilk kez bir araya geldik. Konferansta Halkevi'deki kadınların kadın sorunlarına nasıl eğildi-

ğini de görüyoruz. Yine kadınların bir konuyu konuşmaya kurulu.

Türkiye Postası: Bu komisyonun işlevi ne olacak?

Donay Einsel: Komisyon toplan-

Selma Özkan

"...En başta bizim bir kadın, bir insan olduğumuzu kabul etmelerini, bizlere ayrımlı yaklaşmamaları, eşitlik olgusuna saygı göstermelerini bekliyoruz..."

maye başlat. Konferansı derlemedi, anlamı bulundu, hem tartışmalar, hem de kültür programı olarak. Komisyon ilerye yönelik seminerler, toplantılar düzenlemeyi, daha geniş kadın çevrelerinin katılacağı kültürel-sosyal çalışmalar yapmasını, daha değişik kesimlere ulaşmasını kararlaştırdı.

Filiz Karahasanoğlu: Komisyonunda tartışılan konulardan biri de, hem konferans sonuçlarının basına yansıtılması, hem de resmi dairelerle iletişime geçilmesi. Komisyonunda kadınlara yönelik bir bütün planlaması, ya da broşür planlaması, ayrıca kadınların çalışmaları içinde bir yerinin olması önerileri geldi. Bugün için bu çok erken bulundu, ama ön hazırlık çalışmalarını yapılabileceği konusunda görüş birliğine varıldı.

Türkiye Postası: Konferanstan tüm çalışmaları kadınlar yürüttü. **Şimdi kadınların kendilerine güçlerini arttı mı, çevrendeki erkeklerin konferans konusundaki tavırları nasıldı?**

Necla Biral: Kadınlar sorunlarını kendileri yaratıyorlar. Bu sorunlar birlikte yaşamaktan, anne olmanın ve ekonomik olgulardan kaynaklanıyor. Erkekler de bu konferansta tartışılan konuları izleyebilselerdi, kadınların sorunları doğrultusunda biraz aydınlanabilirdi. Kadın sorunu sadece kadınlara sorunlu olarak ele alınmamalı. Erkeklerin de kadınların kendilerinden ne beklediklerini bilmeleri gerekiyor.

Selma Özkan: Maddi olanaklarımız azdı, hazırlık çalışmaları sırasın-

Dönay Einsel:

"...Bu üçlü başkanın birincisi, yani kadın olmanın kaynaklanan sorunları daha ağırlıklı, birincil olarak ele almazsak, diğer sorunları işlememiz fazla bir başarı sağlamıyor..."

Donay Einsel: Konferans öncesinde 63 sorunun yeraldığı bir anket çalışması yapıldı. Burdaki amacların bir tanemadigim kadınlara iliski kurman yansira, tüm kadınların konferans surecine aktif katilimasıydı. Anketler konferansın dusumdeki kadınlara tanıtılmasını da bir aracı oldu.

Türkiye Postası: Genel toplantılara yemek yapma gibi işler dedince kadınlar akla geliyor. Pek, kadın konferansında erkekler de on zamanın çocuklara bakarak katıldıkları bulundu mu?

Selma Özkan: Erkek arkadaşlar da görev aldılar. Fakat pek görmedik.

Filiz Karahasanoğlu: Çocukların bakımı konusunda Halkevi Yönetim Kurulu örgütlemeyi üstlendi. Konferans ilk gündü bir kadının da görevi yürüttü. Ancak ikinci günde kimse beklediği için bir orada kendilerinin rica ettiğimiz arkadaşlar üzerinden bu sorunu çözmek zorunda kaldık ve düzenli de yürüydü.

Türkiye Postası: Çevrendeki erkeklerden nasıl bir yaklaşım bekliyorsunuz?

Selma Özkan: En başta bizlerin bir kadın bir insan olduğumuzu kabul etmelerini, bizlere ayrımcı yak-

laşmamaları, eşitlik olgusuna saygı göstermelerini bekliyoruz.

Necla Biral: Eskiden ailede, kadın ve erkeğin birlikte yaşamında iyi olmasa da bir denge kurulmuştu. Erkek işte, kadın ise evde çalışıyordu. Fakat şimdi, bir ilerlemenin sonucu olarak kadınlar da çalışmaya başlamışlar, istemleri konusunda biraz fazla yormamışlar.

En bu da erkeğe yakışmaz herhalde.

Aslında yapılan hazırlıklar her "kutsal evlilik"lerin başını ve kurtuluşu için. Kızları iyi bir aile küsü olarak, erkekler "tam erkek" olarak her bu kutsal tören için büyütülüyor, korunuyor, gözetiliyorlar.

Peki, o zaman kim gereksinime duyuyor genel evlerin varlığına?

Her bu kutsal törenle kutsanmış, yüksek ahlaki erkeklerin ne işleri var genel ev kapılarında?

Peki, niye bu yüksek ahlaki erkeklerin temiz, tertemiz karnları göz yumuyor böyleleri bir toplumsal rezalet?

Komşunun açık gezen küsü için, aklına gelen her şeyi söyleyen kadınlar, filerlerini doldurmuş, isten evde koşarken genel ev kapısının önünde kılalabaktı birden kocalarıyla veya oğullarıyla gözöze görüşmeler ne yapıyorlar dersiniz?

Bir de her şeyin çözümü için "düzen değişikliğine" kadar beklemeyi yapıyorlar var ki kadın sorunlarında en çok kaçılan köşelerden biri de bu. Ama bugünden toplumsal yargıları ve değerleri didik didik ele, incelemeyen, tartışıp konuşmayan katalar, nasıl değiştirebilirler ki birşeyleri?

Nihat Behram'ın yazısını bir solukta okudum, çok güzel yazmış, ellerine sağlık. "Kadınlar katilimadan düğün olmaz" diyor, ben sormak istem;

Erkeklerin içleri bu kadar rahat mıdır, düğünler, dernekler kurmay?

Yapılacak işler bitmiş de, bir düğün kurmak ve kadınları buna katmak mı kalmış işler?

Önce düğünü HAK etmek gerek. Davular çalıp, düğün kuracak işler başarmak gerek.

İşte o zaman bizim hak bilir kadınlarımız, zaten kendiliklerinden bekledikleri düğüne, kimsenin katılmasına, gütmesine gerek kalmadın.

evde çalışıyor. Evdeki denge kadının aleyhine bozulmuş oluyor: 8 saat çalışan kadını bir de tüm ev işlerini ve çocuk bakımını tek başına yapması bekleneneğine erkekler de ev işlerini paylaşmalırdır. Egoist olmasınlar. Beraber yaşadığı kadının ihtiyacı, istemleri konusunda biraz fazla yormamışlar.

Konferansta katılanlardan bir grup

Hamburg Halkevi Genç kızlar Kolu sorumlusu Türkân Kurukavak: "Genç kızlara sadece geleceğin kadını olarak bakamayız"

Türkiye Postası: Konferansta bir genç kızlar çalışma grubu vardı. Genç kızlar olarak bu konferanstan ne beklendiğiniz?

Türkân Kurukavak: Ben bir süredir genç kızların sorunlarıyla yakından ilgilieniyorum. Biz, genç kız çalışması başlatmayı düşünüyorduk. Halkevi içinde düzenli bir genç kız çalışması yapması bir ihtiyaç haline gelmişti. İlk başta sadece birlikte olmak, sohbet etme ihtiyacından kaynaklandı. Daha sonra folklor gelen genç kızlarla birlikte aralıksızla toplanmaya, sohbet etmeye başladık. Bu toplantılara daha fazla genç kız katmaya çalıştık.

Konferanstaki amacımız Hamburg'da yaşayan genç kızların ne tür sorunları var, buna yönelik nasıl bir çalışma yapmalıyız, sorunlara cevap aramaktır. Bir genç kız çalışması yapmak istiyorsak, nasıl bir perspektifimiz olmalı? Buna yönelik ön çalışma olarak bir anket düzenledik. Anketler 176 genç kız tarafından dolduruldu. Konferansa iyi bir katılım oldu. 23 genç kız katıldı. Genellikle eğitim konusu gündeme geldi. Aile ile ilgili sorunlar tartışıldı. Konferans sonunda düzenli, kalıcı bir genç kız grubu oluşturmayı, genç kızların kendi sorunlarına yönelik bir çalışmayı başlatmaya kararlaştırıldı.

Türkiye Postası: Konferansın genç kız çalışmasına bir katkısı oldu mu?

Türkân Kurukavak: Benim açımdan en önemli başarı genç kızların birlikteliğiyle yapılabileceklerini inançlarının artması oldu. Herkesin sorunları hemem aynı olmasına rağmen bireysel çözüm yolları anıyordu, ya da boşveriliyor. Tartışmalardan sonra herkeste yanan düşünce, sorunların kişisel olmadığı,

toplumdan, hükümetlerin politikasından kaynaklanan özellikle eğitim konusundaki sorunlar olduğu.

Türkiye Postası: Genç kızların özgü sorunlarının olduğu, sadece genç kızlara yönelik çalışmaların yapılması görüşü herkes tarafından benimseniyor mu?

Türkân Kurukavak: Bu konuda farklı görüşler var. Örneğin genç kızların ileride zaten kadın olacağı, onların yaşadığı sorunları da benzer sorunlar olduğu ve bu nedenle özel bir genç kız çalışmasına gerek olmadığı görüşüyle karşılaşıyoruz. Ben bunu doğru bulmuyorum. Aradaki yaş farkı önemli rol oynuyor. Sorunlarda benzerlikler olsa, genç kızların aileden kaynaklanan, çağlarının gereği bir dizi özgü sorunları var. Genç kızlar kendilerini gençlik içerisinde, onun bir parçası olarak görüyorlar. Fakat onların kimi sorunları ve ihtiyaçları genç erkeklerden farklı. Önemli olan genç kızların bilinci bir şekilde kendi sorunlarını çözümüne yönelmesi ve erkek arkadaşlarını da bu konuda bir anlamda geliştirmesine yönelik bir çalışmanın yürütülmesidir. Genç kızlara, onları gençlikten koparıp, sadece geleceğin kadını olarak bakamayız. Genç kızların özgü psikolojik ortamını gözönüne almayan bir çalışmanın başanlı olmasına imkan yok. Halkevi'nde günbegün karşılaştığımız gerçekler bizim bu görüşümüzü yaşamın içinden kanıtlıyor.

Genç kız çalışması yaparken tabii ki, onların kadın sorunlarıyla ilgilenmesini de istiyoruz. Fakat onların sorunu senin sorunundur gibi bir yaklaşım, genç kızların özel ilgi alanlarını, ihtiyaçlarını gözardı eden bir anlayıştan kaynaklanıyor.

Devletin malı deniz

Özlem Özgür

Cumhuriyet tarihi boyunca, devlet sektörünün Türkiye burjuvazisinin arpağı olarak kullandırıldığını bilmeyen yoktur. "Devletin malı deniz, yemeyen domuz" özdeyişi, boşuna mıdır?

Ancak, eğri oturup doğru konuşursak, 12 Eylül asker sel devriminden sonraki dönem gibisi, ne görülmüş ne de duyulmuştur. Devlet aparatının tepesindekiler, omzu kalabalıklar, Özal ve ekibi ile rejimin iç ve dış destekçilerinden oluşan bu beşli, devlet sektörünü ve devletin maddi olanaklarını, tek kelimayla soyup söğana çevirmişlerdir.

Son iki haftanın haberlerine sığabilen, şu olaylara bir bakın. Bugün, bankalara geri dönmeyen "batık" paranın miktarı, 3 ile 3,5 trilyon lira dolayındadır. Alacaklılar, devlet bankalarıdır. Mali götürüler ise, holding patronlarıdır.

Holding bankaları ile yabancı bankalar milyarlarla oynarken ve bunların, batık paraları devde kulak kalırken, devlet bankalarının trilyonluk alacakları neden geri alınmaz? Uzun boylu yoruma, gerek var mıdır? Devletin malı, deniz de ondan.

İşverenlerin, işçilerin sosyal güvenlik örgütü olan SSK'na ödemedikleri prim borçları, tamı tamına 275 milyar liradır. Ve devlet, önemli bir bölümü işçi ödeneklerinden oluşan prim alacaklarını, parababalarından tahsil edemiyor. Olacak şey midir bu?

Geçtiğimiz yıl içinde, dışsatımcı holdinglere, değişik yöntemlerle verilen teşviklerin miktarı 25 trilyon lira dolayındadır. Bu veri, dışsatımcı kodmanların dövizlerine, yaklaşıksayda 60 oranında prim ödendikğini göstermektedir.

Dışsatımcıların dövizleri, neden resmi kur fiyatından yüzde 50 daha pahalı satılmıyor? Resmi pereke, dışsatımcıların ülkeye döviz kazandırılmakta olmalıdır.

Ya, yurtdışındaki işçilerin Türkiye'ye gönderdikleri dövizler? Bunlar, neden resmi kur üzerinden satılmıyor? İşçi dövizlerine, nicin bir kurulsuk bile prim öngörülmüyor?

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, açıkça ilan ediyor: 1987 yılında, parababalarından tahsil edilemeyen vergi miktarı, 22 trilyon liradır. Açıkçası, devlet hazretleri, kesinleşmiş iki trilyon liralık vergi gelirini almaya gücüm yetmedi diyor. Bunun, anlaşılır bir yanı var mıdır?

1975-1979 döneminde, Türkiye'nin yıllık dış borç faiz yükü 200 milyon doların altında seyrediyordu. Ve bu rakam, Türkiye'nin ulusal gelirinin yaklaşık yüzde yansını oluştuyordu.

Türkiye, 1988 yılında, 3,5 milyar dolar dış borç faiz ödemesi yapacaktır. Bu rakam, Türkiye'nin ulusal gelirinin yaklaşık yüzde 6'sını oluşturmaktadır. Bu veriler, son sekiz yıldır, domedde, Türkiye'nin yıllık dış borç faiz yükünün 18'e katlandığını göstermektedir.

Dahası, resmi verilere göre, dış borç yoluyla Türkiye'ye gelen her dolar, şimdi 3,5 dolar olarak geri dönmektedir. Kim-

Borçta dünya dördüncüsü olduk!

EIU The Economist Intelligence Unit

Yıllara göre Türkiye'nin dış borçları
(Milyon dolar olarak)

■ Türkiye'den alacaklı bankalar "Teyakkuz"a geçti

■ DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel yaptığı konuşmada, "Özal hükümeti, memleketi borç batağına sürüklemiştir. Türkiye'nin dış borçları ödenemeyecek miktarlara ulaşmıştır" dedi.

■ SHP sözcüsü, 1988 yılı devlet harcamalarının yarısının borç ödemelerine ayrıldığını söyleyerek, bütçeyi müstemleke bütçesi olarak nitelendirdi

■ Davit Rockefeller başkanlığında bir bankacılar heyeti Türkiye'ye gelecek, dış borçlar konusunda hükümeti uyardı

David Rockefeller

duruma düşecek, veya ağır siyasi tavizler vermek zorunda kalacak" dedi. Her iki durumda da, memleket için onur kırıcı olduğuna süsleyen Süleyman Demirel, "Özal hükümeti, memleketi borç batağına sürüklemiştir. Türkiye, döviz gelirlerinin yüzde 40'ını borç ödemelerine ayırmak zorundadır. Bu kadar ağır bir yükü, ekonomi uzunu süre taşıyamaz" şeklinde konuştu.

Türkiye'nin dış borçları, son sekiz yılda üç kat arttı ve 40 milyar 100 milyon dolara ulaştı. Bilindiği gibi, 1979 yılı sonunda, Türkiye'nin toplam dış borç miktarı 12 milyar 900 milyon dolardı. Bu hızla turmuş, Özal hükümeti döneminde gerçekleşti ve Türkiye'nin dış borçları, 1983 yılı sonunda 18 milyar 300 milyon dolara, 1987 yılı sonunda 40 milyar dolara ulaştı. Bu yıl sonunda ise Türkiye'nin dış borç miktarının 50 milyar dolara ulaşacağı tahmin ediliyor. Toplam dış borç miktarı ile yıllık dış borç yükünün hızla turması üzerine, alacaklı bankalar ile finans kuruluşları Türkiye'yi gözetti altına aldıklarını belirttiler. Örneğin, İngiltere'nin "The Economist" gazetesinin finans kuruluşları için hazırladığı rapora, alacaklı bankalar

dördüncü sıraya yükseldiği belirtildi. Dünyada en borçlu ülkeler arasında, 111 milyar dolarla Brezilya birinci, 98 milyar dolarla Meksika ikinci, 49 milyar dolarla Arjantin üçüncü ve 40 milyar 100 milyon dolar tutarında borçla da, Türkiye'nin dördüncü sırada yer aldığı kaydedildi.

TBMM'de bütçe görüşmeleri nedeniyle, dış borçlar konusu gündeme geldi ve muhalefet partileri,

Özal hükümetinin borçlanma politikasını sert bir dille eleştirdiler. SHP'nin görüşlerini açıklayan Gaziantep milletvekili Doçent Dr. Abdülkadir Ateş, bütçenin yarısının iç ve dış borç ödemelerine ayrıldığını belirterek, "Bu bütçe, birçok yönü ile az gelişmiş bir müstemleke ülkesinin bütçesine benzetilebilir" dedi. Abdülkadir Ateş bütçeye yönelik yaptığı eleştiride, Özal hükümetinin kalkınmayı ve büyü-

meyi durdurmak, kemerleri daha da sıkılamak istediğini söyleyerek, "Bu bütçe görebildiğimiz kadarıyla yatırım yok. Borç borç ödemeye var, halkın yaşam düzeyini yükseltici hiçbir önlem yok" şeklinde konuştu.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel ise, Türkiye'nin dış borçlarının ödenemeyecek miktarla ulaştığını belirterek, "Türkiye, ya vadeleri gelen borçlarını ödeyemez

İşçiler Türkiye'ye döviz vağdirmayı sürdürüyor

7.225

10.620

5.475

7.225

10.620

Dahası resmi verilere göre, dış borç yoluyla Türkiye'de yapılan her dolar, şimdi 3,5 dolar olarak geri dönmektedir. Kimse kalkıp, bu kadar da olmaz ki, diye sormasın. Olur, devletin malı, deniz değil midir?

Emperyalizme iştirakçilerine sunulan devlet olanakları, sayılamak bitiremez. Ancak, yeni ve güncel olan, çok tehlikeli bir girişime daha dikkati çekip, yazını noktalamak istiyoruz.

Özal hükümeti, kamu kuruluşlarının satışına başlamıştır. Hiç kuşku duyulmasın ki, KİT'ler kapalı kapılardan, ulusal uluslararası tekeliler ile holding patronlarına peşkeş çekilecektir. Ve eğer, gördüğü dışarıya diyen birileri çıkmazsa, ulusal bağışımızgimizin, sanayileşme ve kalkınma hamlesinin, işi sınıfının gelişmesinin ve örgütlenmesinin simgesi olan; ve de, demokrasinin ve sosyalist sektörün nesnet taşıyıcılığını yapan devlet sektörü, birkaç yıl içinde yerle bir edilecektir.

KİT'lerin satışına 29 şubat tarihinde başlamıştır. İlk satışçı çıkartılan kamu kuruluşunun adı TELETAS'tır. Bu kuruluşun satış yöntemi, Özal hükümetinin niyetini açık etmektedir. Teletas'ın ortaklık paylarını almak için, özel ve yabancı kişi ile kuruluşlar bayırdura bulunabilecekler; ancak, bu kuruluşun kimlere satılacağına hükümet karar verecektir. Ve bu yöntem, bütün KİT'lerin satışını için geçerli olacaktır.

Yani, kamu kuruluşları, kapalı kapılardan tezgahlanacaktır. Olur mu, demeyin. Dur diyen çıkmazsa, neden olmasın ki?

kısa...kısa...kısa

İşverenlerin prim borcu 275 milyar lira

■ SSK, ünlü holdinglerden alacağını istemeye çekiniyor

İşverenlerin Sosyal Sigortalar Kurumu'na (SSK) ödemedikleri prim borçlarının 275 milyar liraya tırmadığı, bu nedenle, kurumun büyük bir maddi sıkıntı içine girdiği, üyelerine hizmet götürmekle güçlük çektiği belirtildi. SSK'na prim borçlarını ödemeyenler içinde, Türkiye'nin diğer gelen holdinglerinin de yer aldığı kaydedildi. "Kurum bu ünlü isimlerden geçimliği için, borçlarını üzerine çekemiyor" denildi.

SSK'na prim borcu olarak aralarında, büyük scameye grupları bulunuyor. Örneğin, Sabancı Holding'in 1 milyar 100 milyon lira, Hama Holding'in 441 milyon lira, Nerim Mensucat'ın 155 milyon lira, Orsan Holding'in 213 milyon lira ve Kula Mensucat'ın da 1 milyar 170 milyon lira tutarında prim borcu olduğu kaydedildi. SSK yetkilileri tarafından yapılan açıklamada, kurumun parasızlığına girdiği olduğu vurgulanarak, emekçi masraflarının ödenmesinde de üyelerle sağlık hizmetlerini götüremedi büyük güçlük çekildiği belirtildi.

Vergi yükü emekçilerin sırtında

■ 1987'de gelir vergisinin yüzde 83'ü emekçilerde, yüzde 17'si ise işverenlere isabet etti

Maliye ve Gümrük Bakanlıklarının tarafından yapılan açıklamaya göre, 1987 yılında tahsil edilen 3 trilyon 96 milyar lira tutarındaki gelir vergisinin, ancak 512 milyar lirasını işverenler ödedi. Yapılan açıklamada, işverenlerin ödediği vergi miktarının, toplam gelir vergisi içindeki payının yüzde 17 olduğu belirtildi ve böylelikle verginin yüzde 83'ünü emekçilerin ödediği belirlenmiş oldu.

Öte yandan, Maliye ve Gümrük Bakanlıklarından yapılan açıklamaya göre, işverenler geçimimiz yıl içinde kesinleşmiş vergi borçlarının yaklaşık beşte birini ödemedikler. Açık kalmada, geçimimiz yıl işverenlerin Gelir, Kurumlar ve Katma Değer vergileri olarak 11 trilyon 100 milyar liralık vergi borçlarının, 9 trilyon liralık bölümünü ödedikleri ve geri kalan 2,2 trilyon liranın ise tahsil edilemediği belirtildi.

Bankalar batık krediler yüzünden sıkıntı içinde

■ Bankaların batık kredi miktarı 3 trilyon dolayında hesaplanıyor

Bankalara geri ödemeyen "batık" kredi miktarının çok büyük nakamlara ulaştığı, bu nedenle, bankacılık sektörünün ciddi bir sıkıntı içine girdiği belirtildi.

Bankalara geri dönmeyen kredi miktarını, bilançolarında da 500 milyar olarak gösterdiklerini belirten uzmanlar, hem bu rakamın 1986 yılına ait olduğunu ve bu verilerin geri dönmeyen kredilerin tümünü kapsadığını söylediler. Gerçek batık miktarının ise bugün 3 ila 3,5 trilyon lira dolayında olduğu belirtildi.

Bankaların bilançolarında yer alan verilere göre, yaklaşık 500 milyar lira için batık paraların yüzde 91'ini oluşturan 455 milyar liralık bölümünün, devlet bankalarına ait olduğu belirtildi. Batık para miktarı açısından, Anadolu Bankası 155 milyar lira ile başı çekiyor ve onu, 79 milyar lira ile Ziraat Bankası, 57 milyar lira ile Denizcilik Bankası, 51 milyar lirali Etilbank, 43 milyar lira ile İş Bankası ve 32 milyar lira ile de, Etilbank takip ediyor.

Yabancı mayı sürdürüyor

Türkiye'ye göçmen işçiler, geçimimiz yıl öküye Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları yoluyla 3 milyar 395 milyon dolar gönderdik ve böylece, 1987 yılı sonunda bu hesaplarda toplanan paranın miktarı 10 milyar 620 milyon dolara yükseldi.

İşçilerin Türkiye'ye gönderdikleri döviz miktarında, son yıllarda büyük artışlar oldu ve Özal hükümet döneminde, Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları'nda toplanan paranın miktarı, yaklaşık sekiz kat artış gösterdi. Örneğin, bu hesaplarda biriken döviz miktarı, 1983 yılı sonunda 1 milyar 344 milyon dolar iken; bu rakam, 1987 yılı sonunda 10 milyar 620 milyon dolara yükseldi. Son 4 yılda işçilerin Türkiye'ye gönderdikleri döviz miktarı 9 milyar 276 milyon dolara ulaştı.

Blindiği gibi, Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları'ndaki paralar, Türkiye açısından bir dış borçlarına türüdür ve bunların vadesi, 6 ay ile 2 yıl arasında değişmektedir. Merkez Bankası'nın bu hesaplara ödediği faiz oranı ise, 6 ay vadeli için yüzde 6, bir yıl vadeli için yüzde 8 ve iki yıl vadeli için de yüzde 11'dir. Ancak, Merkez Bankası bu hesapların faizlerini zamanında ödememekle ve uzun süreli geciktirmeler nedeniyle, gerçek faiz oranları yüzde 5'erine bile altına inmekle ve bu durum, büyük şikayetlere konu olmaktadır.

Birinci Özal hükümeti döneminde, bu hesaplara ödenen faiz oranının tamamı 3 puan indirildi ve 2 yıl vadeli hesapların faiz oranı, yüzde 14'den yüzde 11'e getirildi.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları 11 milyar dolara yaklaştı

Dışsatımcılara bol keseden

Geçtiğimiz yıl içinde, dışsatımcı holdinglere "vergi iadesi" adı altında 438 milyar 475 milyon lira tutarında "teyit" verildi. Yalnızca bu yoldan yapılan teyit miktarı, bir önceki yıla oranla beş katından fazla artmıştı. Blindiği gibi, 1986 yılında, dışsatımcı holdinglere bu kanaldan verilen teyit miktarı, 281 milyar 960 milyon lira tutarındaydı.

Yapılan açıklamada, geçtiğimiz yıl dışsatımcı holdinglere yapılan 438 milyar lira tutarındaki vergi iadesinin, bunların yaptıkları dışsatım miktarının yüzde 8,5'ini oluşturduğunu belirtildi. Ancak yine blindiği gibi, devletler dışsatımcılara verdiği teyitleri, yalnızca "vergi iadesi"yle sınırlı kalmıyor. Bunlara, çok düşük faiz oranlı aplan kredilerini yamsına, yatırım ve üretim amaçlarında tımanen çeşitli ayrıcalıklarla da, önemli teşvikler veriliyor ve bu yöntemlerle, dışsatımcı holdinglerin dövizlerine yaklaşık yüzde 50 dolayında prim ödeniyor.

KİT'lerin satışına başlandı

Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT), özel kişi ve kuruluşlara satışına başlandı ve ilk olarak, 29 Şubat Pazartesi günü Teletas isimli kuruluşun PİT'ye ait hisse senetleri satışını çıkartıldı. Habereşme aradan bir hafta geçtikten sonra ortaklık paylarının yüzde 40'ı PİT'ye ait bulunuyor. Teletas'ın yüzde 39'unun "Bell Telephone Manufacturing" adlı yabancı kuruluş ve geri kalan yüzde 21'inin ise, öteki yerli ortakları ile olduğu, belirtilecek, satışçı çıkartılan hisse senetlerinin PİT'nin ortaklık payları kaydedildi.

Özel ve yabancı kişi ile kuruluşlar Teletas'ın ortaklık paylarını satın almak için bayırdurabilecekler. Ancak, herkesin ortaklık payı satın almayacak. Bu durumda her, herkes bayırdura bulunabilecek fakat, ortaklık paylarının kimlere satılacağına Özal hükümeti karar verecek. Bu kararın sonucu, 8 Mart 1988 tarihinde açıklanacak.

Özal hükümetinin Teletas'ın ortaklık paylarının satışında böyle bir yöntemle bayırdurmasının, bu kuruluşun yabancı ortakların kontrolüne geçmesini sağlamak amacıyla yönelik olduğu, böylece, kamu kesiminin, habereşme sektöründen uzaklaştırılmak istendiği belirtildi.

TÜSİAD ile Özal'ın arası yine açıldı

● TÜSİAD Başkanı Ömer Dinçkök hükümetin ekonomik politikasını çok sert eleştirdi

Diş Borç Raporu ile araları açılan TÜSİAD ile Özal'ın ekonomik konularla bakış açılarının farklılığı Ömer Dinçkök'ün açıklamasıyla bir kez daha ortaya çıktı.

Başbakan Özal'ın "Küçülme" politikasını şiddetle eleştiren TÜSİAD Başkanı Ömer Dinçkök, "Ekonomiyi sağa götürüyorlar. Sağa olanlar, kendi yaptıklarını kendileri düzeltirler. Gözükü takmaları gerekir" şeklinde konuştu.

Özal'ın ekonomik politikasına karşı çıkan Türk Sanayicileri ve İşadamlarını Derneği (TÜSİAD) Başkanı Ömer Dinçkök, gazetecilerin "Eccvit zamanında gazetelelere ilan vererek başkaldırdınız, şimdi de bir eylem yapmaya düşünüyor musunuz?" şeklindeki sorusuna ise şöyle yanıtladı: "Biz şimdi TÜSİAD olarak ekonomiyi teşhis ediyoruz. Bu teşhislerde mutabık olmak lazım."

Açıklamasında özellikle özel sektörün değil kamu sektörünün korunmasını, kredi faizlerinin yükseltilmesini ve piyasa ekonomisinin kullanılmasına göre işletilmediğinden yakın Dinçkök şöyle konuştu:

"Bunun nedeni piyasa ekonomisi. Bu olsa olsa, 'P'nin düşünüşü' yasa ekonomisi'dir."

TÜSİAD Başkanı kredi faizlerinin yüksek olmasına değinirken de "Bu yajınma semiyi e dayanmaz" yorumuna yayıp.

Egeli sanayicilerden sonra

Kredi faizlerinin yükseltilmesine karşı, banka kredi borçlarını ödemekte tehlihdinde bulunan Egeli sanayicilerin "Sorunlar böylesi değildir. TÜSİAD susmamalıdır" yolundaki uyarısından sonra Dinçkök'ün bu sert çıkışı ilginç bir gelişme olarak değerlendirildi.

BM raporuna göre Güney Afrika'da 12 bin çocuk tutuklandı

Güney Afrika'da ırkçı rejimin yeni darbesi: Politik çalışma yasağı

■ Güney Afrika ırkçı rejimi 18 demokratik örgüte politik çalışmayı yasak ederek, gizli çalışmaya itiyor.

Güney Afrika ırkçı rejiminin demokratik örgütlere politik çalışma yasağı ilanı hem ülkede hem de dünyada tepkilerle karşılanıyor.

İrkçi rejimin yeni kararını sonucu, bünyesinde 32 kuruluşu barındıran UDF (Birleşik Demokratik Cephe), en büyük sendikali birlik örgütlerinden COSATU'yu 18 demokratik örgüte politik çalışma yasağı getiriyor. Başka bir deyişle Güney Afrika'daki legal muhalefet ve sendikali hareket gizli çalışmaya itiliyor.

Johannesburg'da ırkçı rejimin kararıyla binlerce öğrenci protesto etti

yapılan, 28 Şubat günü Cape Town'da St. Georges katedralinde değişik kiliselerin katılımıyla bir protesto

Karardan sonra Güney Afrika halkını yasağa karşı direnişçi çağırnan Afrika Ulusal Konseyi (ANC), Birleşmiş Milletler üyesi ülkelere de Güney Afrika'daki demokratik hareketin yokedilmesini engellemeleri için başvurdu.

Avrupa Topluluğu hükümetleri, İsveç hükümeti, Dünya Sendikalar Birliği, Dünya Kiliseler Konseyi kararını kulkmasını talep ederken, Birleşmiş Milletler'de Afrikalı politikacılar ABD ve Federal Almanya'nın Güney Afrika'ya yardımlarını eleştirirdi.

16 ülke yöneticisi 8'nci zirve toplantısında biraradaydı

NATO alternatif bulmakta zorlanıyor

■ Orta menzilli roketleri yokeden anlaşmadan sonra ilk kez biraraya gelen NATO ülkeleri, zirveyi "birlik ve beraberlik" içinde bitirebilmek için çaba harcadılar

23 Mart günleri Brüksel'de yapılan 16 NATO devletinin katıldığı zirve sonuçlanmakla birlikte, NATO içindeki kimi anlaşmazlık noktalarını da bir kez daha sergiledi.

NATO'nun kuruluşundan bu yana yaptığı 8. zirve toplantısı son kez altı yıl önce gerçekleştirilmişti. Üstelik 8 Aralık'ta yapılan fizikler anlaşmasının ardından ve Mayıs ayında yapılacak Reagan-Gorbaçov buluşması öncesinde NATO'nun en önemli toplantısıydı. 1966'da NATO'nun askeri kanadından ayrılması olan Fransa'nın da zirveye katılması ayrıca önemli bir noktaydı. Tüm bu nedenlerle toplantı dünya kamuoyunun ilgisini çekti ve ikibinli üzerinde gazeteci tarafından izlendi.

Çaydıcılık stratejisi devam

Zirvede NATO'nun savunma stratejisi anlayışının gözden geçirilmesi ve 8 Aralık anlaşmasına bağlı olarak somut silahsızlanma adımlarının ele alınması bekleniyordu. Hayal kırıklığına uğradılar.

Brüksel'deki NATO toplantısına katılan Başbakan Turgut Özal Reagan ve Thatcher ile de biraraya gelip fotoğraf çekti. Özal'ın NATO toplantısı boyunca gazetelerde yer alan fotoğraflarını görenler, "Hiç kimsenin göğsünde aslı kart yok, bizim başbakanımızda var?" demekten de kendilerini alamadılar...

Gündeme gelen bunlardı. Ancak, NATO üyeleri yeni silahlanma adimlarına hangi alanda ve ne zaman girişilmesi konusunda görüşbirliği içinde değildi. İngiltere, ABD'nin yaklaşımına uygun olarak taktik nükleer silahların yeni koşullara ve gereksinimlere uygun hale getirilmesini savunuyor. Federal Almanya ise taktik nükleer silahların modernleştirilmesi konusunda atılacak bazı adımlardan ve NATO'nun nükleer savunma politikası bütünüyle değerlendiril-

Böylece, özellikle nükleer silahların modernizasyonu konusunda farklı görüşlerin değerlendirilmesi gelecek ay Kopenhag'da yapılacak NATO nükleer planlama grubu toplantısına bırakıldı. "Çaydıcılık stratejisi"nin önemini vurgulayan orta yollu sonuç bildirisinde ise usta bir usulda tüm taraflar tatmin edildi ve NATO'nun zirveden birlik-beraberlik içinde çıkması sağlandı. Bu arada Orta Avrupa'da atom silahlarından arınımı bir bölge oluşturulması önerisi hiç değerlendirilmedi ve konvansiyonel

Türkiye'nin güvenliğinin zirve sonuçlarından önemli bir şekilde etkileneceğini söylemek mümkün değildi. Nükleer taktik silahların modernleştirilmesini söylemek mümkün değildi. Nükleer taktik silahların modernleştirilmesi programının ertelenmesi Özal'ın bu konudaki tutumuna değil, en başta Federal Almanya olmak üzere müttfiklerin bu konuda şimdilik görüş birliğine varamamış olmalarına bağlıydı. Modernizasyon programının bir süre için ertelenmesi olması ise Türkiye'nin üzerin-

güçlendirilen COSATU gibi 18 do-
mokratik örgüt politik çalışmaya
yasağı getiriliyor. Başka bir deyişle
Güney Afrika'daki legal muhalefet
ve sendikal hareket gizli çalışmaya
itiliyor.

Güney Afrika'nın siyasi halkına
karşı "savaş çağına" olarak nitelen-
nen karara demokratik örgütlerin
"zararlı ve provokatif eylemleri"
gerekçe gösteriliyor. Bu karara göre,
demokratik örgütlerin, sendika-
ların hükümeti eleştirmelerinden,
politik tutuklulara özgürlük iste-
melerine dek her türlü rejime karşı eylem
sürülecek bir işleri talep, eylem
yasaklanıyor.

Kararın açıklanmasından sonra
Güney Afrika'da ilk kez kiliseler
karara karşı ortak ve etkili bir çıkış

gösterdi. Birleşik öğrenci protesto etti
yaptılar. 28 Şubat günü Cape Town
da St. Georges Katedralinde değişik
kiliselerin katılımlıyla bir protesto
ayını yapıldı. 12 milyon insanın
büyünesinden buharlanan 15 kilise-
nin ortak eylemine dönüştüren pro-
testo ayından sonra aralarında Nobel
barış ödülü sahibi Bap-
tistos Desmond Tutu, Güney Afri-
ka Kiliseler Konseyi Genel Sekre-
teri Frank Chikare ve Dünya Re-
form Kiliseleri Birliği Başkanı Alan
Boesak'ın da bulunduğu din adam-
larının öncülüğünde büyük bir yü-
rüyüş düzenledi. Yürüyüş engellen-
mek için terör estiren rejim din
adamlarını tutukladı, sorgula-
madan sonra serbest bıraktı.

NATO'nun 'savunma stratejisi anlayışının gözden geçiril-
mesini ve 8 Aralık anlaşmasında
bağlı olarak somut silahsızlanma
adımının alınmasını bekle-
yenler hıyal kırıklığına uğradılar.
Tam tersine, toplantıda üzerinde
durulan yeni silahlanma adımı
oldu. NATO orta menzilli füze-
ler anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle
doğacak olan "savunma boşlu-
ğu" nasıl dolduracaktı? Yeni silah-
sızlanma adımları atılmadan önce
NATO'nun "birlik ve beraberli-
ği" ilan edilebilirdi.

Zirvede NATO'nun siyasi halkına
karşı "savaş çağına" olarak nitelen-
nen karara demokratik örgütlerin
"zararlı ve provokatif eylemleri"
gerekçe gösteriliyor. Bu karara göre,
demokratik örgütlerin, sendika-
ların hükümeti eleştirmelerinden,
politik tutuklulara özgürlük iste-
melerine dek her türlü rejime karşı eylem
sürülecek bir işleri talep, eylem
yasaklanıyor.

Kararın açıklanmasından sonra
Güney Afrika'da ilk kez kiliseler
karara karşı ortak ve etkili bir çıkış

Kararın açıklanmasından sonra
Güney Afrika'da ilk kez kiliseler
karara karşı ortak ve etkili bir çıkış

Kararın açıklanmasından sonra
Güney Afrika'da ilk kez kiliseler
karara karşı ortak ve etkili bir çıkış

Balkan ülkeleri dışişleri bakanları toplandı

Yugoslavya'nın çağrısıyla 43
yıll sonra gündemsiye toplanan
Balkan ülkeleri dışişleri bakanları
bölgesel işbirliği sorunlarını tartış-
tılar. 24-26 Şubat tarihlerinde
Belgrad'da bir araya gelen Yugos-
lavya, Yunanistan, Bulgaristan,
Arnavutluk, Türkiye, ve Roman-
ya dışişleri bakanlarının basına
kapalı oturumlarında ekonomik
kültürel, bilimsel alanlarda ve
çevre sorunları ile ilgili konularda
işbirliği olanaak görüşüldü.

Beklenmedik gelişme

Türkiye'nin Dışişleri Bakanı
Mesut Yılmaz'ın başkanlığında
bir delegasyonun temsil ettiği
Balkan zirvesi öncesinde sürpriz
gelişme, Türkiye ve Bulgaristan
arasında imzalanarak ortak protokol
oldu.

Son yıllarda Bulgaristan'daki
Türkler sorununu nedeniyle ciddi
bir biçimde zedelenen ikili ilişki-
ler açısından beklenmedik olma
olumlu bir gelişme olarak değer-
lendirilen ortak protokol Mesut
Yılmaz ile Bulgar meslektaşları
Peter Mladenov arasında 24 Şu-
batta imzalandı. Protokolde, iki
ülke arasındaki konularla so-
nulan çözümler amacıyla bir karma
çalışma grubunun, ayrıca
ekonomik ticaret, turizm, teknolo-
ji ve kültürel alanlarda işbirliği
olanaklarını araştırmak için de

aynı bir karma çalışma grubunun
kurulması kararla bağlandı.

Karşılıklı dışişleri bakanlarının
ziyaretlerini de içeren protokolün
imzalanmasından sonra yapıldı
basın toplantısında Mesut Yil-
maz, "protokolün temel unsuru-
nun Helsinki Nihai Sencidi çerçe-
vesinde İnsanî konular" olduğunu
söyledi. 25 Şubatta teknik ko-
muları görüşmek üzere bir araya
gelen bakanların ikinci görüşme-
sinden sonra, 5-14 Mayıs tarih-
leri arasında siyasi konuları gö-
rüşecek olan karma grubun Sof-
ya'da diğer karma grubun da An-
kara'da toplanacağı açıklandı.

Türkiye Yunanistan görüşmesi

Mesut Yılmaz, Balkan zirvesi
arasında Yunanlı meslektaşları Ka-
rolos Papayias'la bir bir görüş-
meye yattı. İki bakanın Mayıs ayın-
da Atina'da yapılacak olan Türk-
Yunan siyasi komitesi toplantısı-
nın gündem öngörüşmesi için bir
araya geldikleri bildirildi.

İkili ve çok yönlü sorunları
olan Balkan ülkeleri 43 yıl so-
ra bir araya gelen zirve toplantı-
sından sonra yapılan ortak açıkla-
mada görüşmelerin devamlılık
unsuru dikkat çekilecek, en ki-
sa zamanda bir başka Balkan ül-
kesinde yeniden bir araya geline-
ceği belirtildi.

İsrailli askerler 3 aydan bu yana çok sayıda Filistinli çocuğu döverek sakat bıraktılar

İsrailli'den dünya basınına sansür

■ İsrailli hükümeti vahşetinin
dünya televizyonlarında
belgelenmesinden rahatsız
oldu, işgal altındaki toprakları
dünya basınına kapatmak
istiyor.

ABD Dışişleri Bakanı George Shultz'ın Ortadoğu'daki "barış turları" başsızlığına sonuçlanırken, İsrailli hükümetinin işgal altındaki topraklarda süratli-
düşü vahşet, yeni örnekler ekliyor.

Nablus yakınındaki Kalkilya köyünde İsrailli askerlerin 14 Filistinliyi bir barakaya kapatarak atıcı
verdikleri 10'unun diri diri yandığı, 4 Filistinli'nin ise ağır yaralandığı FKO tarafından dünyaya duyuru-
ludu.

Bir Amerikan televizyon şirketi kameralarının tarafından İsrailli askerlerin Filistinli çocukları döverek
kemiklerini kırarak çekilen film tüm dünyada öfke-
ye karışıldı.

Bunun üzerine İsrailli koalisyon hükümeti parli-
mentodan Likud'un bir milletvekilinin işgal bölgelerinin
basına kapatılması önerisini, Savunma Bakanı İzhak
Rabin, desteklediğini söyledi. İsrailli askerleri bu iş-
kaleme üzerine işgal altındaki bölgelerde uluslararası

basının çalışmasını engellemek çabalarını arttırdılar.
Ayrıca İsrailli hükümetinin Batı Şeria bölgesinde
ve Gazze bölgesinde Filistin mültecileri kamplarına
ve köylerine giriş çıkışları engellemek, tek tek hepbirimi
izlemek girişimlerinin de yoğunlaştığı bildiriliyor.
İsrailli hükümeti bu uygulamaları FKO'nun öncülü-
ğünde süren direniş kırarak istiyor. Ancak İsrailli
hükümetinin vahşetine her geçen gün artan Filistinli
ölümleri ve yaralı sayısı rağmen direniş sokak gösterileri,
yürüyüşler, grevler şeklinde sürüyor.

İsrailli muhalefet güçlerinin Filistin halkıyla dayanış-
ması da direnişle paralel olarak devam ediyor.
Şubat ayının son haftasında aralarında Demokratik
Kardes Cephesi, Peace Now hareketi ve sendikalar
bulunan çok sayıda demokratik kuruluş ülkeyi kapayan
bir bağ yürütüşüne düzenlenerek, siyasi politi-
kayı protesto ettiler ve hükümet FKO ile bağ görüş-
mekten vazgeçmeye çağırıldılar.

Otaye yandan ABD Dışişleri Bakanı George Shultz
Ortadoğu'da sürdürüldüğü "barış görüşmeleri"nin baş-
sızlığına sonuçlandırılıp iltiraf etti. Filistin sorununa
bir çözüm sorunu olarak bakarak ve FKO'nun Filistin
halkının temsilcisi olarak görüldüğünü ABD'nin yakla-
şımını İsrail, Mısır, Ürdün ve Suriye tarafından red-
dedildi. Bütün bunlar öncüler İsrail tarafından reddedil-
dikten, Arap ülkeleri bir uluslararası konferansa
FKO'nun taraf olarak katılımı gerektiğini belirttiler.

Karabağ sorununa çözüm aranıyor

■ Ermeniler, Azerbaycan Cumhuriyeti'i
sınırları içindeki Nagorno Karabağ
Otonom Bölgesi'nin Ermenistan'a
verilmesini istiyor.

Şubat ayının son haftası
Sovyetler Birliği'nde, Erme-
nistan ve Azerbaycan Cumhu-
riyetlerinde oldukça hareketli
geçti. Ermenistan'da ve Azer-
baycan sınırları içinde yer alan
Nagorno Karabağ otonom
bölgesinde yaşayan Ermeni-
ler, bu bölgenin Azerbaycan'a
değil Ermenistan'a bağlı ol-
ması için gerekli düzenleme-
leri yapmalarını istedikleri ve
göstericiler yaptılar.

Ermenilerin bu isteklerini
incileyen Sovyetler Birliği
Komünist Partisi Merkez Ko-
mitesi, mevcut ulusal-ulusal
yapının yeniden düzenleme-
si istemelerini bölge çabala-
nının çıkartılma aykırı ve etnik
gruplar arasındaki ilişkiler-
i zedeleyici olarak değerlen-
dirdi. SBKP Merkez Komite-
si, Ermenistan, Azerbaycan
ve Nagorno Karabağ otonom
bölgesinde yaşayanların hakları-
nı korumak amacıyla, etnik
grupların dağıtılmasını işgal
altındaki sosyalizmi güçlendir-
me yolunda hareket etmeye
çağırıldı. Merkez Komite ayn-
ca, Azerbaycan ve otonom
bölge komünist partilerine
durumun normale döndürül-
mesi için ulusal sorun Lenin-
ist açıdan yaklaşımın iyice
anlaşılabilmesi ve ideolojik-
politik gelişmenin sağlanması

gerektiğini hatırlatarak, çabala-
malarını bu yönde yapmalarını
önerdi.

Bölgede gelişen olayları ye-
niden değerlendirmek ve du-
rumu normale döndürmek
için yapılacak çabaların göz-
den geçirmek üzere ayın ayı
toplantı yapan Azerbaycan
Komünist Partisi ve Ermenis-
tan Komünist Partisi Merkez
Komiteleri, SBKP Merkez
Komitesinin önerisini hayata
geçirme kararı aldı. Her iki
parti merkez komiteleri de
"Bu çabalar sırasında ulusal
ülkeliçlikler, psikolojik iş-
gününe tutulmak ve çabaların
çıkartılma korumak gerekti-
ğini" belirttiler.

Otaye yandan, Nagorno Ka-
rabağ Otonom Bölgesi Komün-
ist Partisi ise, yarıyı toplantı
sonucunda görüşündeki ak-
samları yüzünden Birinci
Sekreter Boris Yezhov'un gö-
revinden alidi, yerine Bolev
Sovyeti Birinci Başkan Ge-
urikh Pogoyan'ı geçirdi. Top-
lantıda, otonom bölgede çabala-
maların partinin ve ülkeyi
bellek teyidilerinin pasif,
bekle-gör tutumuna tutuklarken
mevcut durumu ve duyulan
yüzeyli bir yaklaşıma değeri-
lendirerek sorunun şimdiki
hale gelmesine yol açtıkları
ifade edildi.

Mustafa Suphi Destanı

**Durmak olmaz ki bir kez
Halk için çıktın mı yola
Demiri tavında dövmek gerek
Ucunda ölüm de olsa**

Bu mısralara sona eriyor **Ataol Behramoğlu'nun "Mustafa Suphi Destanı"**. Hergün kullanılan halk deyimleri sade bir biçimde dert arda getirilerek oluşturulmuş dört mısra. Şiirin simyası da burada işte. Bir tek "halk" kelimesi kablark, bu deyimler göyle bir düzene oturtulmuş ki, karanlığın, inancın, eklin, kendini adamının hareket içinde anlatımı olarak yeni anlam yükleri, yeni zenginlikler, yeni bir hareketlilik kazanmış. Mustafa Suphi'nin yaşam serüvenini ve trajik ölümünü tüm derinliğiyle kuşatıyor, ama ölümlüde de durmuyor-sunuz.

Burada, Mustafa Suphi'nin ölümünden 67 yıl sonra, geçtiğimiz Kasım ayında, Türkiye İşçi Komünist Partisi'ni yasal olarak kurmak amacıyla ülkeye dönen iki komünist yöneticisi nasıl anmazmış. Çok yeni bir dünyada, çok daha değişik koşullarda. "Demiri tavında dövmek gerek - Ucunda ölüm de olsa."

"Mustafa Suphi Destanı", **Ayşe Emel Mesci'nin** yönetiminde, **Tahsin İncirci'nin** müziğiyle sahneye uyandı. Önce Stockholm ve Paris'te, geçtiğimiz aylarda Hollanda'nın Amsterdam, Rotterdam ve Arnen şehirlerinde oynandı. Geniş ve coşkulu bir ilgi ile karşılandı. Mart ve Nisan aylarında Batı Berlin ve Londra'da sahneye çıkarıldı.

nu izledi. Bizi Berlin'e davet etti. Orada, P. Stein'in tiyatrosunda N.Hikmet'in "Ferhat ile Şiirin"ini sahneledi. Bundan sonra Fakir Baykurt'un "Sakarca"sını, Sonra Almaz ve Hollanda turnelerinde. Daha sonra sahneye koyduğumuz "Nevroz Çiçekleri" profesyonel Kürt tiyatrosunun ilk örneği olarak nitelendi. Daha sonra, ben, İtalyan halk tiyatrosu geleneğinden yola çıkan ve bizim meddah türüne çok yakın tek kişilik bir oyunda oynadım. Tünel adıyla Nazım Hikmet'ten seçtik: "Kadınlar, Kadınlarımız". **Bu Hasmet Zeybek'in** (günümüz köşullarına göre yeniden düzenlediğimiz) "Duğün. Davul" u izledi. Çeşitli seyirlik türleriyle pandomim, akrobasi ve dansın stentezinde denedimğin bu oyun, Hollanda "Stedagor Festivali"nde eleştirilmelerinden en beğenildiği oyun seçildi. Sonra Yılmaz Güney'in "Hücrem" adlı eserinden yola çıkarak yazdığımız "Anılar 71" ve son çalışmamız da "Mustafa Suphi Destanı" oldu...

"Biz politik bir tiyatrocu" diye belirtiyor Emel Mesci kelimelerin üstüne basarak "Belli bir dünya görüşünden yola çıkıyoruz. Tarihsel ve toplumsal gelişim süreçlerini kendi ülke özelliklerimizin kuralları içinde saptayıp yerli yerine oturtmak bizim için ayrı bir önem taşıyor. Çünkü bu kurguların saptanması salt özü değil, estetiği de zenginleştiriyor sağlıyor. Kısacası insanın ayaklarını yere bastırıyor." Tiyatro anlayışlarını da kısaca

şekilde sahneye getirmeyi düşündüm. Bu konuda Türkiye'de hazırlanmış en değerli metin, **Ataol Behramoğlu'nun Mustafa Suphi Destanı**'ydı. Destanın tiyatro açısından ilgi çekici bir yanı sadece epik anlatımı değil, belli bir siyasi yorumla birlikte tarihsel bir dönemi vermesi. Bu özelliği tiyatroya uygulanabilmesi için büyük bir olanak sağlıyordu. Bizim, "İsyanlar ve Destanlar" içerikli bir seri oyunlar hazırlama projemiz vardı. Mustafa Suphi Destanı bu projenin üçüncü ve son halkasını oluşturuyor. İlk iki bölüm "Ağrı Dağı Destanı" ve "Şeyh Bedrettin Destanı". Bu nedenle oyunun Şeyh Bedrettin'in finaliyle başlaması bir fantezi değil. "Yağmur çiseliyor" şarkısı, Bedrettinlerin, Borkicelerinin ölümlü, fakat aynı zamanda Mustafa Suphi'lerin doğumunu imgeler. Keder, sevinç, mücadele böylelikle içiçe geçiyor..."

Tahsin İncirci

oyunlaştırma tasarısından söz açıp müzik yapmamı önerdiği zaman heyecanlandım. "diye şöyle başladı. "Konunun Mustafa Suphi olması beni heyecanlandırdı. Mustafa Suphi'ye müzik yapmak ciddi bir konu. Kısa zamanda yetiştirmemi istiyordu. Önce "Olanaksız bu" dedim. Sonuçta özetle söylersem, bana İsveç'te bir ev tutup içine bir piyano yerleştirdiler. Kendimi tümüyle işe vererek çalışabileceğim bir ortam hazırladılar. Böylece üç hafta sürekli olarak çalıştım. Yazdığım bir parçadan sonra akşamüstü provalarına gidiyordum. Tam bir ortak çalışma içine girdik. Geliyorum, provalar boyunca piyano çalıyorum. Onlar söylüyorlar. Bu çalışmalar içinde uymayan yanlar ortaya çıkıyor, yeni fikirler doğuyor... Tiyatroya müzik yapmak için böyle bir yöntem şart bençe. Şöyle müzik yazdığım olmuştur: Örneğin sahneye konacak metni bana getiriyorlar, "şunu bir müzik yaz" diyorlar. "Bunu süz sarfı olarak yazacağım" diyorlar. Bular iyi şeyler dediği demek istemiyorum. Ama en iyi yöntemi "Mustafa Suphi Destanı ile gerçekleştirdik."

Ataol Behramoğlu:
"Mustafa Suphi'ler olayı, yazılmaya hazır bir konu olarak bekliyordun"

Ataol Behramoğlu ile genlere, önce destanın yazılı serüvenine sonra Mustafa Suphi'ye gidiyo-

Bu bizim yakın tarihimizde çok önemli bir olay. Mustafa Suphi hakkında birşeyler yazabilmek için bütün bu tarihsel olayları incelemeliyim, bu olaylar içinde onun gerçek yeri nedir, görebilmeliyim. Korkunç zorluklarla karşılaştım. Sayfalarca not aldım... Olayların yoğunluğuna bakınca Osmanlı imparatorluğu'nun çöküşü, Kurtuluş Savaşı, çete hareketleri, Sovyet devrimi... Hepsi başlı başına bir destan konusudur. Bir olaylar yumağı içinde bir yandan bir insanın hayat çizgisini izlemeye çalışırken, bir yandan da o dönemin tarihsel olaylarını aktırmaya, bunlar arasında bir denge kurmaya çalıştım. Söz gelimi bugün, 2. Wilhelm'in Osmanlı topraklarına gelişi ile Mustafa Suphi adının yaşama gelmesi bize olağan görünüyordu. Ama ben çalışmaya başladığımda zaman böyle bir yaklaşıma izi bile yoktu. Mustafa Suphi yalnızca Mustafa Suphi olarak görünüyordu. Bütün bu tarihsel kaos yaşamış biri değildi sanki. Ben bu kaosu kayırmaya çalıştım. O kaosun en çetin altı noktalarını birbirine bağlamaya çalıştım. Her olay o ölçüde işleme-lyim ki birbirinin önüne geçme-

**Mustafa Suphi Destanı, sahneye nasıl uyarlandı?
Ayşe Emel Mesci, Ataol Behramoğlu ve
Tahsin İncirci ile Feridun Aksın, Paris'te konuştu**

konu'mı çarpıcıydımın M. Suphi'nin bilimsel ve eylemci kişiliğini gölgede bırakmaması için... Ama aynı zamanda bu çarpıcılığı da göstermek istedim... Bu karşıtıkta bugün de içinde yaşadığımız bir dram var. Yani kafa ile eylem buluştuğu noktaya, serüvenci, darbeci anlayışın çalışması.

"Mustafa Suphi'nin bireysel kişiliği hakkında bilgiler hemen he-

Ataol Behramoğlu

koca 'İttihatıTerakki' kitabında sadece üç cümle var. Sinop'tan birlikte kaçmışlar. Orada 'jandarma yüzbasmı bastonu ile dövüldü' diyor M. Suphi için. 'Atak, cesur ve matçıydı' sözünü ben, Ahmet Bedevi Kur'an'ın tanıklığından çıkarak yazdım. Ama genel olarak sevgilerimden yola çıkarak birşeyler çıkarmaya çalıştım bu konuda. Daha sonra ortaya çıkan tek Türk bilgileri ise bu sevgilerimi doğruladı...

Toplumsal kişiliğine gelince, araştırıyaya girdiğim zaman bazı ipuçları bana şunu gösterdi: Mustafa Suphi herşeyden önce yerli insan. Türkiye toplumunun yaratıcısı idi. Sematik bir insan değil. Mesela Hasan Akca "Nizamiye Kapısında" diyor ki: "O sırada içimide iktisatçı olanıy bir kaç kişi vardı. Mustafa Suphi bey, Cevit Bey gibi adamlar." Şimdi Mustafa Suphi Paris'ten dönüyor, Osmanlı Sosyalist Fırkası'na giriyor. Oradan kısa bir süre sonra ayrılarak "Milli Mesrutiyet Fırkası" diye bir parti kuruyor. "Milli Anayasa" diye bir düşünce atıyor ortaya. Türk tüke bilgileri "Vazife-i Temdin" konusunda yayımlar yapıldı. Benim bildiğim ka-

"Ortaya çıkan oyun ortak bir ürün olarak görülmelidir"

“Ortaya çıkan oyun ortak bir ürün olarak görülmelidir”

Eserin üç sanatçısı ile bir gösterinin bitiminde konuşuyor. Seyircilerin coşkusuyla verdiği heyecanı yaşıyorlar. Ataol Behramoğlu şöyle değerlendiriyor destanın oyun olarak sunuluşunu: “Sahnedeki karşımıza çıkan ‘Mustafa Suphi Destanı’ oyunu, destanda varolan öğelerin görsel açıdan yorumunda, kimi zaman destanı da aşan görüntüsel ve ritmik karşılıklara ulaşmıştır. Ve destanın yorumuna yenilikler getirmiştir. Benim için heyecan verici ve zenginleştirici bir yaklaşım söz konusu. Müziksel yorum için de aynı şeyi söyleyebilirim. Son derece etkileyici bir müziksel yorum. Dolayısıyla sonuçta ortaya çıkan ürün, üç insanın, yazar olarak benim, yorumcu, sahneye koyucu ve koreograf olarak Emel’in, besteci olarak Tahsin’in ve kuşkusuz halk oyuncularının topluluğunun ortak ürünü olarak görülmelidir.”

Ayşe Emel Mesci

Ayşe Emel Mesci: “Biz politik bir tiyatroyuz, belli bir dünya görüşünden yola çıkıyoruz”

halk tiyatrosu mirası üzerinden yükselen ikinci kanal. Bizim çabamız bu iki kanalı sentezini yapabilmektir. Dikkat edilirse bu oyunun bazı sahnelerinde bizim geleneksel tiyatromuzdan örnekler vardır.”

Destanı sahneye koymaya kendini yöneltten nedenler konusunda ise şunları söylüyor Emel Mesci: “Mustafa Suphi ve 15’ler girişimi geleneksel aydın eylemciliğinden sosyalist mücadeleye ilk kopuşu, do-

“Mustafa Suphi olayını günümüzle bağlantılı bir şekilde sahneye getirmeyi düşündüm”

layışla Türkiye devrimci hareketinde de ilk kalkışını oluşturuyor. Bilirsiniz başlangıç konakları çok önemlidir. Onların önemi, sonrakı mücadele açısından belirli izler bırakmalarından geçiyor. Bu yüzden içinde yaşadığımız dönemi de dikkate alarak Mustafa Suphi olayını günümüzle bağlantılı bir

Tahsin İncirci

Tahsin İncirci: “Mustafa Suphi’ye müzik yapma önerisi beni heyecanlandırdı”

Kendisinin daha çok Batı Berlin İşçi Korusu çalışmaları ile ilgili olarak, devrimci alanda müzik yapan, koro çalıştıran bir müziki olarak tanınmış olduğunu söyleyen Tahsin İncirci, müzik stili “en genel çizgileri ile Cumhuriyet döneminin, başlarında Ahmet Adnan Saygun ve daha başkalarının bulunduğu çok sesli çağdaş Türk Müziği sanatının bir devamı” olarak tanımlıyor. Mustafa Suphi Destanı’nın müziği konusunda ise şunları söylüyor: “Ben belli bir

“Birleşirsek başarılı şeyler yapabiliyoruz”

yöntemle çalışıyorum. On yıldan beri birlikte çalıştığım bir enstrümantal grubum var. Çoğu Almanlardan oluşuyor. Mustafa Suphi Destanı söz konusu olunca onları dikkate aldım. Bu çalışmada bir peşit “oda orkestrası” capında bir müzik ortaya çıktı. Şarkılar yoğunlaştı. Salt tiyatroya müzik söz konusu ise, çalışma onun boyutlarını aştı. Bu müzik, müziği ve şarkıları ile bir konserin bölümleri olabilir. Yani ben bu çalışmayı, metni tamamlamaya, onun gücünü artıran bir müzik yapma yaklaşımıyla ele almadım. Bir müzik olacağına onun bir bütünlüğü olmalı. Girişten başlayarak sonuna kadar bir yazı çizmeli. Bu istediğim bu müzikle gerçekleşti. Bu tür çalışmalar daha geniş bir kadroyla yapılsaydı ne iyi olurdu diye istiyorum. 20-25 kişilik kadrolarla. Ama en azından bu da başarılı bir sonuç. Biz, Avrupa’da yaşayan sanatçılar olarak, bir takım ayrıntıları, bir kenara bırakırsak, sanat için iyi bir şeyler yapmak için birleşebilirsek, yalnız kendi insanlarımızı değil, Avrupa’da isten anlayan insanları da heyecanlandırabiliriz. Bunu yaşadık ve gördük.”

Tahsin İncirci: “Ayşe Emel Mesci,

Ataol Behramoğlu ile birlikte, önce destanın yazılış serüvenine sonra Mustafa Suphi olayına gidi-

Tahsin İncirci, Ayşe Emel Mesci ve Ataol Behramoğlu, “Mustafa Suphi Destanı”nın müzik çalışmaları sırasında

ruz, 1970’li yılların başında destan için yazdığı ilk şarkıları Paris’e bana okuması olduğunu hatırlıyorum. Sonra 1979’da basıyolar kitap. 9 şarkılı bir çalışma.

“Mustafa Suphi’ler olayı yazılmasa hazır bir konu olarak bekliyorduk...” diye başlayan sözlerine, “1970’li yılların başlarında bir destan için çalışmaya başladığımda kısa zamanda şunu kavradım: M. Suphi’yi ve Türkiye işçi sınıfı hareketini yalnızca bir hareket değil, bütün dönemlerin, gerek Osmanlı imparatorluğu’nun gerek Türkiye ve gerekse dünya olaylarının bütünü içinde ele almak gerekirdi. Çalışmanın içerdiği ilişkin bir özgenliği varsa bence bu noktada... Ben destana çalışmaya başladığımda bu konu üzerine pek az, bülük pörçük şeyler biliyordum. Sol’daki bilgiler birkaç sayfada özetlenmiş şeylerdi. Paris’e gelmiş, Sorbonne’da okumuş, dönmüş, sürgüne gitmiş, Komünist Partisi’ni kurmuş, dönmüş, öldürülmüş... Fazla derinliğine inilememiş. Yani bir imaj, bir simge daha çok. Kemalist ve liberal diye nitelendirilebilecek, kimi çevrelerde yapılan araştırmalar ise ‘dişardan gelen sol’ diye özetliyordu onu. Ama ben destaya başladığıktan sonra bir süre sonra şunu gördüm:

sin... En önemlisi Mustafa Suphi’nin yaşam çizgisi bu olaylar kargaşası içinde ezilmeye, tersine anlam kazansın... Örneğin şunu itiraf edeyim: Enver Paşa’nın Bab-ı Ali başkını yazarken, aynı şair içinde bu olayla M. Suphi’nin Dar-ül Muallimin ve Mekteb-i Sultani hocaklığı arasında dengeyi kurmakta çok güçlük çektim. Bab-ı Ali bas-

“Mustafa Suphi, her şeyden önce yerli bir insan: Türkiye toplumunun yarattığı biri”

men yok gibi” diyor, Ataol Behramoğlu. “Ahmet Bedevi Kuran’ın kos-

Mustafa Suphi Destanı’nı canlandıran Halk Oyuncuları selamda

Destan’da sonuç olarak işletmek istediğim bir mesaj varsa budur. Sonunda Türkiye’ye dönüşün vurgularken “Gitme kal kardeşim bu gece...” sözleriyle başlayan şürde sunu anlamaya çalıştım: Mustafa Suphi bütün yaşamı boyunca ülkesine dönük olarak yaşamış bir kişidir ve tarihin belli bir momentumda Türkiye’ye dönmek onun için kaçınılmaz bir olaydır. Çünkü bütün siyasi çizgisi bunu doğrular.

Ataol Behramoğlu

8 ciltlik "Sosyalist Kültür Ansiklopedisi"ni dilimize kazandıran ATILLA TOKATLI'YI YİTİRDİK

Keşke o ölmeden, başardığı büyük işi bu sayfalarda anlatabilsaydık, olmadı. Onu yitirdikten sonra yazmak insana garip bir hüznün veriyor. Yapılan hatayı acele kapatma telaşı gibi.

Neier yapmıştı Atilla Tokatlı? 1960'dan başlayarak: "**Sosyalizm Nedir?**" derlemesinden İlyä Ehrenburg'un "**Paris Düşerken**" adlı romanlarına dek birçok teori ve edebiyat ürünü dilimize akıcı üslubu ile o kazandırmıştı. Yeni bir çeviri yayınların yayınlamaz, bunun yazan Tolstoy bile olsa, kapağı açılıyor, çevirmenine bakılıyordu. Hasan Ali Ediz, Vedat Günyol gibi Atilla Tokatlı'nın adı da aranan üç-beş isimden biri oluyordu. Çeviri deyip de geçmemek gerek. Dört duvarla çevrili odanıza dünyanın penceresini açan bir olay. Eğer çevirmen pencereye buzlu cam takmışsa, herşey bulanık görünebilir. İşte Atilla Tokatlı bunun tersini yapıyor, pencereye cam bile takmadan dünyayı bize açıyor. Tüm renkleri, güzellikleri, kokusu ile hissedebiliyorduk...

Tam 120 kitap kazandırdı dilimize. Sekiz ciltlik "**Sosyalist Kültür Ansiklopedisi**"nin ilk beş cildini de o hazırladı. "**Denize İnen Sokak**", "**Gel Barışalım**" adlı filmleri yönetti. Atıl Yılmaz ve Kemal Tahir ile birlikte çeşitli senaryo çalışmalarına katkısı bulundu. Dost soforlarından da hiç eksik olmadı. "Dün-yayı dost sofrası bildi."

Daha sayamadığımız işleri de düşününce insan kendi kendini sormak zorunda kalıyor. Acaba 100 yaşında mıydı? Yoksa bu kadar işi nasıl başardı? Hayırlı Atilla Tokatlı 1932'de Denizli'de doğmuş. Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra 1960'da Paris Sorbonne Üniversitesinde eğitim görmüş ve yurda dönmüştü. Yoğun çalışması 1960'tan sonra başladı. 27 yıl gibi kısa sürede başardığı tüm yaptıklarını 24 saate ayarlı bir makine gibi çalışarak büyük bir kültür hazinesi bıraktı bize. Rahat uyusun.

Berlin Film Festivali'nden izlenimler

Mehmet SEVDA

Berlin'de sosyalist filmlerin başarısı

KIZIL MISIR TARLASI

50 milyonun üstünde film seyircisi bulunan Çin Halk Cumhuriyeti yurttaşı 37 yaşındaki genç yönetmen Zhang Yimou, "Ben dünyanın en fazla sinema izleyicisi olan bir halkın temsilcisiyim" diyor. "Altın Ayı" yı ülkesine götürürken. Ardından "Bu ödül bize daha rahat çalışma, daha fazla hareket ve özgürlük sağlayacaktır" diye ekliyor. Nitekim birinci olan kendi filmi de, birçok ülkede yaşanan ortak yazgılan ve Pekin'deki "**Merkez Film Bürosu**" denilen sansür duvarlarını aşmıştı Berlin'e.

İlk kez birincilik alan Çin'in yansırı öteki ödülleri açıklanırken, izleyiciler ve eleştirmenler şaşkınlığa uğruyor, dedikodular alıp başını gidiyor. Her yıl yarışma sonunda aynı atmosfer yaşanıyor. Ama, kim ne derse desin bir gerçek teslim ediliyor: Sosyalist sinema olanca ağırlığıyla Berlin'de kendini hissettiriyor. Jüri özel ödüllüyle ikincilikli alan Sovyet yapımı Aleksandr Askoldov'un "**Komisler**"yle, en iyi erkek oyuncu ödüllüyle Demokratik Almanya ve en iyi senaryo ödüllü olan Polonya yapımı "**Krol Ana**" ile başan kanlılar. "Gümüş Ayı" Arjantin filmi "**Borç**" un dışında en iyi yönetmen (Ay Tutulması'yla Norman Jewison) ve en iyi kadın oyuncu (Haberler'de Holly Hunter) ödülleri festivalde 7 filme boy gösteren ABD'ye kalıyor.

Biz birincilik alan Çin filmine dönelim. Yönetmen Yimou, geçen yıl Tokyo'da en iyi oyuncu ödülünü alan genç sinemacı, ilk yaptığı olan Kızıl Mısır Tarlası'nda

renklerin -daha doğrusu kızıl renginin- senfonisini çekmiş sanki. Fimin adıyla başlayan "kızıl" rengi, herşeyi, herkesi sarp sarıyalıyor. Son derece akıcı bir anlatım tutturulan Yimou, sembolik örgü ve imajlarla izleyiciyi şaş-

kına çeviriyor, koltuğuna çiviliyor sanki. Kızıl, salt Çin devrimini ve yeniden doğuşu simgelemekle kalmıyor, aynı zamanda taşınan sedyeden, geliniğe ve ayak-kabıya, mısır tarlasından, genç kızlık kanına dek yaşamın en

Yönetmen Zhang Yimou

ufak ayrıntıları simgeleyen bir renk, bir devrim oluyor.

Perde, dört güçlü erkek, kızıl bir sedye taşıdığı bir gelinin görüntüsüyle açılıyor. Bir eşek karşısında varlıklı mısır tarlaları sahibi bir ihtiyara satılmış gelini menziline götüren kahve, uçsuz bucaksız mısır tarlalarında eşkiyalar tarafından saldırıya uğruyor. Bu arada sedye taşıyıcılarından biri, gelini kuyarak kaçırıyor... Ve eşkiyalar ülkeyi kasıp kavururken, Japonlar da istilaya giriyor...

Şimdiye dek karate filmleri ve birkaç politik gerçekliği dışında pek iyi tanımadığımız Çin'i ve sinemasını merak edenlerin kaçırması gereken bir film, Kızıl Mısır Tarlası. Yakında Avrupa çapında gösterime girmesi beklenen film, 1930'lu yıllarda Japon istilasına uğrayan Çin'i ve o dönem insan manzaralarını olağanüstü bir dil ve görüntülerle bel-kilere yerleştiriyor.

"Hoang Gaoliang-Kızıl Mısır Tarlası"
Yönetmen: Zhang Yimou,
Oyuncular: Gong Li, Jian Wen
ÇHC-1987, 90 dakika

Birinciliği tartışılmasına karşın, çarpıcı sahneleriyle herkesi etkileyen bir film...

Dursun Akçam Ludwigshafen'deydi

Türkiye'li işçilere yönelik çeşitli kültürel etkinlikler yapan Ludwigshafen Halkevi'nin konuğu olan ünlü yazar Dursun Akçam, Almanca ve Türkçe olarak yazdığı kitabın "Almanya Ocağı" adlı kitabından bölümler okudu. 20 Şubat günü çok sayıda Türkiye'li sanatseverin katılımıyla yapılan sohbet toplantısında yazar Akçam, içinden bölümler okuduğu kitabının yanı sıra diğer kitapları-

ni yazarken de temel aldığı konulara değindi ve soruları yanıtladı. Uzun süredir yurtdışında yaşadığını anlatan Dursun Akçam, uygun bir zamanda ülkesine dönmek istediğini dile getirdi.

Gelsenkirchen'de karikatür sergisi

Gelsenkirchenliler, 22 Ocak ile 18 Şubat tarihleri arasında Hürriyet Gazetesi Simavi Vakfı'nın düzenlediği Karikatür Sergisi'ni izleme olanağı buldular. Bir ay boyunca Revierpark Nien-

hausen salonlarında yer alan karikatür sergisi, 18 Şubat günü Şinasi Dikmen'in yazdığı ve Knobi Bonbon Kabare grubu ile birlikte oynadığı "Frisch Intergrert" adlı güldürü ile sona erdi.

Diğer yandan, bilindiği gibi Gelsenkirchen kentinde 30 bin dolayında yabancı işçi yaşamakta. Bu 30 bin yabancı işçinin 20 binini de Türkiye'li oluşturuyor. Bu kadar çok yabancı işçinin yaşadığı kentin belediyesinin, onların kültürel çalışmalarına maddi katkıda bulunmaması ve bütçesinden ödenek yapmaması yerel demokratik kuruluşlara eleştiriliyor.

Ketino KUPATADZE

Ketino Kupatadze Tiflis'te işe öğrencisidir. Sıire on yanında başladı. Yazdıkları bir çok dergide, gazetelerde yayımlandı. "**Genç Bilginler**" adlı Rusça kitapta yeni bir matematik formülüyle ilgili makalesine yer verildi.

Uç Güvercin

Ak güvercin, güvercinim Hergün yemedim Verdiklerimi ye gaganla Yemlerini yiyenlerin önderi ol Uç git öte yakasına okyanusun Bilyorsun buralarda işin bitti Git söyle savaş isteyenlere Öyle bir niyetimiz yok Götür Lia'nın Irma'nın ve Ketino'nun selamlarını

Anlat açık seçik

8 MART

8 Mart kutlarınıırken Hep kutlayımı muyum zaten? En derin duygularla En iyi dileklerini İstiyorum gene Anaların başörtüsüne benzer Mutluluk diliyorum size Sizler için şarkılar söylüyorum Burada, her yerde Ellerimize kapanyorum Nasrılı, çalkışan ellerinize Her zaman önderlesiniz Büyük tanrıların bile Sizin çabalarınızla Kadınlarınızla

Yeniden aldık Yüksek yüksek tepeleri Her zaman gerçekleştiren Çocuklarımızın başını Her zaman doldursun duyayın Neşeli gülüşlerinizi

Çeviri: F.Baykurt

Çeviri: A. Çetinkaya-F.Baykurt-

Muhabbet Resitali sürüyor

Yavuz Top'la bir söyleşi

Güven PAMİR

Muhabbet dilimizde köklü bir sözcük. Samimi bir sözcük. Muhabbet üstüne deyimlerimiz var. Muhabbet kahvesi, muhabbeti tatlı, muhabbet türkülen...

Muhabbet türkülen konserinde, duyuruda belirtildiği gibi, "yüzyıllardan beri tüm zorluklara rağmen zalimin zulmüne karşı olmuş, iyi ve güzelden yana, Anadolu insanının sevdasını ve hasretini dile getiren, acılarımızı ve umutlarımızı nakış nakış işleyen, kuşaktan kuşağa günümüze gelen ezgilerimiz..." Yavuz Top, Muhlis Akarsu ve Musa Eroğlu'nun sazi ve sesile dile geliyor.

Yavuz Top, muhabbet eder gibi sazını ve sözünü bitirdikten sonra, sahne arkasında kendisiyle aykıştı yapıldığını kısa söyleşide, sorularımızı şöyle yanıtladı:

Türkiye Postası: Muhabbet üçlüsü, nasıl bir araya geldi?

Yavuz Top: Türkiye'de Arif Sağ, Muhlis, Musa ve ben, saz çalan, ama devamlı ayrı olan kişilerdik. Sohbetlerde biraraya geliyorduk. Çalışmada ayrıydık. Hepimiz tek tek kaset yapıyorduk. Kimi sohbetlerde bazı dostlarımız, örneğin, Oğuz Aral, Vedat Türkali "Hepiniz birlikte neden birşeyler yapıyorsunuz?" di-

ye soruyorlardı. Bu gibi eleştiriler, öneriler, hatırlatmalar bizi bir boyası bir çalışmaya itti. Ve böylece yaklaşık 5-6 yıldır da birlikte çalışıyoruz. Arif Sağ milletvekili oldu. Belli nedenlerle şu anda birlikte değiliz.

Türkiye Postası: Kasetleriniz ne kadar satıyor?

Yavuz Top: 400 bin ile 500 bin arası satıyor.

Türkiye Postası: Müziğinizde yeni aşamalar, yeni sentezler, yeni düşünceler var mı? Bu konuyu biraz açar mısınız?

Yavuz Top: Türkiye'de ilk çok sesli çalışmalarını gerek radyoda, gerek TV'de başlamıştı. Bu çalışmalar içinde, halk müziği kontrbası, violenseli, yaptım. Halk çalgılarında oluşan bir halk müziği orkestrası kurdum. Yani müziğimiz çok sesliğe kavuşması için birtakım çalışmalar içindeyim. Çok sesli ulusal müziğimizi oluşturmak zorundayız, diye düşünüyorum.

Türkiye Postası: 2 ay sürek, 13 değişik yerde konserleriniz var. Binlerce göçmen işçi sizleri dinleyecek. Ne hissediyorsunuz?

Yavuz Top: Her şeyden önce

Musa Eroğlu, Muhlis Akarsu ve Yavuz Top

her sanatçı gibi, takdir istemek hakkını uz. Halkla, işçilerle bütünleşmek isteriz. Çalışmalarımız zaten halk içindir. İsteriz ki, halktan da olumlu tepki alalım.

Türkiye Postası: Sizin eklemek istediğiniz noktalar var mı?

Yavuz Top: Yapmışımız müzikte, söylediğimiz türkülerde hiçbir şekilde şoven maksat gütmü-

Bu kitabı okudunuz mu?

DAĞLARIN SULTANI -Dursun Akçam-

Dursun Akçam'ın yeni romanı "Dağların Sultanı" yayımlandı. Romani okuduktan sonra keşke adı "**SİTO**" olsaydı diye düşünüyor insan. Nasıl başlamış **Dursun** hoca diye şöyle bir kapağını açırıyorsunuz, roman yakanızı bırakmıyor, bitiriyorsunuz.

Yüce dağlara sığınmayan o dayanıklı, o yarlıyarakışık Kürt yiğidi "**SİTO**", yaşlı ve alkolik kadının meken tuttuğu bir Alman kahvesine sığınmış. "**İki sivil, iki cenderme, bir subay öldüren**", İran, Irak, Suriye, Almanya demeyip evinin kaplarını açar gibi sınırları aşmış geçen "**SİTO**", sarhoş kadınların maskarası oluyor. Kurdisan dağlarında ünlendiği kadar Almanya'da da ünlülmüş "**SİTO**". Yoksul, yetimli, ilticacı kabul edilmeyeni ona koşuyor.

— **Alan SİTO**, yaman SİTO Türk cendermesinin eline düşürme beni diyor. Düşürüyor SİTO. Elinin altındaki alkol tutkunu kadınların evlendiriyor onları. Küçük bir komisyona alarak sürdürüyor geçimini. Başına türlü belalar geliyor. Adı "**pezevenk**". Yakın köylüler, hemşerileri ilgil, ilişkili kesiyor onunla.

"Yiğit insanlarını Türk cendermesinden kurtarmak" büyüklüğüne sığınıyor o.

Aslında herkesin başka boyutlarda yaşadığı, yaşayabileceği müthiş bir dramı sergiliyor **Dursun Akçam**. Roman bir göçmeçiyor. Amcası **Halo Mirzo**'nun elden yolladığı mektubu SİTO evde beklerken gen düşünürler yaman anlatılıyor. Mektup da geliyor, roman da bi-tiyor. Ama ne mektup! **Halo Mirzo**'nun mektubunda ne var diye, siz merak ederken, **Dursun Akçam** arkadaşın göz kırparak romanını okuturuyor. Ufak tefek aksamlar, yazım-dizi hataları da var romanda. Bir çırpıda düzeltilebilecek şeyler. Gecikerek de olsa Ortadoğu'nun yayınladığı romanın kapak resmini Yüksel Çağlar yapmış.

Bir güzel insanımız bir yarısı **Sühan** dağı, bir yarısı **Cafer Meran**. Elime sağlık **Dursun Akçam**.

Yücel Feyzioğlu

NE DEDİLER?

"Turizm mevsimi sona erdiğinde tuvalet kilitlediler. Anahtarlarını da Urfa'ya götürdüler. Bir anahtar bizde kalsın dedik, ama vermediler." Tek tuvaletli Harran'ın Muhtarı

"Vatandaşın cebinde para çok ekmeğini de aşını da alıyor. Hatta ayın ortasında şirketlere ortak olacak parayı bile buluyor. Para olmasa bunları nasıl yapar." Devlet Bakanı Kazım Oksay.

"Maalesef şimdiki öğretmenlerde hiç iş yok." Cumhurbaşkanı Kenan Evren

Foto: Murat ÇERİŞAKAR

BERLİN'DEKİ TÜRKİYE

Akşam üstleri cıvıl cıvıl Boğaz, Kuzguncuk, Rumeli Hisarı, Karlıca... İnsanlar atıverirler kendilerini sahile. Bir yanda otlalar salınır denize, bir yanda çekirdek çıtlatılır. Bahar güneşi sıcacık ısıtırken içimizi, gemilerin sahile vuran dalgaları ısıtır ayaklarımızı.

Bu fotoğrafı görünce bunları anımsadık. Bir de geminin üstünde Kreuzberg yazmasa...

"Adam sivil giymişti. Yanında yabancılar da vardı. Bir trafo fabrikası kurmak istediklerini söylediler. Adamın asker olduğunu öğrenince güvenimiz arttı. Fabrika kurmasına izin verdik. Meğerse çöp tesisi kuracaklarmış. Kandınlık..." Bir Alman şirketinin Büyüktemiz firmasıyla birlikte Tavşanlıda özel çöp yakma tesisi kurmak istediğinin ortaya çıkması üzerine Tavşanlı Belediye Başkanı Fazlî Çoşkun gazetelere boye-

Çöp mü, trafo mu?

"Bakan oğlu olduğum için değil, Naim'e olan benzerliğim yüzünden havam büyük oluyor." Bakan Hasan Celal Güzel'in oğlu Mustafa Güzel

"Kadın hakları şöyle savunulmalı. Entellektüel kadınlar kadın hakları için..."

Yanlış hesap Bağdat'tan döner

Özal'ın İran seyahati bir yanlışla da İran-Irak savaşına sona erdirmeye yönelik arabuluculuk olarak lanse edildi.

Edildi ama, hiç de öyle olmadı görüldü.

Özal'ın bulunduğu sırada Tahran gece-gündüz demeden sürekli bombalandı.

Oysa, Özal Tahran'a giderken Bağdat'a bir mesaj gönderdi, "Orada olduğu müddetçe bombalanmamasını" rica etmişti.

İraklılar, Özal'ın bu nazik ncasına uymamalarını gerekçesi İran'ın bombalanmasına misilleme yapmak zorunda kalmakta açıkladılar.

Peki bu durumda Özal'ın "barışırma" gayretleri sona mi erecek? Sanmıyoruz. Başbakanımız Brüksel dönüşü bu kez de Bağdat'a gider, Iraklılar da Özal oradayken Bağdat'a bir güzel bombalar ve "müsavat" sağlar. Vee, "Barış çabaları" kaldığı yerden devam eder...

13. SaYFA

"Evdeki" yiğit!

Bu yazıyı 13. sayfada yayımlandı diyerek "Gayri ciddi" ya da "Hayali" bir diyalog olarak düşünmeyiniz. Bu aynen gerçekleşen bir konuşmadır ve Ludwigshafen'de bulunan okurumuzla ANAP Varto İlçe Başkanı arasında geçmiştir.

ANAP Varto İlçesi Başkanı Federal Almanya gezisindeydi.

Siz bugünkü ANAP iktidarının Varto ilçesindeki temsilcisi yani ANAP İlçe başkanıdır. Kendiniz de Kürtsünüz değil mi?

— Evet.

Kürtler üzerinde baskı varmış doğru mu?

— Hayır, baskı yok. Herkes serbest işine gücüne gidip geliyor. Dilini konuşuyor, toresini sürdürüyor.

İlçedeki hizmetlerinden biraz sözeder misiniz?

— Hay hay efendim. İlçe de vatandaşlar beni çok sever ve sayar. Bir gün yeni tayin edilen kaymakamla konuşuyordum. Yanıma

yaşlı bir köylü geldi. Tabii ki derdini dinlemek benim vazifemdir. Yaşlı adam bozuk Türkçeyle derdini anlattı. Benim meseleyi kaymakama aktarmamı istiyordu. O anda kaymakamı rahatsız etmek istemedim. Köylüyü gitmesi için Türkçe'ye ikna edemeyince Kürtçe konuştum.

makam serçe: "Kerem bey! Ne oluyor?" diye hiddettelenince, ben de Türkçe konuşmaya başladım.

İşte tüm bunlar vatandaşın hizmet aşkımdandır.

— Peki Kerem Bey, herkes dilini konuşuyor ve baskı yok demiştiniz. Siz Kürtçe konuşunca Kaymakam neden öyle söyledi? Bu baskı değil mi?

— Değil efendim, değil. Adam kendisi de anlamak istiyordu.

Peki Kerem Bey, siz İngilizce, Arapça veya Fransızca konuşsaydınız Kaymakam müdahale eder miydi acaba?

— Etmezdi.

Neden müdahale etmezdi acaba?

— Efendim Türkiye'de...

"Kadın hakları şöyle savunulmalı: Entellektüel kadınlar ezilen kadınlara sahip çıkmalı. Semra Özal gibi." Tercüman gazetesi yazarı Nazlı Hıncak.

"Daima vatandaşımızı suçlu olarak görüyoruz." Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu

"Bırakın zamları şimdi. Ben size bir fikir anlatayım." Zamlarla ilgili soru soran gazetecilere Özal'ın yanıtı

"Ne şark, ne garp, siz özel bir milletsiniz." ABD Kültür Ateşesi McGowan'ın Türkler hakkındaki fikri

"Bizler yandık. Allah işi ve memurun yardımcısı olsun." Son zamlardan sonra konuşan Kayseri Sanayi Özde Yünetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Özderici

tesisi kurmak istediğini ortaya çıkması üzerine Tarsanlı Belediye Başkanı Feri Çoşkun gazetelere böyle bir açıklamada yapmıştı. Şimdi zavallı adamcağız, "bu çöpleri ilçemize sokmuyoruz" diye çırpınıyor ama ne fayda. Her zamanki gibi yine yanılıyor. Bir kere ilçeye getirilecek olan çöp değil trafo. Nasıl sivil kılıklı askere güvenip fabrika kurulmasına izin verdiyse, çöp kılığına sokulmuş trafoya da izin vermek zorunda. Bubledeyi başkan ülkenizin gelişmesini, müreffeh ve muasır medeniyetler arasında katılmasını istemiyor herhalde.

Resimde çöp kılığına sokulmuş trafolar Kapıkule'de

Başkent'in göbeğinde savaş

Ankara'da, başkentte, hem de başkent'in göbeğinde ve bir askeri birliğin ortasında savaş var! İnandırmadığınız değil mi?

O zaman, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Adalet Komisyonu Başkanı'nın, ANAP milletvekili Sayın Alpaslan Pehlivan'ın şu sözlerini birlikte okuyalım:

"Şu anda Mamak Cezaevi'nde savaş hali hükümleri uygulanıyor."

Evet 12 Eylül darbesini yapan generallerin başlattığı savaş sürüyor... İnsan hakları, demokrasi çiğnenerek ve insani değerlere, parlamantoya rağmen.

Çikolata

Makamına geçen misafirlerine 1,5 ton çikolata ikram ettiği için eleştiriyne uğrayan, ANAP Kulu İlçesi belediye başkanı Hamit Talayhan, son derece popüler bir insan olduğunu ve Türkiye'nin her tarafından ziyaretçilerinin geldiğini söylüyor. Her yıl 3-4 kere yurtdışına çıkan ve ülkedeki çikolata çeşitlerinin azlığından da şikayeti olan Talayhan, "neyseki Avrupa'dan getirdiğim çeşitler var" diyerek avınıyor.

Kendisi hakkında yapılan yolsuzluk iddialarına da çok içerlediğini belirlen Talayhan, belediye bütçesinden yaptığı, 7 milyon liracık çikolata harcamasının bile kendisine çok görüldüğünü, oysa amacının tatlıyı iyi tatlı konuşmak olduğunu söylüyor.

Hükümet gözlük takarsa ne olur?

Ördek Mehmet hikayesini çoğumuz biliriz.

Kahvede otururlarken pencereden dışarı bakan arkadaşı, Mehmet'e dönmüş ve "Hava bulutlandı" demiş. Bunun üzerine Mehmet, "Vay sen bana ördek dedin" diyerek üzerine yürümüş. Neyse kahvedekiler ayrılmışlar. Tabii sormuşlar, "Nerden çıktı bu ördek lafı?"

Mehmet anlatmış... "Hava bulutlanınca ne olur? Yağmur yağar değil mi? Yağmur yağınca ne olur? Su birikintileri oluşur değil mi? Su birikintileri oluşunca ne olur? Bu birikintilerde ördekler yüzer değil mi? İşte, bana böylece ördek dedim..."

Hikaye nereden aklımıza geldi? TUSİAD'ın, hani Türkiye'deki en büyük patronları, bir araya geldiği örgütün Başkanı Ömer Dinçkök'ün "Hükümetin gözüne gözlük" demesinden...

Genellikle futbol maçlarında hakemlere "Gözüne gözlük..." diye başlayan diyetler düzülür. Ve seyircimizin hakemler hakkında yolları değişmeyen bir kanısı vardır da...

LEBLEBİ

Türkiye'den leblebi ithal eden 20 ülkenin temsilcisi bir açıklama yapıyor:

"Kısırlığın en iyi ilacı leblebi...Leblebi yiyan kadının hem karnı çoğalıyor, hem de döli tutuyor..."

Başbakan Özal bir açıklama yapıyor:

"Fiyatların kontrolü bizim değil, Allahın takdirindedir."

Ne dünyada yaşıyoruz! Nüfus artışı leblebicilerin, fiyat artışı Tanrı'nın kontrolünde...

GÜLME KOMŞUNA

Son tekel zamlarından sonra, Türkiye'de tiryakiler sigarayı tanyele satın almaya başlamışlar.

Biz de Avrupalılar, dolmalık biberi jelatin kağıdına sarıp sarmalayıp da öyle satıyor diye dalga geçiyorduk.

Ne demişler, gülme komşuna gelir başına...

Üç maymun

İsmail Dayı (kendisi ANAP Balıkesir milletvekiliymiş) isimli mütenasip bir teklifte bulunmuş parlametoda. Ve demiş ki, "parlametoyu ve milletvekillerini hiçe sayan bürokratların kulaklarını çekmek yetmez, dillerini de kesmek lazım."

Biz de "Dayı'ya diyorum ki, aslında dillerini kesmek de yetmez. Gözlerini de oymak gerek. Böylece göremeyen, duymayan ve konuşamayan bürokratlardan ANAP'ı laıyk bir "üç maymun" orkestrası kuruluverir.

— Emezi.
— Emenin mudahale etmezdi acaba?

— Etendim Türkiye'de demokrasi var.

— İngilizce, Arapça ve Fransızca için olan demokratı Kürte için yok mu?

— Etendim, biz evde Kürte konuşuruz, İstediyimiz kadar konuşuruz.

— Kerem Bey, siz nasıl ANAP ilçe başkanı oldunuz?

— Ben önceleri Demokrat Parti'liydim. Daha sonra Yeni Türkiye Partisi'ne geçtim. Sonra da Adalet Partisi'ne girdim. Kendim esnafım. Daha sonra ANAP'a üye oldum. Amacım ilçeye hizmettir.

ANAP ilçe başkanı olduğumu da gazeteden öğrendim. Bakıtım millet beni tebrik ediyor, "Haydi olsun" dedim. Ama ben ANAP'la nikahlı değilim, anlıyor musunuz?

— Evet, anlıyorum...

Demir Leydi Evren'e nispet yapıyor

Dinlenmek ve incelemelerde bulunmak üzere yarımda kıyafet Sanayi Güvrit ve torunu Ayağın olduğu halde Abant'a giden Cumhurbaşkanı Evren, "Ben karşımda sigara içenlere kızıyorum. Çünkü nispet yapıyorlar" şeklinde konuştu.

Bu arada iyi haber alan kaynaklardan öğrendiğimize göre, İngiltere'ni Demir Leydisi, Evren'e imzalı bir fotoğrafını göndererek, "Siz nispet yapmamak için puroya başladım" dedi. Ote yandan sokaklar, Evren'e nispet yapmamak için fabrika bacası, eksoz borusu kılığında doluşan vatandaşlarla doldu.

ÇİZGİLİK KAYIL MASARACI

